

Ocena stanu sanitarnego

Miasta Suwałki

2025

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach, 2026

Opracowano pod kierunkiem: Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
w Suwałkach – Anny Radzewicz

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suwałkach

ul. Utrata 9A

16-400 Suwałki

tel. +48 87 565 28 60

<https://www.gov.pl/web/psse-suwalki>

e-Puap:/pem4399jby/SkrytkaESP

e-Doręczenia: AE:PL-47747-55603-ICJTD-24

SPIS TREŚCI

I.	ODDZIAŁ EPIDEMIOLOGII.....	6
1.	Ocena stanu sanitarnego obiektów prowadzących działalność leczniczą ..	6
1.1.	Całodobowa opieka zdrowotna.....	7
1.2.	Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.....	10
1.3.	Działalność lecznicza wykonywana w ramach praktyki zawodowej.....	11
2.	Dezynfekcja i sterylizacja.....	11
2.1.	Dezynfekcja.....	11
2.2.	Sterylizacja.....	14
2.3.	Odpady medyczne	15
2.4.	Podsumowanie:.....	15
3.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.....	15
3.1	Wirusy układu oddechowego	20
3.2	Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B i C.....	21
3.3	Choroby odkleszczowe	22
3.4	Paciorkowce.....	23
3.5	Wścieklizna	24
3.6	Salmonellozy.....	26
3.7	Kampylobakterioza	32
3.8	Podsumowanie:.....	34
4.	Zakażenia szpitalne.....	35
5.	Nadzór nad szczepieniami ochronnymi	38
5.1	Stan wykonania szczepień obowiązkowych w 3 r. ż.....	40
5.2	Dystrybucja szczepionek	41
5.3	Nadzór nad zgłaszalnością Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP).....	43
5.4	Ogólnopolski powszechny program szczepień przeciw HPV.....	44
5.5	Nadzór nad przypadkami niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych	46
1.	Higiena pracy i nadzór nad chemikaliami	48
1.1.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami	48
1.2.	Ocena warunków zdrowotnych środowiska pracy i narażenia zawodowego	52
1.3.	Nadzór nad czynnikami biologicznymi	53
1.4.	Nadzór nad realizacją obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. W sprawie substancji chemicznych ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy... ..	53

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

1.5.	Nadzór nad kontrolą przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.	55
1.6.	Rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) w ramach kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą w Bilbao	56
1.7.	Choroby zawodowe	56
1.8.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	57
1.9.	Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3	60
1.10.	Nadzór nad produktami biobójczymi	60
1.11.	Nadzór nad detergentami	63
1.12.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	63
1.13.	Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi	64
1.14.	Promocja zdrowia oraz współpraca z innymi jednostkami	65
2.	Podsumowanie	66

II. ODDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....67

Swoim zasięgiem obejmuje miasto Suwałki oraz 9 gmin powiatu suwalskiego.		67
1.	Opis nadzorowanych zakładów	68
2.	Przeprowadzone kontrole	69
3.	Ocena stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów	71
3.1	Zakłady produkcji żywności	71
3.2	Zakłady obrotu żywnością	73
3.3	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	73
3.4	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	74
3.5	Zakłady usług cateringowych	76
3.6	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	76
4.	Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie działania PSSE Suwałki	76
5.	Ocena jakości zdrowotnej materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	78

III. ODDZIAŁ HIGIENY KOMUNALNEJ80

1.	Ocena zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia	81
2.	Ocena jakości wody w innych urządzeniach wodociągowych	82

3.	Nadzór nad jakością wody ciepłej pochodzącej z instalacji wewnętrznej budynków użyteczności publicznej.....	83
4.	Kąpielisko.....	84
5.	Pływalnie.....	85
6.	Hotele i obiekty hotelarskie.....	87
7.	Dom Pomocy Społecznej.....	88
8.	Branża beauty.....	88
9.	Inne obiekty użyteczności publicznej.....	89
10.	Interwencje	90

IV. ODDZIAŁ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.....92

1.	Cel.....	92
2.	Realizacja zadań	92

V. ODDZIAŁ PROMOCJI ZDROWIA96

1.	Oddział Promocji Zdrowia w zakresie higieny dzieci i młodzieży.....	96
1.1.	Zmiany w ewidencji	97
1.2.	Baza lokalowa i stan sanitarno-techniczny stałych placówek oświatowo-wychowawczych.....	98
1.3.	Organizacja procesów nauczania.....	98
1.4.	Dożywianie uczniów.....	101
1.5.	Interwencje	102
1.6.	Warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach	103
1.7.	Warunki realizacji opieki stomatologicznej nad uczniami w szkołach	104
1.8.	Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	105
1.9.	Akcja ważenia tornistrów szkolnych	107
1.10.	Ocena warunków wypoczynku dzieci i młodzieży	109
1.11.	Wydane w 2025 r. decyzje administracyjne Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach	110
1.12.	Realizacja zaleceń z decyzji wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach	112
1.13.	Podsumowanie, wnioski.....	112
2.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie promocji zdrowia	113
2.1.	Profilaktyka palenia tytoniu i chorób odytoniowych	113
2.2.	Profilaktyka chorób zakaźnych.....	116
2.3.	Promocja szczepień ochronnych	121
2.4.	Profilaktyka uzależnień.....	123
2.5.	Profilaktyka chorób nowotworowych	125
2.6.	Promocja zdrowego stylu życia	128

2.7.	Podsumowanie.....	136
------	-------------------	-----

VI. ODDZIAŁ LABORATORYJNY 144

1.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Oddziału Laboratoryjnego	144
2.	Badania środków spożywczych i próbek sanitarnych	146
3.	Badania wody	148
4.	Podsumowanie.....	152

**VII.MEDYCZNE LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE SEKCJA BADAŃ
MIKROBIOLOGICZNYCH..... 153**

1.	Zakres wykonywanych badań	153
2.	Liczba wykonywanych badań.....	154
3.	Podsumowanie.....	155

I. ODDZIAŁ EPIDEMIOLOGII

1. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach w 2025 roku w mieście Suwałki nadzorował działalność leczniczą w 70 podmiotach leczniczych, w tym: 3 szpitalach, 1 zakładzie opiekuńczo-leczniczym, 31 przychodniach/ ośrodkach zdrowia/ poradniach ambulatoryjnych z izbą chorych/ lecznicach, 4 zakładach badań diagnostycznych i medycznych laboratoriach, 4 zakładach rehabilitacji leczniczej i 27 innych obiektów – głównie gabinety medyczne w szkołach, gabinety fizjoterapii itp. Dane liczbowe z przeprowadzonych kontroli obrazuje tabela nr 1.
- 3.

Tabela nr 1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą na terenie miasta Suwałki wg kontroli PIS w Suwałkach za 2025 rok.

Wyszczególnienie				Liczba urządzeń i obiektów skontrolowanych						
				według ewidencji na 31 XII 2024	ogółem	%	Ze stwierdzonym ztym stanem			
							Higieniczno- sanitarnym i technicznym	Tylko higieniczno- sanitarnym	tylko technicznym	
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	Ogółem			1	70	50	71,4%	-	-	-
	stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	szpitalne	Szpitale ogółem	2	3	3	100%	-	-	-
			w tym szpitale jednodniowe	3	-	-	-	-	-	-
			w tym szpitale uzdrowiskowe	4	-	-	-	-	-	-
		inne niż szpitalne	Zakłady opiekuńczo- lecznicze	5	1	1	100%	-	-	-
			Zakłady pielęgnacyjno- opiekuńcze	6	-	-	-	-	-	-
			Zakłady rehabilitacji leczniczej	7	-	-	-	-	-	-
			sanatoria	8	-	-	-	-	-	-
			Hospicja	9	-	-	-	-	-	-
			Inne	10	-	-	-	-	-	-
	ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	Przychodnie, ośrodki zdrowia , poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	11	31	29	93,5%	-	-	-	
		Zakłady badań diagnostycznych i medyczne	12	4	3	75%	-	-	-	

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

	laboratoria diagnostyczne							
	Zakłady rehabilitacji leczniczej	13	4	4	100%	-	-	-
	inne ogółem	14	27	10	37%	-	-	-
	W tym uzdrowiskowe	15	-	-	-	-	-	-

4. Ponadto w grupie praktyki zawodowe na terenie miasta Suwałki nadzorowano 77 praktyk lekarskich, w tym 3 indywidualne praktyki lekarskie, 69 specjalistycznych praktyk lekarskich oraz 5 grupowych praktyk lekarskich. Dane liczbowe z przeprowadzonych kontroli obrazuje tabela nr 2.

5.

Tabela nr 2. Praktyki zawodowe wykonujące działalność leczniczą w mieście Suwałki wg kontroli PIS w Suwałkach za 2025 rok								
Wyszczególnienie			Liczba urządzeń i obiektów					
			według ewidencji na 31 XII 2024	Skontrolowanych				
				ogółem	% kontroli	Ze stwierdzonym złym stanem		
						higieniczno-sanitarnym i technicznym *	Tylko higieniczno-sanitarnym	Tylko technicznym
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową	Ogółem	1	77	48	62,3 %	-	-	-
	Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	2	3	0	0	-	-	-
	W tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów	3	-	-	-	-	-	-
	Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	4	69	47	68,1%	-	-	-
	W tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	5	38	37	97,3%	-	-	-
	Grupowe praktyki lekarskie ogółem	6	5	1	20%	-	-	-
	W tym grupowe praktyki lekarzy dentystów	7	2	1	50%	-	-	-
	Indywidualne praktyki pielęgniarek	8	-	-	-	-	-	-
	Indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek	9	-	-	-	-	-	-
	Grupowe praktyki pielęgniarek	10	-	-	-	-	-	-
	Inne	11	-	-	-	-	-	-

1.1. CAŁODOBOWA OPIEKA ZDROWOTNA

W 2025 roku na terenie miasta Suwałki PPIS nadzorował działalność leczniczą całodobowej opieki zdrowotnej w 3 szpitalach :

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

- Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach, ul. Szpitalna 60, 16-400 Suwałki,
- Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach, ul. Szpitalna 62, 16-400 Suwałki,
- American Heart of Poland Spółka Akcyjna Polsko Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo Naczyniowe w Suwałkach Oddział Kardiologii, ul. Szpitalna 60, 16-400 Suwałki

Z zakresu epidemiologii w szpitalach przeprowadzono ogółem 36 kontroli. W każdym miesiącu był wykonany monitoring ostrych porażeń wiotkich w jednym ze szpitali. Dodatkowo przeprowadzono monitoring ostrych porażeń wiotkich w POZ, który mieści się w strukturach jednego ze szpitali. W tym zakresie nie stwierdzono błędów, nie było podejrzeń ani rozpoznań OPV. Wszystkie szpitale zostały skontrolowane kompleksowo. Ponadto przeprowadzono osiem kontroli sprawdzających, które dotyczyły usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas wcześniejszych czynności kontrolnych, dwie kontrole interwencyjne oraz dziesięć kontroli tematycznych.

Tabela nr 3. Liczba przeprowadzonych kontroli w szpitalach na terenie miasta Suwałki z uwzględnieniem zakresu kontroli w 2025 r.

Lp.	Zakres kontroli	Liczba przeprowadzonych kontroli w 2024 r.	Liczba skontrolowanych szpitali
1.	Monitoring Ostre Porażenia Wiotkie (OPV)	13	1
2.	Kontrola tematyczna	10	2
3.	Kontrola sprawdzająca	8	2
4.	Kontrola kompleksowa	3	3
5.	Kontrola interwencyjna	2	1

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano jedną decyzję administracyjną, trzy decyzje umarzające cztery decyzje płatnicze. Zmieniono termin realizacji wcześniej wydanych czterech decyzji. Nałożono jedną grzywnę w drodze mandatu karnego, tytułów wykonawczych nie wystawiano.

- Kontrola kompleksowa w dwóch szpitalach nie wykazała nieprawidłowości, w jednym szpitalu nieprawidłowości dotyczyły:
- w oddziale dziennym brak pomieszczenia porządkowego;

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- w składzie zespołu kontroli zakażeń szpitalnych niewystarczająca liczba pielęgniarek w stosunku do liczby łóżek szpitalnych.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach wpłynęły dwie interwencje dotyczące jednego szpitala: pierwsza dotyczyła braku zachowania warunków higieniczno-sanitarnych przy prowadzeniu remontów – interwencja była uzasadniona. Po wykonaniu usterek opisanych w protokole kontroli interwencyjnej wydano decyzję umarzającą i płatniczą. Druga dotyczyła używania brudnych, poplamionych materaców dla pacjentów – interwencja również była uzasadniona, po wykonaniu usterek opisanych w protokole kontroli interwencyjnej wydano decyzję umarzającą i płatniczą. Osobę odpowiedzialną za zaistniały stan rzeczy ukarano karą grzywny w drodze mandatu karnego.

W 2025 r. dokonano dziesięć kontroli tematycznych głównie związanych z wystąpieniem ogniska epidemicznego, których zakres przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 4. Zakres kontroli tematycznych w szpitalach w mieście Suwałki w 2025 r.			
LP.	Temat prowadzonej kontroli	Liczba skontrolowanych szpitali	Liczba przeprowadzonych kontroli
	Wystąpienie ogniska epidemicznego Grypa typu A	2	4
	Wystąpienie ogniska epidemicznego SARS-CoV-2	2	2
	Wystąpienie ogniska epidemicznego Klebsiella pneumoniae	1	1
	Wystąpienie ogniska epidemicznego Clostridioides difficile	1	1

Dodatkowo oprócz kontroli w ogniskach szpitalnych wykonano dwie kontrole tematyczne w jednym ze szpitali, kontrole dotyczyły powszechnego spisu kart uodpornienia w punkcie szczepień. W mieście Suwałki szpitale spełniają wymogi sanitarne nakazane przepisami prawa. Dyrektorzy podmiotów leczniczych systematycznie pozyskują środki finansowe na rozwój i modernizację szpitali, odnowy i doposażania oddziałów w celu podniesienia jakości świadczonych usług zdrowotnych.

W 2025 r. w mieście Suwałki funkcjonował jeden zakład opiekuńczo-leczniczy. Zgodnie z planem wykonano jedną kontrolę kompleksową z zakresu epidemiologii,

nieprawidłowości nie stwierdzono, nie zarejestrowano również interwencji związanych z prowadzeniem tej działalności.

1.2. AMBULATORYJNE ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE

W 2025 r. pod nadzorem PPIS w zakresie Oddziału Epidemiologii było 66 podmiotów medycznych świadczących ambulatoryjne usługi zdrowotne na terenie miasta Suwałki. W podmiotach leczniczych przeprowadzono ogółem 64 kontrole - w tym 29 kontroli kompleksowych, 11 monitoringów ostrych porażeń wiotkich, 29 kontroli dotyczących powszechnego spisu kart uodpornienia w punktach szczepień – kontrole przeprowadzone na zlecenie Głównego Inspektora Sanitarnego, 2 kontrole sprawdzające, które dotyczyły usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas wcześniejszych czynności kontrolnych, 2 kontrole tematyczne dotyczące wydania karty świadczeniodawcy dla nowego podmiotu leczniczego oraz 2 kontrole interwencyjne: pierwsza dotyczyła braku zgłoszenia choroby zakaźnej. Po wykonaniu usterek opisanych w protokole kontroli interwencyjnej wydano decyzję umarzającą i płatniczą, na lekarza nałożono karę grzywny w drodze mandatu karnego. Druga kontrola interwencyjna dotyczyła nieterminowego zgłoszenia niepożądanego odczynu poszczepiennego. Po wykonaniu usterek opisanych w protokole kontroli interwencyjnej wydano decyzję umarzającą i płatniczą. Osobę odpowiedzialną za zaistniały stan rzeczy ukarano karą grzywny w drodze mandatu karnego. Kontrole kompleksowe wykazały nieprawidłowości związane z prowadzeniem dokumentacji poszczepiennej w jednym obiekcie, natomiast usterki natury sanitarno-technicznej stwierdzono również w jednym obiekcie. W jednym i drugim przypadku wystawiono decyzję administracyjną i płatniczą.

Tabela nr 5. Liczba podmiotów leczniczych w mieście Suwałki z zakresu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem rodzaju działalności w 2025 r.		
LP.	Rodzaj działalności	Liczba podmiotów leczniczych
1	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnia, ambulatoria z izbą chorych, lecznice	31
2	Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	4
3	Zakłady rehabilitacji leczniczej	4
4	Inne ogółem*	27

*W grupie obiektów inne znajdują się głównie gabinety medyczne w szkółach, gabinety fizjoterapeutyczne oraz Krwiodawstwo Oddział w Suwałkach

W 2025 r. podmioty lecznicze oraz obiekty z grupy inne na ogół spełniały wymagania Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2022 r. W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Nieprawidłowości stwierdzono w 3 podmiotach leczniczych świadczących usługi ambulatoryjne, co stanowi 3% ogółu, tj. 3% mniej w stosunku do 2024 roku.

1.3. DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA WYKONYWANA W RAMACH PRAKTYKI ZAWODOWEJ.

W 2025 roku pod nadzorem PPIS w Suwałkach znajdowało się ogółem 77 praktyk zawodowych lekarzy działających na terenie miasta Suwałki.

Tabela nr 6. Liczba praktyk zawodowych lekarskich w mieście Suwałki w 2025 r. Z uwzględnieniem ich rodzaju.		
LP.	Rodzaj działalności	Liczba praktyk zawodowych
1	Indywidualna Praktyka Lekarska	3
2	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska	69
	w tym Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Dentystyczna	38
3	Grupowe Praktyki Lekarskie	5
	w tym Grupowa Praktyka Lekarzy Dentystów	2

W 2025 roku przeprowadzono ogółem 42 kontrole praktyk zawodowych lekarzy, w tym 30 kontroli w gabinetach indywidualnej specjalistycznej praktyce lekarzy dentystów oraz 1 kontrolę w grupowej praktyce lekarzy dentystów. Ogółem we wszystkich praktykach lekarskich przeprowadzono 37 kontroli kompleksowych oraz 5 kontroli sprawdzających. W wyniku przeprowadzonych kontroli na usterki techniczne wydano 2 decyzje administracyjne oraz 2 decyzje płatnicze. W trzech praktykach lekarzy dentystów stwierdzono pakiety sterylne z upływem terminu daty ważności oraz stosowanie w gabinetach produktów leczniczych po upływie daty ważności. Po wykonaniu zaleceń opisanych w protokołach kontroli, wydano 3 decyzje umarzające oraz 3 decyzje płatnicze. Ponadto w 2025 r. przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających, które dotyczyły usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas wcześniejszych czynności kontrolnych. W pozostałych praktykach zawodowych nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2025 r. praktyki zawodowe lekarzy na ogół spełniały wymagania Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2022 r. W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Nieprawidłowości stwierdzono w 5 praktykach zawodowych, co stanowi 6,4% ogółu, tj. 1,5% mniej w stosunku do 2024 roku.

2. DEZYNFEKCJA I STERYLIZACJA

2.1. DEZYNFEKCJA

W Szpitalu Wojewódzkim im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach zapasy środków dezynfekcyjnych do narzędzi, sprzętów medycznych i do powierzchni były wystarczające.

Stosowano adekwatne spektrum działania środków do zagrożenia biologicznego. Ze wszystkich oddziałów szpitalnych narzędzia zabiegowe wielokrotnego użytku były zwożone do Centralnej Sterylizacji, gdzie poddawane były dezynfekcji i myciu w urządzeniach automatycznych: trzech myjniach – dezynfektorach, a także w dwóch myjniach ultradźwiękowych. Mycie oraz dezynfekcja powierzchni, basenów, misek itp. była zlecona wyspecjalizowanej firmie zewnętrznej Impel Sp. z o. o. Na Oddziale pulmonologii mycie i dezynfekcja endoskopów odbywała się w obrębie oddziału. Oddział pulmonologii posiada cztery myjnie-dezynfektory oraz profesjonalne szafy do przechowywania endoskopów. Po wykonanym zabiegu endoskopy były poddawane dezynfekcji wysokiego poziomu.

W szpitalu były opracowane i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych. W 2025 roku utrzymaniem czystości pomieszczeń szpitalnych, dezynfekcją, myciem wszystkich powierzchni i sprzętów medycznych wraz z transportem bielizny czystej i brudnej oraz wynoszeniem odpadów zajmowała się wyspecjalizowana firma zewnętrzna Impel Sp. z o.o. Personel firmy każdego dnia sporządzał i dostarczał środki myjące i dezynfekujące na oddziały za pomocą wózków transportowych, pojemniki ze środkami dezynfekcyjnymi były prawidłowo oznakowane. Powierzchnie podłóg były myte i dezynfekowane raz dziennie lub z większą częstotliwością w razie potrzeby. W gabinetach zabiegowych, salach operacyjnych procesy myjąco – dezynfekujące wykonywane były po każdym zabiegu. Stosowane były następujące środki: Velox Foam Extra, Virusolve +, Sterisept Wipes, Velox Spray, Quatroles Extra, Azomax Wipes, Incidin Liquid Spray, Detrol San AF Wipes, Sterisept oraz Chlorinex 60. Do dezynfekcji pomieszczeń dodatkowo stosowane były przenośne lampy bakteriobójcze. Na każdym oddziale znajduje się wózek serwisowy. Po zakończeniu sprzątania wózki serwisowe są dezynfekowane przez pracownika firmy sprzątajacej. Do mycia i dezynfekcji każdego pomieszczenia przeznaczony był osobny mop – bądź kilka mopów w zależności od potrzeby i powierzchni pomieszczenia. Po użyciu mopy z oddziałów były transportowane dwa razy dziennie do wydzielonego pomieszczenia firmy Impel w celu prania i suszenia. Zapasy środków myjących i dezynfekcyjnych w szpitalu były wystarczające. W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona była w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana w brudownikach przed przekazaniem do prania. Czysta bielizna była przechowywana w wydzielonych do tego celu zamykanych szafach lub magazynach, a ich transport odbywał się za pośrednictwem wózków z zamkniętą przestrzenią ładunkową. Stanowiska mycia i dezynfekcji rąk personelu były wyposażone w umywalki z ciepłą i zimną wodą, dozowniki z mydłem i preparatem antyseptycznym oraz podajniki z ręcznikami jednorazowego użycia. Do antyseptyki rąk były stosowane głównie Chemisept Gel. Pokoje łóżkowe w oddziałach szpitalnych wyposażone były w umywalki z ciepłą i zimną wodą, dozownikami ze środkiem dezynfekującym oraz ręczniki jednorazowego użytku. Materiały i sprzęty medyczne sterylne przechowywane były prawidłowo w przeznaczonych do tego celu szafkach, terminy ważności prawidłowo określone i zachowane. Zapasy rękawic i sprzętu jednorazowego użytku były wystarczające.

W Specjalistycznym Psychiatrycznym Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Suwałkach wykorzystywane były wyłącznie narzędzia jednokrotnego użytku. Do dezynfekcji powierzchni oraz sprzętu medycznego wykorzystywane były środki

o odpowiednim spektrum działania. Za utrzymanie czystości poszczególnych oddziałów odpowiadali pracownicy szpitala. W szpitalu były opracowane i wdrożone procedury higieniczno-sanitarne zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych. Sprzątanie i procesy myjąco – dezynfekcyjne powierzchni szpitalnych wykonywane były zgodnie z opracowaną procedurą sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń. W szpitalu jest wydzielone pomieszczenie do sporządzania roboczych roztworów środków dezynfekcyjnych oraz do prania mopów, wyposażone w wentylację mechaniczną, łatwo zmywalne. Do dezynfekcji powierzchni stosuje się Sterisept Plus, Bactacid AF, Sterisept Wipes, Bactacid AT Wipes, oraz Chlorinex 60. Do antyseptyki rąk były stosowane głównie Chemisept Gel. Pojemniki z roztworami środków dezynfekcyjnych oznakowane były prawidłowo. Zapasy sprzętu medycznego jednorazowego użytku, środków czystości i preparatów dezynfekujących były wystarczające.

W American Heart of Poland Spółka Akcyjna Polsko Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo Naczyniowe w Suwałkach Oddział Kardiologii wykorzystywane były głównie narzędzia jednokrotnego użytku, narzędzia wielokrotnego użytku były sterylizowane w Centralnej Sterylizatorni Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach na podstawie zawartej umowy. Do dezynfekcji powierzchni oraz sprzętów medycznych wykorzystywane były środki o właściwym spektrum działania. Dezynfekcja kacek i basenów była przeprowadzana przy użyciu myjni-dezynfektora. Za utrzymanie porządku i czystości pomieszczeń w American Heart of Poland Spółka Akcyjna Polsko Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo Naczyniowe w Suwałkach Oddział Kardiologii odpowiadali - pracownicy podmiotu leczniczego. Wszystkie pomieszczenia spełniały wymogi nakazane przepisami prawa. Podmiot leczniczy zawarł umowy z wyspecjalizowanymi firmami zewnętrznymi w zakresie odbioru odpadów medycznych, mycia i dezynfekcji wózków transportowych, transportu odpadów medycznych, transportu bielizny czystej i brudnej oraz mycia mopów do sprzątania. Do dezynfekcji powierzchni oraz sprzętów medycznych wykorzystywane były następujące preparaty: Surfanios, Incidin Oxy Wipes S, Chlorinex 60, Bactacid AF, Incidin. Zapasy środków dezynfekcyjnych wyatarczające.

Narzędzia zabiegowe w przychodniach/ ośrodkach zdrowia i obiektach innych używane były sporadycznie, dezynfekowane na miejscu w pojemnikach perforowanych z oznakowaną pokrywą, a następnie przekazywane do sterylizacji innym podmiotom, które świadczą usługi zewnętrzne. Poradnie specjalistyczne takie jak stomatologiczne, czy chirurgiczne regularnie poddawały narzędzia wielokrotnego użytku procesom dekontaminacji we własnym zakresie. Kontrole kompleksowe przeprowadzone w podmiotach leczniczych wykazały znajomość zasad i sposobów przeprowadzania dezynfekcji narzędzi, sprzętów medycznych i powierzchni. Preparaty do dezynfekcji były dobierane prawidłowo, adekwatnie do zagrożenia biologicznego. Możliwość mycia i dezynfekcji rąk personelu była zapewniona we wszystkich gabinetach lekarskich, gabinetach diagnostyczno – zabiegowych i gabinetach pielęgniarских. Stanowiska higienicznego mycia rąk były wyposażone w dozowniki z mydłem, antyseptyki i ręczniki jednorazowego użytku. W podmiotach czystość i porządek były zachowane, we wszystkich obiektach zostały wydzielone pomieszczenia porządkowe na środki czystości, preparaty dezynfekcyjne, sprzęt porządkowy, brudną bieliznę i odpady

medyczne. Odpady medyczne były segregowane w miejscu powstania, przetrzymywane na stanowisku pracy nie dłużej niż 72 godziny, przetrzymywane w urządzeniach chłodniczych w pomieszczeniach porządkowych i przekazywane wyspecjalizowanej firmie uprawnionej do odbioru odpadów. Sprzątanie pomieszczeń i przeprowadzanie procesów myjąco – dezynfekujących wykonywane były codziennie po przyjęciu pacjentów. Do dezynfekcji powierzchni i sprzętów medycznych stosowane były najczęściej: Sterisept Wipes, Surfanios, Virusolve, Quatrodes, Incidin, Bactacid AF. Zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne w podmiotach leczniczych były w wystarczającej ilości. Brudna bielizna była przechowywana w pomieszczeniach porządkowych, w workach foliowych, a czysta – w wydzielonych do tego celu szafach lub magazynach.

2.2. STERYLIZACJA

W strukturze organizacyjnej Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach znajduje się Centralna Sterylizatornia, która zapewnia ciągłość wyposażenia szpitala w sterylne narzędzia medyczne. Stosowane są techniki dekontaminacji odpowiednie dla narzędzi termostabilnych, jak i termolabilnych. Sterylizatory każdego dnia przed rozpoczęciem pracy przechodzą niezbędne testy, podlegają też przeglądom technicznym zgodnie z zaleceniem producenta. Dekontaminacja narzędzi medycznych jest dokumentowana na wszystkich etapach pracy, narzędzia są zwalniane do użytkownika po pozytywnej analizie testów biologicznych, wskaźników chemicznych i fizycznych oraz wydruków z myjni i sterylizatorów. Centralna Sterylizatornia Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach spełnia wymagania nakazane przepisami prawa oraz rozwija działalność zgodnie z zaleceniami Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej. Centralna Sterylizatornia Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach świadczy usługi zewnętrzne innym podmiotom leczniczym, w tym American Heart of Poland Spółka Akcyjna Polsko Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo Naczyniowe w Suwałkach Oddział Kardiologii.

Wyposażenie w urządzenia sterylizujące w podziale na ich typ przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 7. Liczba sterylizatorów będących na wyposażeniu Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach w 2025 roku z podziałem na ich typ.			
LP.	Typ sterylizatora	Liczba	Miejsce przechowywania
1.	Steryliizator na suche gorące powietrze	1	Apteka Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach
2.	Steryliizator parowy	3	Centralna Sterylizatornia Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach (3)
3.	Steryliizator gazowy EO	2	Centralna Sterylizatornia Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach
4.	Steryliizator gazowy FO	1	Centralna Sterylizatornia Szpitala Wojewódzkiego w Suwałkach

W 2025 roku w podmiotach lecznictwa otwartego znajdowało się 16 urządzeń sterylizacyjnych, 1 w zakładzie opiekuńczo-leczniczym oraz 2 w innych zakładach. Urządzenia były kontrolowane testami biologicznymi oraz wskaźnikami chemicznymi do każdego procesu sterylizacji, dodatkowo wskaźniki chemiczne były umieszczane w

sterylizowanym pakiecie. Ponadto analizie poddawano wydruki z autoklawu. Pakiety sterylne oraz pojedyncze narzędzia medyczne opisywane były prawidłowo z zachowaniem terminów ważności. Dokumentacja procesów sterylizacji była prowadzona na bieżąco. Przechowywanie narzędzi sterylnych było zgodne z wytycznymi Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej.

W 2025 roku w praktykach zawodowych lekarzy było zarejestrowanych 46 urządzeń sterylizacyjnych. Proces dekontaminacji narzędzi medycznych przeprowadzano prawidłowo, z zachowaniem rozdzielności stref czystej i brudnej. Sterylne narzędzia przechowywano poprawnie w wydzielonych do tego celu szufladach i szafach. Badania autoklawów testami biologicznymi przeprowadzano raz w miesiącu, procesy sterylizacji sprawdzano za pomocą wskaźników chemicznych do każdego wsadu (klasy 5 bądź 6) oraz do każdego sterylizowanego pakietu (klasy 4 bądź 5), a także wydruków z autoklawów. Dokumentacja procesów sterylizacji przeważnie była prowadzona imiennie dla każdego pacjenta. Aparaturę medyczną badano technicznie zgodnie z zaleceniami producenta.

2.3. ODPADY MEDYCZNE

Podczas czynności kontrolnych prowadzonych przez oddział epidemiologii dokonywano oceny prawidłowości postępowania z odpadami medycznymi. Odpady medyczne w podmiotach leczniczych na terenie miasta Suwałki w 2025 r. w większości były prawidłowo oznakowane, gromadzone oraz magazynowane. Wszystkie odpady medyczne związane z prowadzeniem działalności leczniczej przekazywano na podstawie zawartej umowy do transportu oraz utylizacji wyspecjalizowanej firmie zewnętrznej. Czas magazynowania odpadów medycznych w działalnościach leczniczych nie przekraczał 30 dni, wewnętrzny transport odpadów medycznych w podmiotach leczniczych odbywał się prawidłowo z zastosowaniem odpowiednio zamykanych wózków transportowych bądź zamykanych pojemników, które były dezynfekowane po każdorazowym użyciu. W zakresie magazynowania odpadów medycznych niebezpiecznych oraz w miejscu ich wytwarzania nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.4. PODSUMOWANIE:

1. Ogólny stan sanitarny podmiotów leczniczych oraz gabinetów medycznych na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach w 2025 roku nie budził większych zastrzeżeń, stwierdzone nieprawidłowości były usuwane niezwłocznie.
2. Zadawalającym jest fakt, że w 2025 roku w stosunku do wszystkich kontrolowanych obiektów nastąpił spadek stwierdzanych nieprawidłowości o 4,5% w stosunku do roku 2024.
3. Podmioty lecznicze stale dążą do podnoszenia jakości świadczonych usług zdrowotnych dzięki czemu inwestują w modernizację i doposażanie gabinetów w aparaturę medyczną.
4. W 2026 roku należy nadal podejmować działania zapobiegające chorobom zakaźnym i zakażeniom.

3. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych jest opracowywana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach na podstawie danych z nadzoru epidemiologicznego oraz zgłoszonych chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc.

1

Tabela nr 8. Najczęściej zgłaszane choroby zakaźne w 2025 r. w mieście Suwałki.		
LP.	Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań
1	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	253
2	Grypa	129
3	Ospa wietrzna	110
4	Biegunka i zapalenie żołądkowo- jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźny pochodzeniu	49
5	Zakażenie jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	35
6	Krztusiec	31
7	Wirusowe zakażenia jelitowe – wywołane przez rotawirusy	45
8	Wirusowe zakażenie jelit – nieokreślone	34
9	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	51
10	Borelioza z Lyme	60
11	Salmonelloza – zatrucia pokarmowe	18
12	Inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez Campylobacter	9

2

Tabela nr 9. Liczba zachorowań i współczynnik zachorowalności w przeliczeniu na 100 000 ludności w mieście Suwałki w 2025 r.						
	2023		2024		2025	
Choroba zakaźna	liczba zachorowań	Współczynnik zachorowalności (na 100 000 ludności)	liczba zachorowań	Współczynnik zachorowalności (na 100 000 ludności)	liczba zachorowań	Współczynnik zachorowalności (na 100 000 ludności)
salmonella - zatrucie pokarmowe	8	11,7	12	17,6	18	17,5
salmonella - posocznica	2	2,9	1	1,5	0	0
salmonella - inne zakażenie pozajelitowe	0	0	1	1,5	0	0

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Zakażenia wirusem RSV	19	27,7	38	55,7	211	205,4
inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez E.coli i BNO	0	0	0	0	1	1
inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez Campylobacter	0	0	1	1,5	9	8,8
inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	0	0	3	4,4	0	0
inne bakteryjne zakażenie jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	32	46,7	59	74,7	35	34,1
inne bakteryjne zakażenie jelitowe - inne określone	2	2,9	0	0	0	0
Giardioza (lamblioza)	5	7,3	9	13,2	17	16,5
Wirusowe zakażenia jelitowe - wywołane przez rotawirusy	6	8,8	33	46,9	45	43,8
Wirusowe zakażenia jelitowe - wywołane przez norowirusy	10	14,6	14	20,5	26	25,3
Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	2	2,9	18	26,4	6	5,8
Wirusowe zakażenia jelitowe - nieokreślone	47	68,6	32	46,9	34	33,1
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	3	4,4	63	92,3	49	47,7
Jersinioza pozajelitowa	1	1,5	0	0	0	0
Krztusiec	0	0	36	52,8	31	30,2
Płonica	45		15	22	16	15,6
Choroba meningokokowa, inwazyjna - ogółem	0	0	1	1,5	1	1
Choroba meningokokowa,	0	0	1	1,5	0	0

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

inwazyjna - zapalenie opon mózgowych						
Choroba meningokokowa, inwazyjna - posocznica	0	0	1	1,5	1	1
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna - ogółem	2	2,9	3	4,4	11	10,7
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna - róża	0	0	2	2,9	11	10,7
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna - zespół wstrząsu toksycznego	2	2,9	0	0	0	0
Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna - inna określona i nieokreślona	0	0	1	1,5	0	0
Kiła - wczesna	0	0	1	1,5	3	2,9
Kiła - późna	0	0	1	1,5	0	0
kiła - inne postaci kiły i kiła nieokreślona	1	1,5	3	4,4	1	1
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chłamydie	3	4,4	1	1,5	1	1
Borelioza z Lyme - ogółem	34	49,6	21	30,8	60	58,4
Encefalopatie gąbczaste - choroba creutzfeldta-Jakoba	0	0	1	1,5	1	1
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	32	46,7	28	41	51	49,6
Kleszczowe zapalenie mózgu	8	11,7	12	17,6	12	11,7
Inne wirusowe zapalenie mózgu - inne określone	4	5,8	0	0	0	0
Wirusowe zapalenie opon mózgowych - enterowirusowe	0	0	9	13,2	1	1
Wirusowe zapalenie opon mózgowych - inne określone i nieokreślone	6	8,8	3	4,4	2	1,9
Ospa wietrzna	262	382,3	144	211	110	107,1

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO	8	11,7	6	8,8	2	1,9
Wirusowe zapalenie wątroby typu C - przewlekłe i BNO	12	17,5	9	13,2	5	4,9
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	2,9	0	0	3	2,9
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	1	1,5	5	7,3	0	0
Bąblowica (echinokokoza)	1	1,5	0	0	2	1,9
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae inwazyjna - ogółem	9	13	8	11,7	14	13,6
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna - zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	2	2,9	0	0
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna - posocznica	7	10,2	6	8,8	13	12,7
Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna - inna określona i nieokreślona	2	2,9	0	0	1	1
Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwazyjna - ogółem	0	0	2	2,9	0	0
Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwazyjna - posocznica	0	0	2	2,9	0	0
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - inne, określone	1	1,5	0	0	0	0
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - inne, nieokreślone	0	0	1	1,5	1	1
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	2	2,9	4	5,9	3	2,9
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	0	0	1	1,5	1	1

Grypa - ogółem	88	128,42	203	297,5	129	125,6
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	599	874,1	312	457,3	253	246,3

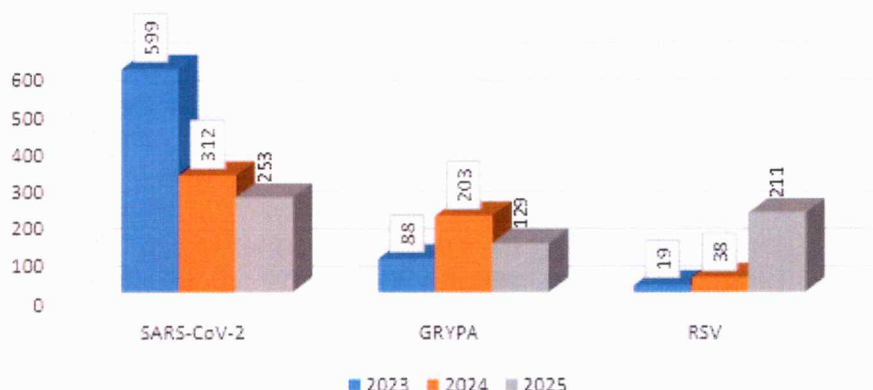
3.1 WIRUSY UKŁADU ODDECHOWEGO

Wirusy układu oddechowego takie jak koronawirus SARS-CoV-2, grypa, czy syncytialny wirus oddechowy (RSV) charakteryzują się sezonowością, zwiększona liczba zachorowań jest obserwowana wiosną i jesienią. Objawy chorobowe koronawirusa SARS-CoV-2, grypy i RSV są do siebie zbliżone. Najczęściej występują bóle głowy, ból gardła, kaszel, gorączka, katar, bóle mięśni, a także wymioty, biegunka, zaburzenia/utrata węchu i smaku. Możliwość diagnozowania tych chorób jest ogólnodostępna, poza metodami laboratoryjnymi istnieją testy antygenowe wykorzystywane przez lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej, których refundację zapewnia Narodowy Fundusz Zdrowia. Pacjenci poza wizytą u lekarza mają możliwość zakupu takiego testu w aptece. Podstawowymi metodami zapobiegania szerzeniu się chorób wywołanych wirusami układu oddechowego jest dbałość o zdrowy styl życia, noszenie maseczek ochronnych w zatłoczonych miejsc w sezonach zwiększonej zachorowalności, odpowiednia higiena rąk oraz poddawanie się zalecany szczepieniom ochronnym. Na przestrzeni lat 2023-2025 w mieście Suwałki odnotowano zmniejszającą się liczbę zachorowań na koronawirusa SARS CoV-2, wzrost liczby zachorowań na RSV i wahająca się liczba zachorowań na grypę. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach we współpracy z jednym z NZOZ w Suwałkach czynnie uczestniczy w zintegrowanym systemie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą SENTINEL. W 2025r. pobrano 169 prób przez przychodnię. Sprawny nadzór nad grypą ma zasadnicze znaczenie dla uzyskiwania informacji o aktywności wirusa w danym sezonie i populacji, doboru szczepów do szczepionki i wczesnego ostrzegania w sytuacji epidemii, jak i pandemii grypy.

Lekarz biorący udział w nadzorze nad grypą SENTINEL ma możliwość:

- pobrania od pacjenta z objawami grypy/grypopodobnymi wymazu z gardła i nosa,
- przesłanie pobranego materiału do badań wirusologicznych do odpowiedniego PSSE, która następnie przesyła materiał do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej (WSSE) wraz z danymi pacjenta w celu przeprowadzenia badania molekularnego, następnie wyniki badań przesyłane są do Zakładu Badania Wirusów Grypy, Krajowego Ośrodka ds. Grypy w NIZP-PZH. Powyższe badania są konieczne do prawidłowego opracowania szczepionki przeciw grypie na kolejny sezon.

Zachorowania spowodowane wirusami oddechowymi
w latach 2023-2025 w mieście Suwałki

Wykres 1. Zachorowania spowodowane wirusami oddechowymi w latach 2023-2025 w mieście Suwałki.

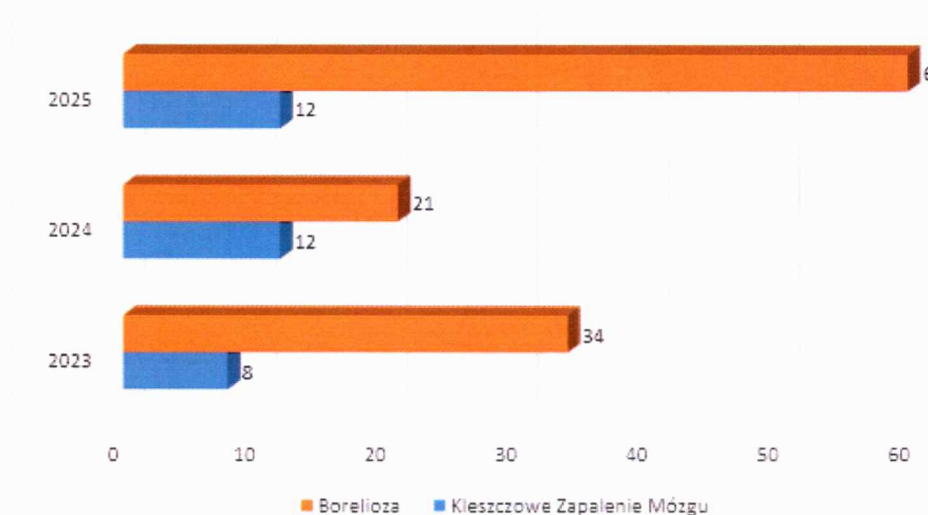
3.2 WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B I C

Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B (HBV) i C (HCV) to choroby krwiopochodne, które można podzielić na dwie fazy:

1. Ostre wirusowe zapalenie wątroby, które charakteryzuje się szybkim i nagłym wystąpieniem martwiczych i zapalnych zmian w wątrobie.
2. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby to długotrwałe zakażenie, które rozwija się, jeśli ostre zapalenie wątroby nie zostanie w pełni wyleczone.

Poza drogą krwi wirusowe zapalenie wątroby typu B szerzy się przez stosunki płciowe z osobą zakażoną oraz drogą wertykalną podczas porodu. HBV może prowadzić do przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby, co zwiększa ryzyko marskości wątroby i raka wątrobowokomórkowego. Objawy choroby mogą być łagodne co utrudnia jej wczesne zdiagnozowanie. Wirusowe Zapalenie Wątroby typu C przenosi się głównie przez kontakt z zakażoną krwią, często w wyniku współdzielenia igieł do zastrzyków. Zakażenie HCV może przebiegać bezobjawowo przez wiele lat, co w konsekwencji prowadzi do rozwoju wielu ciężkich powikłań. W latach 2023-2025 w mieście Suwałki zauważa się tendencję spadkową zarówno przy wirusowym zapaleniu wątroby typu B, jak i przy wirusowym zapaleniu wątroby typu C. W przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu B podstawowym sposobem zapobiegania szerzeniu się choroby jest szczepienie ochronne, natomiast w przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C niezbędna jest edukacja populacji.

Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby
typu B i C w latach 2023-2025 w mieście Suwałki

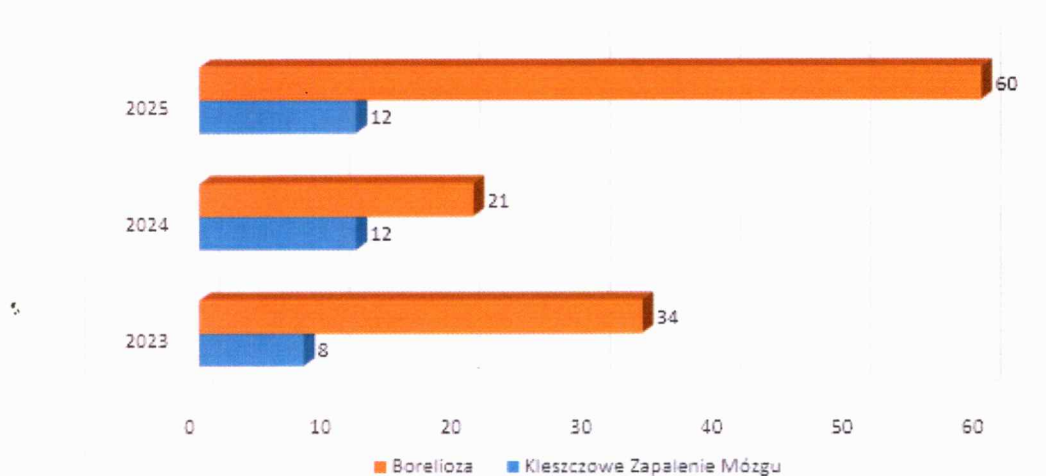

Wykres 2. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w latach 2023-2025 w mieście Suwałki.

3.3 CHOROBY ODKLESZCZOWE

Choroby przenoszone przez kleszcze przynależą do grupy chorób wektorowych. Do chorób odkleszczowych występujących w mieście Suwałki zalicza się boreliozę z Lyme oraz kleszczowe zapalenie mózgu. Sezonowość zachorowań związana jest z aktywnością kleszczy, która wzrasta na przełomie maja i czerwca oraz września i października. Odkleszczowe zapalenie mózgu jest chorobą zakaźną ośrodkowego układu nerwowego. Do zakażenia dochodzi poprzez uktucie przez zakażonego kleszcza, ale także drogą pokarmową poprzez picie surowego, niepasteryzowanego mleka krowiego, koziego i owczego, pochodzącego od zakażonych zwierząt hodowlanych. Borelioza z Lyme jest wywoływana przez krętki *Borrelia burgdorferi*, objawy chorobowe mogą dotyczyć wielu narządów i układów do nich zaliczamy m.in. Zajęcie skóry, stawów, układu nerwowego i serca. Na przestrzeni lat 2023-2025 r. w mieście Suwałki zwiększa się liczba zachorowań na boreliozę, a zachorowania na odkleszczowe zapalenie mózgu utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2025 roku odnotowano trzy razy więcej zachorowań na boreliozę niż w 2024 r. W celu ograniczenia szerzenia się chorób odkleszczowych niezbędna jest edukacja zdrowotna populacji oraz promowanie stosowania repelentów.

Liczba zachorowań na choroby odkleszczowe w latach 2023-2025 w mieście Suwałki

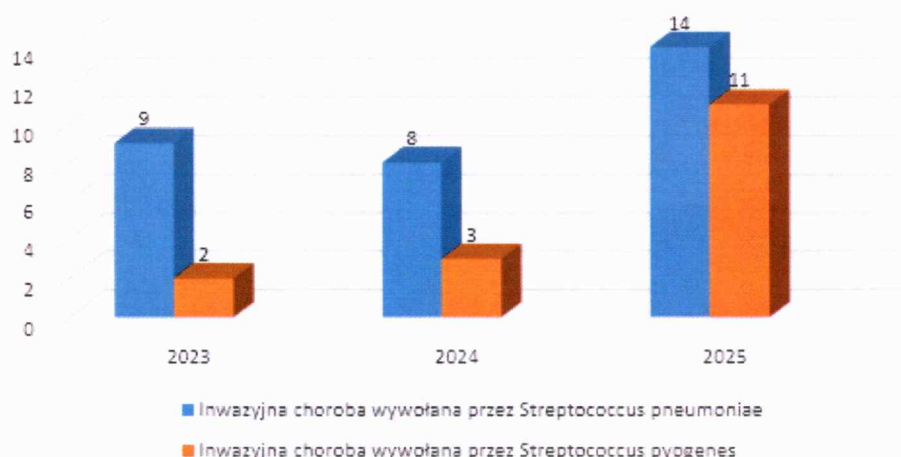

Wykres 3. Liczba zachorowań na choroby odkleszczowe w latach 2023-2025 w mieście Suwałki.

3.4 PACIORKOWCE

Zakażenia paciorkowcowe są to choroby wywołane przez bakterie należące do rodzaju *Streptococcus*. *Streptococcus pneumoniae* (dwoinka zapalenia płuc) występuje najczęściej pod postacią zakażenia układu oddechowego. Przebieg choroby jest zróżnicowany od średnio ciężkich, nawracających zakażeń górnych dróg oddechowych do ciężkiej, inwazyjnej postaci zapalenia płuc z posocznicą o powikłanym przebiegu. Inwazyjne zakażenie *Streptococcus pyogenes* takie jak zespół wstrząsu toksycznego następuje w wyniku ciężkiego zakażenia tkanek miękkich oraz rzadziej w przebiegu anginy paciorkowcowej, pojedyncze przypadki opisane w literaturze medycznej dotyczą zdrowych dzieci i młodzieży. Inwazyjne choroby paciorkowcowe charakteryzują się ciężkim przebiegiem wymagającym hospitalizacji oraz wysokim wskaźnikiem śmiertelności. W mieście Suwałki w latach 2023-2025 odnotowuje się tendencję wzrostową zachorowań z inwazyjnym przebiegiem zakażenia paciorkowcami *Streptococcus pneumoaniae* i *Streptococcus pyogenes*.

Liczba inwazyjnych chorób wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* i *Streptococcus pyogenes* w latach 2023-2025 w mieście Suwałki

Wykres 4. Liczba inwazyjnych chorób wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* i *Streptococcus pyogenes* w latach 2023-2025 w mieście Suwałki.

3.5 WŚCIEKLIZNA

Wścieklizna jest jedną z najdłużej znanych i najgroźniejszych chorób odzwierzęcych. Jest chorobą śmiertelną, która wg danych WHO rokrocznie powoduje zgon około 60 tysięcy osób na świecie. Dotyka ona centralnego układu nerwowego, na którą wrażliwe są wszystkie gatunki ssaków, w tym ludzie. Okres inkubacji choroby wynosi od kilku dni do kilku miesięcy. Wirus wścieklizny przenosi się głównie poprzez kontakt śliny zakażonego zwierzęcia z uszkodzoną skórą lub błoną śluzową (pokąsanie). Zakażenie możliwe jest również m.in. drogą aerogenną, dospojówkową lub poprzez transplantację narządów.

W przypadku ugryzienia człowieka przez dzikie lub domowe zwierzę ważne jest aby jak najszybciej dokładnie przemyć wodą i mydłem ranę lub powierzchnię narażoną na kontakt ze zwierzęciem i skontaktować się z lekarzem chorób zakaźnych, który kwalifikuje do szczepienia przeciw wściekliźnie.

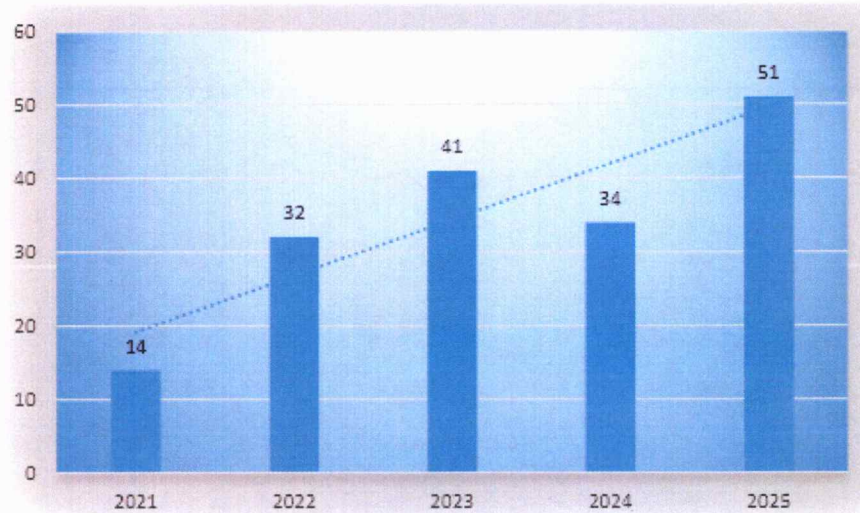
Każde ugryzienie człowieka przez dzikie zwierzę lub wzbudzające podejrzenie pogryzienie przez zwierzę domowe wymaga dokładnego sprawdzenia. W przypadku nie zakwalifikowania przez lekarza chorób zakaźnych do szczepienia przeciw wściekliźnie zdarzenie zostaje zgłoszone powiatowemu lekarzowi weterynarii, celem obserwacji zwierzęcia.

Ochrona ludzi przed zachorowaniem na wściekliznę obejmuje:

- profilaktykę przedekspozycyjną chroniącą osoby narażone na zakażenie wirusem wścieklizny przez szczepienie,
- profilaktykę poekspozycyjną chroniącą osoby po kontakcie z wirusem, np. przez pogryzienie lub kontakt ze śliną zakażonego zwierzęcia. Obejmuje podanie szczepionki i/lub swoistej immunoglobuliny.

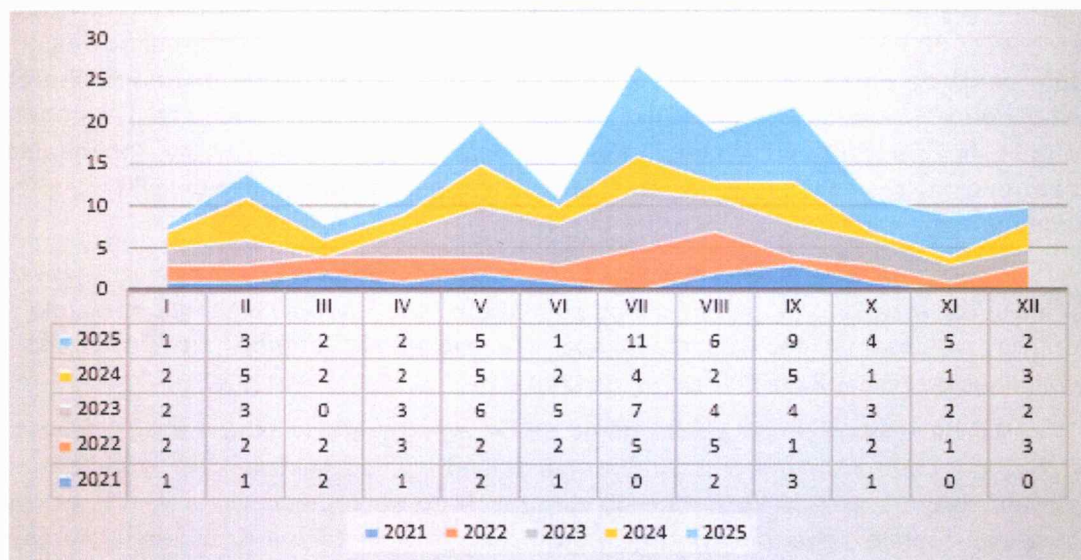
Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

W powiecie suwalskim od 2021 r. Zauważona jest tendencja wzrostowa pokąsań przez zwierzęta, co jest uwidocznione na poniższym wykresie.

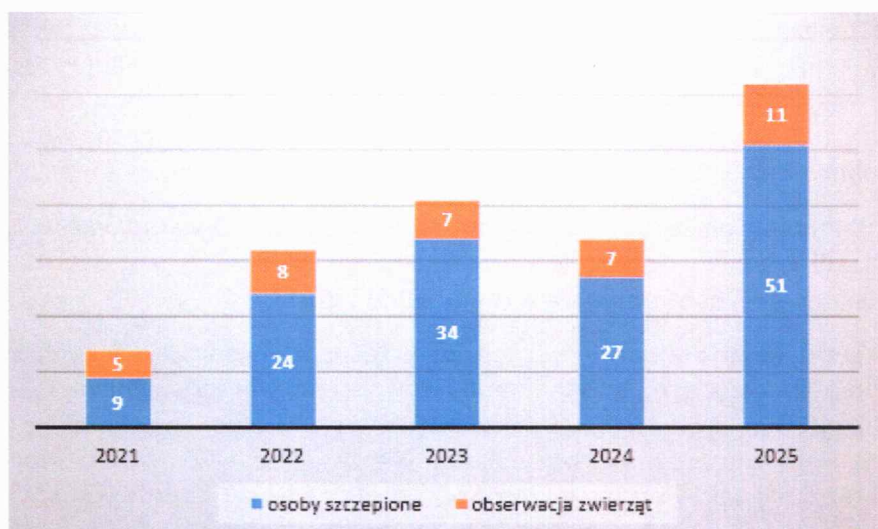
Wykres 5. Pokąsania przez zwierzęta w mieście Suwałki w latach 2021-2025

W Suwałkach w latach 2021-2025 r. do pokąsań przez zwierzęta dochodzi najczęściej w miesiącach od maja do września. Poniższy wykres przedstawia liczbę pokąsań w poszczególnych miesiącach w latach 2021-2025.

Wykres 6. Pokąsania w mieście Suwałki w poszczególnych miesiącach.

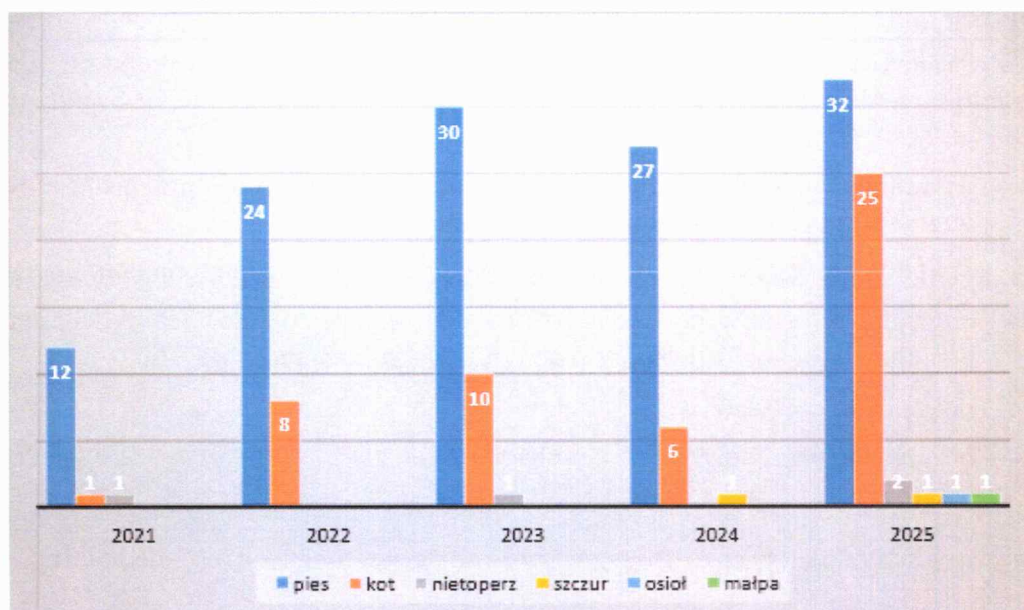
W Suwałkach osoby pokąsane są głównie szczepione przeciw wściekliźnie w ramach profilaktyki poekspozycyjnej. Zdarza się to najczęściej w sytuacjach gdy zwierzę jest nieznane i zbiegnie z miejsca zdarzenia.

Wykres 7. Pokąsania w mieście Suwałki w latach 2021-2025 z podziałem na osoby szczepione przeciw wściekliźnie i obserwację zwierząt.

W niewielkim procencie osoby te nie są kwalifikowane do szczepień przeciw wściekliźnie. W takich przypadkach zwierzęta takie są objęte obserwacją weterynaryjną. Powiatowy Lekarz Weterynarii zgłasza informacje dotyczące stwierdzonych przypadków wścieklizny u zwierząt, wyniki obserwacji zwierząt w przypadkach pokąsania ludzi celem ustalenia bądź wykluczenia podejrzenia o wściekliznę.

W mieście Suwałki najczęściej dochodzi do pogryzienia przez psy i koty, jednakże z roku na rok lista zwierząt sukcesywnie jest poszerzana, co przedstawia wykres poniżej.

Wykres 8. Pokąsania w mieście Suwałki w latach 2021 – 2025 z podziałem na zwierzęta, które pokąsały.

3.6 SALMONELLOZY

Salmonelloza jest zakaźną chorobą wywoływaną bakteriami *Salmonella*. Bakterie z rodzaju *Salmonella* to gram-ujemne pączki, które mają zdolność przeżywania

wewnątrz zakażonych komórek. Bakterie te spotykane są zarówno u ludzi, jak i u zwierząt. Rozwijają się po zjedzeniu zakażonego pokarmu lub wypiciu zakażonej wody. Choroba może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, zwłaszcza u osób starszych, dzieci oraz osób z osłabionym układem odpornościowym. Dotychczas odkryto ponad 2500 odmian serologicznych pałeczek *Salmonella*.

Bakterie *Salmonelli* są bardzo odporne na działanie czynników środowiskowych, mogą przetrwać kilka tygodni w suchym środowisku i kilka miesięcy w wodzie. Pałeczki *Salmonella* najlepiej namnażają się w temp. od 5°C do 46.2°C.

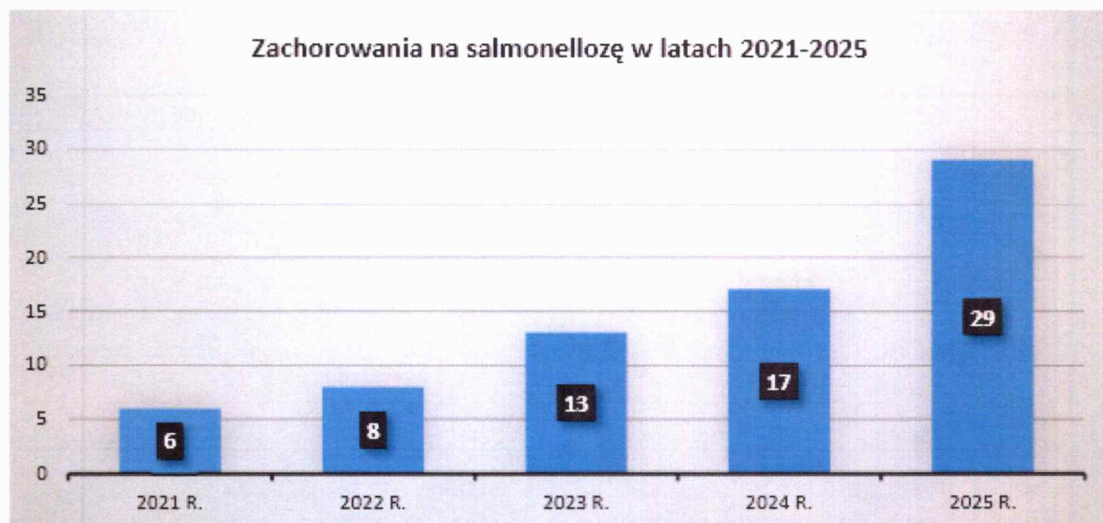
Do zakażeń u ludzi dochodzi najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, głównie drobiowych a także niepasteryzowanych produktów mlecznych. Bakterie te mogą również znajdować się na powierzchni warzyw i owoców. Salmonellozę można zarazić się także od ludzi, zarówno od chorych, jak i zdrowych tzw. nosicieli. Nosicielem jest w tym przypadku osoba, u której stwierdza się obecność pałeczek *Salmonella* w kale przy braku objawów choroby. Zarażenie może nastąpić w efekcie istnienia niskich warunkach higieniczno-sanitarnych toalet oraz poprzez zanieczyszczenie produktów spożywczych przez osoby mające kontakt z jedzeniem. Szczególnie ważne jest przestrzeganie zasad higieny osobistej i mycie rąk mydłem po skorzystaniu z toalety.

Zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi salmonelloza jest chorobą podlegającą obowiązkowi zgłoszenia. Natomiast chorzy na dur brzuszny i dury rzekome podlegają obowiązkowej hospitalizacji. Obowiązek zgłoszenia zachorowania na salmonellozę należy do lekarza.

Profilaktyka salmonellozy jest oparta na praktykach higienicznych oraz starannym przygotowywaniu posiłków. Głównymi zasadami, które należy przestrzegać by nie zarazić się bakteriami z grupy *salmonella*, są:

- dokładne mycie rąk przed przygotowywaniem posiłków, po kontakcie z surowym mięsem, jajami oraz po skorzystaniu z toalety;
- staranna obróbka termiczna mięsa, drobiu i jaj; aby zabić bakterie *Salmonella*.
- oddzielanie surowych produktów od gotowych do spożycia podczas przechowywania, aby nie doszło do krzyżowego skażenia;
- mycie owoców i warzyw;
- bezpieczne przechowywanie żywności.

Obserwuje się tendencję wzrostową zachorowań na salmonellozę (wykres poniżej).

Wykres 9. Zachorowania na salmonellozę w mieście Suwałki w latach 2021-2025 r.

Zauważalny jest również wzrost zachorowań na salmonellozę wśród ludności miasta Suwałki (wykres poniżej).

Wykres 10. Zachorowania na salmonellozę w mieście Suwałki w latach 2021-2025 r. z podziałem na miasto i wieś.

Do zakażenia pałeczkami salmonelli dochodziło w różnych miesiącach niezależnie od pory roku (tabela poniżej).

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Tabela 10. Zachorowania na salmonellozę w poszczególnych miesiącach w latach 2021-2025.

Rok	Miesiąc	Liczba zachorowań na salmonellozę	
		powiat suwalski	Suwałki
2021 r	styczeń	0	0
	luty	1	0
	marzec	0	0
	kwiecień	0	0
	maj	0	0
	czerwiec	0	1
	lipiec	1	0
	sierpień	1	0
	wrzesień	2	1
	październik	1	0
	listopad	0	0
	grudzień	0	0
2022 r.	styczeń	2	0
	luty	0	0
	marzec	0	0
	kwiecień	0	0
	maj	1	1
	czerwiec	0	0
	lipiec	1	0
	sierpień	3	1
	wrzesień	0	0
	październik	1	1
	listopad	0	0
	grudzień	0	0
2023 r.	styczeń	0	1
	luty	2	0
	marzec	1	1
	kwiecień	1	0
	maj	0	1
	czerwiec	1	0
	lipiec	1	2
	sierpień	1	0
	wrzesień	2	1
	październik	1	1

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

2024 r.	listopad	0	0
	grudzień	3	1
	styczeń	1	1
	luty	1	1
	marzec	0	0
	kwiecień	1	1
	maj	4	2
	czerwiec	0	0
	lipiec	1	0
	sierpień	6	3
	wrzesień	2	1
	październik	1	1
	listopad	0	0
	grudzień	2	1
2025 r.	styczeń	0	0
	luty	0	1
	marzec	0	1
	kwiecień	1	1
	maj	2	0
	czerwiec	0	0
	lipiec	1	5
	sierpień	5	3
	wrzesień	1	1
	październik	0	1
	listopad	1	3
	grudzień	0	2

W Suwałkach w 2025 roku w wyniku zatrucia pałeczkami salmonella doszło do powstania 2 ognisk domowych (tabela poniżej).

Tabela 11. Zatrucia pokarmowe pałeczkami salmonella - w ogniskach domowych w latach 2021 – 2025 w mieście Suwałki.

Rok	Rodzaj ogniska	Żywność	Narażonych	Chorych	Hospitalizowanych	Nośnik	Czynniki wpływające	
-----	----------------	---------	------------	---------	-------------------	--------	---------------------	--

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

		zbiorowe	Ogółem	W tym do lat 14	Ogółem	W tym do lat 14	Ogółem	W tym do lat 14		na powstanie zatrucia	Czynnik etiologiczny
2025 r.	Ognisko domowe (matka i córka), w mieście	0	3	1	1	1	1	1	Prawdopodobnie żywność	Prawdopodobnie Tiramisu (nieprawidłowe warunki przechowywania)	Bakterie Salmonella Enteritidis
	Ognisko domowe (mąż i żona), w mieście	0	3	0	2	0	1	0	Prawdopodobnie żywność	Prawdopodobnie sałatka z kurczakiem (nieprawidłowe warunki przechowywania, zaopatrzenie w żywność z niepewnych źródeł)	Bakterie Salmonella Enteritidis
2024 r.	ognisko domowe, w rodzinie	0	1	0	1	0	1	0	Prawdopodobnie jajecznicą	spożycie półsurowych produktów, spożycie niemytych produktów, niezachowanie właściwej higieny, w tym rąk podczas przygotowywanie potraw.	Bakteria Salmonella Enteritidis
	ognisko domowe, w rodzinie	0	4	1	1	0	0	0	Prawdopodobnie kurczak	niewłaściwe przygotowanie i obróbka potraw do spożycia, nieprawidłowa higiena rąk	Bakteria Salmonella Enteritidis
	ognisko domowe, w rodzinie	0	2	1	1	0	1	0	Prawdopodobnie jajka. (zrazy obtoczone w jajku).	nieprawidłowa obróbka żywności przed spożyciem, potrawy spożyte na półsurowo z minimalną obróbką termiczną, nieprawidłowa higiena rąk	Bakteria Salmonella Enteritidis
2023 r.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022 r.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

2021 r.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

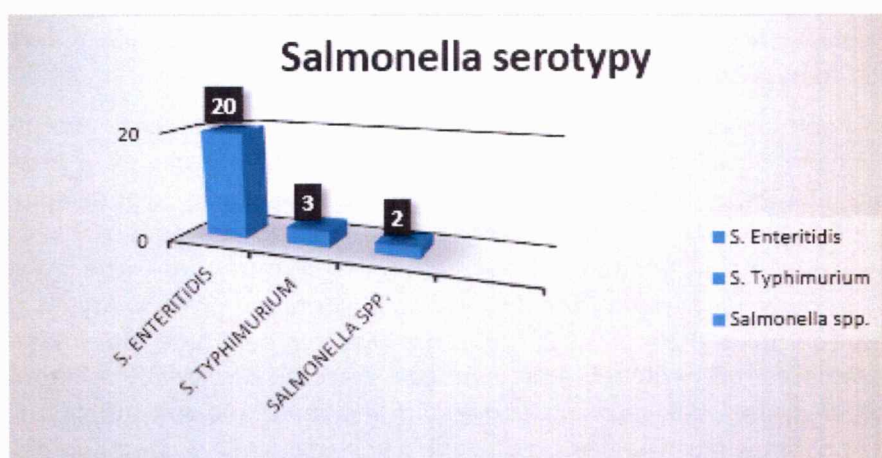
Najczęstszym serotypem z grupy salmonella wywołującym zachorowanie na salmonellozę w 2024 roku jest Salmonella Enteritidis (tabela poniżej).

W Suwałkach w 2025 r. najczęstszym serotypem również jest Salmonella Enteritidis (tabela poniżej).

Tabela 12. Salmonellozy z podziałem na grupy wiekowe oraz serotypy.

Salmonella	Liczba w latach 2024- 2025	2025 r.									2024 r.								
		Ogółem	2025 r. W grupach wieku								Ogółem	w grupach wieku							
			0- 4	5- 9	10- 19	20- 29	30- 39	40- 49	50- 59	60+		0- 4	5- 9	10- 19	20- 29	30- 39	40- 49	50- 59	60+
Ogółem	49	29	4	7	5	0	1	3	3	6	20	2	0	3	1	2*	2	3	7*
Enteritidis	35	20	3	7	3	0	1	2	1	3	15	0	0	3	1	2*	2	2	6*
Typhimurium	6	3	1	0	0	0	0	0	1	1	3	2	0	0	0	1	0	0	0
Agona	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Infantis	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Kottbus	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Virchow	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stanley	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Salmonella spp.	3	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0

*) obejmuje zarówno zatrucia pokarmowe jak i zakażenia pozajelitowe wywołane pałeczkami Salmonella

Wykres 11. Salmonellozy w Suwałkach w 2025 r. – serotypy.

3.7 KAMPYLOBAKTERIOZA

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

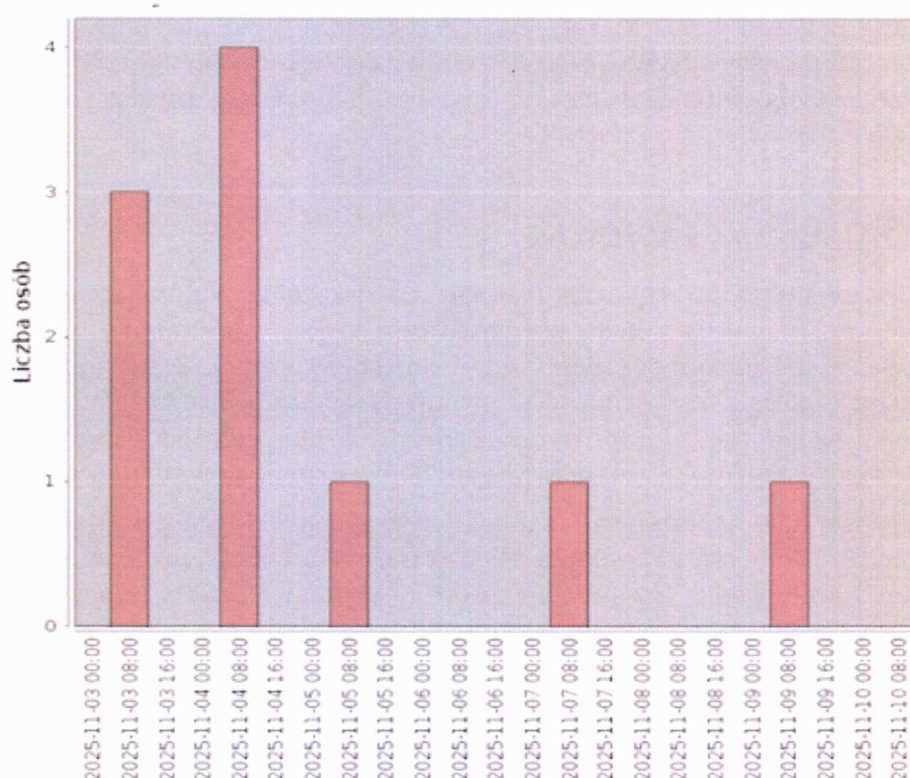
Kampylobakterioza jest ostrą odzwierzęcą chorobą zakaźną, do której dochodzi najczęściej w następstwie spożycia skażonej żywności, wody lub rzadko bezpośredniego kontaktu z zakażonymi zwierzętami. Przebiega pod postacią ostrego zapalenia żołądkowo-jelitowego lub zapalenia jelit, co jest jedną z najczęstszych przyczyn zgłaszania się pacjentów pediatrycznych do lekarza. Ostre infekcje przewodu pokarmowego wywołane tym patogenem zazwyczaj objawiają się biegunką, wymiotami, bólami brzucha, gorączką oraz obecnością śluzu i krwi w kale.

Lp	Wyszczególnie nie ognisk, kto, gdzie	Żywnienie zbiorowe	Narażonych		Chorych		Hospitalizowanych		Nośnik	Źródło zakażenia	Czynnik etiologiczny
			Ogółem	W tym do lat 14	Ogółem	W tym do lat 14	Ogółem	W tym do lat 14			
1.	Ognisko przedszkolne	0	175	13	13	13	6	6	Prawdopodobnie człowiek	Prawdopodobnie człowiek (nieprawidłowa higiena rąk). Niepoprawny stan sanitarno-higieniczny i sanitarno-techniczny.	Bakterie- <i>Campylobacter</i>
2.	Ognisko domowe	0	5	3	4	3	1	1	Prawdopodobnie człowiek	Prawdopodobnie człowiek (nieprawidłowa higiena rąk)	Bakterie- <i>Campylobacter</i>

Tabela 13. Zatrucia pokarmowe - ogniska *Campylobacter* w mieście Suwałki za 2025 rok (wg. ROE)

W 2025 r. w mieście Suwałki w jednym z przedszkoli publicznych wystąpiło ognisko epidemiczne Kampylobakteriozy wywołane tym patogenem. Ognisko epidemiczne to lokalne, nagłe wystąpienie co najmniej dwóch przypadków zachorowań powiązanych ze sobą czasem, miejscem i wspólnym źródłem zakażenia. Ognisko epidemiczne to chory człowiek wraz z jego otoczeniem, w którym istnieją warunki do przenoszenia czynnika chorobotwórczego na osoby wrażliwe. Na potrzeby nadzoru nad ogniskiem w PSSE Suwałki została utworzona definicja przypadków.

W ramach nadzoru epidemiologicznego przeprowadzono kontrolę ogniska epidemicznego mającą na celu szybkie wykrycie, ograniczenie i wygaszenie lokalnego wzrostu zakażeń. W wyniku kontroli stwierdzono szereg nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej i sanitarno-technicznej. Zostały nałożone nakazy i zakazy oraz wprowadzono reżim sanitarny. Pobrane zostały wymazy sanitarne do badań próbek środowiskowych z obszaru produkcji żywności, pobrano próby wody do spożycia przez ludzi w kierunku mikrobiologii, pobrano wymazy sanitarne do badań w kierunku *Campylobacter* od personelu pracującego z dziećmi. Nie wykryto bakterii w żadnych z pobranych próbek. W związku ze zdarzeniem w przedszkolu pod nadzorem PSSE Suwałki było 175 osób, w tym 145 dzieci i 30 osób z personelu. Ze względu na objawy kliniczne oraz wyniki laboratoryjne potwierdzono 13 zachorowań w powyższej placówce.

Rycina 1. Krzywa ogniska *Campylobacter* dla przedszkola w mieście Suwałki

3.8 PODSUMOWANIE:

1. Grypa jest chorobą wymagającą szczególnego nadzoru epidemiologicznego opartego na systemie SENTINEL, który umożliwia rozpoznawanie szczepów wirusa krążącego w populacji oraz jest niezbędny dla systemu wczesnego ostrzegania w sytuacji epidemii czy pandemii.
2. Wirusowe zapalenie wątroby typu C stanowi wyzwanie edukacyjne w mieście Suwałki ze względu na brak możliwości uodpornienia społeczeństwa za pośrednictwem szczepień ochronnych. Należy podnosić świadomość populacji na temat chorób krwiopochodnych, zachęcać do badań przesiewowych oraz stosowania sterylnych narzędzi podczas procedur medycznych jak i pozamedycznych tj. usługi fryzjerskie, kosmetyczne itp.
3. Zwiększenie występowania liczby chorób odkleszczowych na przestrzeni lat 2022-2025 wskazuje na konieczność prowadzenia edukacji zdrowotnej mieszkańców miasta Suwałki. Powinna ona dotyczyć nie tylko nakłaniania do stosowania środków ostrożności m. in. stosowanie repelentów, odpowiedniego dobru ubioru czy samooceny ciała, ale także propagowanie szczepień przeciwko KZM.
4. W dalszym ciągu rejestruje się dużo chorób szerzących się drogą pokarmową, w szczególności Salmonellozy. W ostatnich 4 latach obserwuje się znaczny wzrost tych zachorowań w mieście Suwałki. Należy zwiększyć edukację społeczeństwa dotyczącą higieny rąk oraz prawidłowego postępowania z żywnością zwłaszcza w sposobie przechowywania jej obróbki termicznej.

Liczba pokąsań wzrasta z roku na rok zwłaszcza przez nieznane, wałęsające się i nieszczepione zwierzęta. Należy zwiększyć edukację społeczeństwa w zakresie ograniczonego zaufania do nieznanych zwierząt oraz konieczności szczepień przeciw wściekliźnie zwierząt domowych.

4. ZAKAŻENIA SZPITALNE

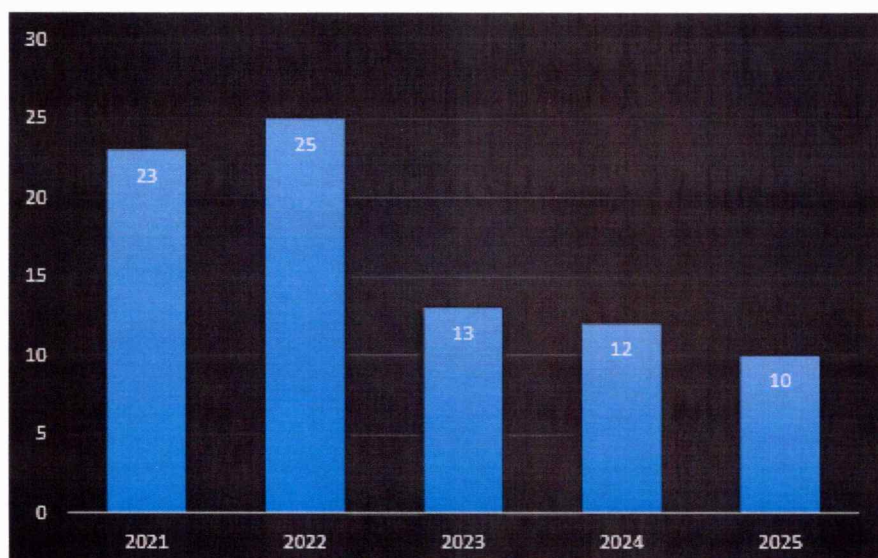
Przez zakażenie szpitalne rozumie się zakażenie, które nastąpiło w szpitalu i ujawniło się w okresie pobytu w szpitalu lub po jego opuszczeniu. Występuje ono w związku z udzieleniem świadczeń zdrowotnych, w przypadku gdy choroba nie była w momencie udzielania świadczeń zdrowotnych w okresie wylegania albo wystąpiła po udzieleniu świadczeń zdrowotnych, w okresie nie dłuższym niż okres jej wylegania. Zakażenie szpitalne może być przyczyną zachorowalności i śmiertelności.

W szpitalu zakażeniami szpitalnymi zajmuje się Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych, który ma za zadanie między innymi opracowywanie oraz aktualizacja systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych. W przypadku wystąpienia ogniska epidemicznego choroby zakaźnej na terenie szpitala Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych ma obowiązek zgłoszenia tego ogniska do Państwowego Powiatowego Inspektora.

W mieście Suwałki, we wszystkich szpitalach udzielających świadczenia zdrowotne całodobowo, funkcjonują Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Występowanie ognisk epidemicznych w szpitalach ukazuje poniższa tabela.

Rok	Liczba ognisk epidemicznych	Liczba osób z zakażeniami w ognisku epidemicznym ogółem	Liczba pacjentów z zakażeniem w ognisku epidemicznym			Liczba personelu medycznego z zakażeniem w ognisku epidemicznym		
			Ogółem	Potwierdzone badania	Niepotwierdzone badania	Ogółem	Potwierdzone badania	Niepotwierdzone badania
2025	10	55	55	55	0	0	0	0
2024	12	75	71	71	0	4	4	0
2023	13	148	147	147	0	1	1	0
2022	25	305	260	260	0	45	45	0
2021	23	276	235	235	0	41	41	0

Tabela 14. Występowanie ognisk epidemicznych w mieście Suwałki w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w poszczególnych latach

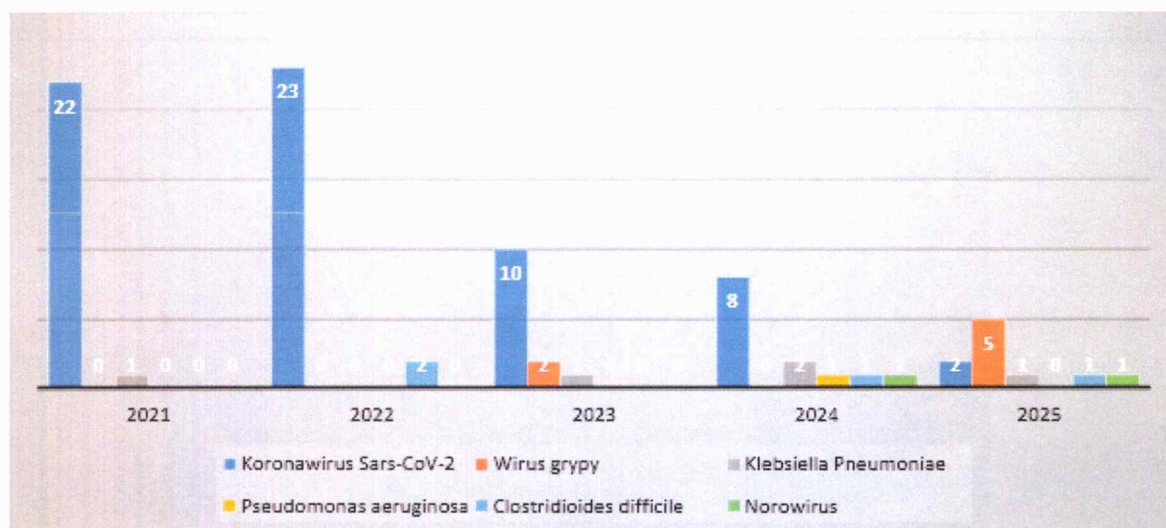
Wykres 12. Liczba ognisk szpitalnych w latach 2021-2025 w mieście Suwałki.

Wysoka liczba ognisk szpitalnych w latach 2021 i 2022 jest związana z pandemią COVID-19, gdzie czynnikiem etiologicznym był koronawirus SARS-CoV-2. Od 2023 r. Zauważono występowanie ognisk wywołanych innym czynnikiem etiologicznym (wirus grypy, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aureginosa*, Norowirus, *Clostridioides difficile*). Również od 2023 r. jest widoczny znaczny spadek występowania ognisk epidemicznych w szpitalach wywołanych przez koronawirus SARS-CoV-2.

Rok	koronawirus SARS-CoV-2	wirus grypy	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Pseudomonas aureginosa</i>	Norowirus	<i>Clostridioides difficile</i>
2021 r	22	0	1	0	0	0
2022 r.	23	0	0	0	0	2
2023 r.	10	2	1	0	0	0
2024 r.	8	0	2	1	0	1
2025 r.	2	5	1	0	1	1

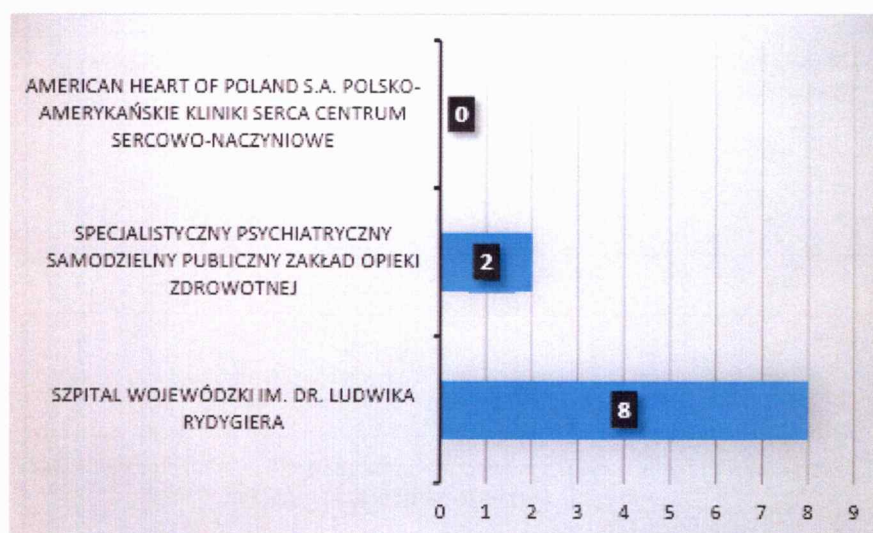
Tabela 15. Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w mieście Suwałki w latach 2021 - 2025 r.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Wykres 13. Liczba ognisk epidemicznych w szpitalach w latach 2021-2024 z podziałem na czynnik etiologiczny.

W 2025 r. Zgłoszono 10 ognisk epidemicznych z dwóch szpitali (Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach - 8, Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach - 2). Szpital American Heart of Poland S.A. Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca Centrum Sercowo-Naczyniowe w Suwałkach nie zarejestrował ognisk epidemicznych.

Wykres 14. Ogniska epidemiczne w szpitalach w mieście Suwałki w 2025 r.

W 2025 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach przeprowadzili 8 kontroli ognisk epidemicznych. W trakcie kontroli stwierdzono, że Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych pracują prawidłowo i wobec ognisk, które wystąpiły podjęły następujące działania:

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

1. Izolacja pacjentów z kontaktu-leżących na tej samej sali lub przeniesienie pacjentów dodatnich na oddział Chorób Zakaźnych;
2. Ograniczenie odwiedzin;
3. Dekontaminacja sal po pacjentach chorych na chorobę zakaźną;
4. Kontrole wewnętrzne w zakresie przestrzegania procedur profilaktyki przeprowadzane przez Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych i czynne monitorowanie zasad izolacji;
5. Spotkania Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych z dyrekcją szpitala i z kierownictwem oddziału;
6. Przypomnienie o prawidłowym stosowaniu Środków Ochrony Indywidualnej i postępowaniu zgodnie z procedurami izolacji pacjentów chorych na chorobę zakaźną oraz przestrzegania 5 momentów higieny rąk.

5. NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI

Obowiązek szczepień nakłada ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Szczepienia ochronne w Polsce są realizowane w oparciu o Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych oraz obowiązujący Program Szczepień Ochronnych (tzw. kalendarz szczepień), który co roku jest aktualizowany i ogłaszany przez Głównego Inspektora Sanitarnego, w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia.

Szczepienia obowiązkowe są bezpłatne, zaś szczepienia zalecane są płatne. Obecnie do szczepień obowiązkowych należą szczepienia przeciwko: błonicy, tężcowi, krztuścowi, gruźlicy, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b; inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, nagminnym zapaleniu przyusznicy (śwince), odrze, różyczce ospy wietrznej, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), wirusowemu zapaleniu wątroby typu B; wściekliznie oraz zakażeniom powodowanym przez rotawirusy.

Do szczepień zalecanych natomiast należą szczepienia przeciwko: Covid-19, grypie, wirusowi układu oddechowego (RSV), inwazyjnym zakażeniom *neisseria meningitidis*, inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b, Kleszczowemu zapaleniu mózgu, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, odrze, śwince, różyczce, błonicy, tężcowi, krztuścowi, zakażeniem ludzkimi wirusami brodawczaka (HPV), gruźlicy, cholerze, durowi brzuszному, wściekliznie, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), ospy wietrznej, półpaścowi, japońskiemu zapaleniu mózgu, żółtej gorączce, chorobie denga, chorobie MPOX.

O umieszczeniu szczepień w grupie obowiązkowych bądź zalecanych decydują takie czynniki, jak częstotliwość występowania choroby, jej przebieg, konsekwencje zachorowania oraz powikłania, a także koszt programu powszechnego szczepienia dzieci i możliwości finansowania go z budżetu państwa.

Zgodnie z Polskim PSO u osób po ekspozycji (narażeniu) na czynnik zakaźny, np. po bezpośrednim kontakcie z osobą, która zaraża lub mających kontakt ze zwierzęciem chorym lub podejrzanym o wściekliznę stosowane są szczepienia poekspozycyjne. Ich celem jest zapobieganie zachorowaniu osoby eksponowanej (immunoprofilaktyka

czynna). Szczepienie poekspozycyjne stosowane jest w profilaktyce następujących chorób: błonicy, tężca, wścieklizny, odry, ospy wietrznej, wirusowego zapalenia wątroby typu A (wzw A), wirusowego zapalenia wątroby typu B (wzw B). Szczepienie poekspozycyjne przeciw tężcowi, błonicy i wściekliznie są bezpłatne (szczepienia obowiązkowe), w przypadku pozostałych – osoba szczepiona pokrywa koszt szczepionki (szczepienia zalecane).

W myśl przepisów Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych należy między innymi sprawowanie nadzoru nad podmiotami leczniczymi wykonującymi szczepienia ochronne, jak również sprawowanie nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych.

W 2025 roku w mieście Suwałki objętych nadzorem było 14 podmiotów leczniczych wykonujących szczepienia ochronne co przekłada się na 18 punktów szczepień:

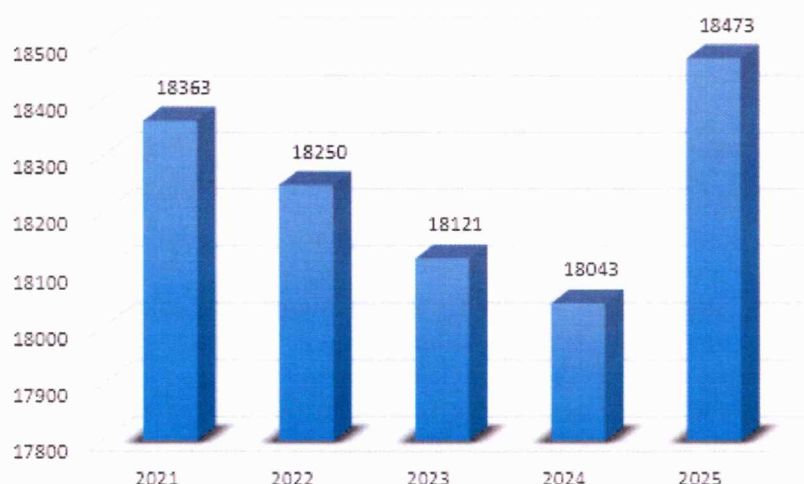
- a) w szpitalu – 1:
 - oddział neonatologiczny – 1
 - oddział nefrologiczny ze stacją dializ - 1
 - szpitalny oddział ratunkowy - 1
 - oddział obserwacyjno - zakaźny dorosłych - 1
 - poradnia podstawowej opieki zdrowotnej - 1
- b) w Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej – 12
- c) w Indywidualnych Praktykach Lekarskich -1

W roku 2025 zaplanowano 14 kontroli w ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach przeprowadzili 35 kontroli w omawianym zakresie (w tym 14 kompleksowych; 2 interwencyjne za nieterminowe zgłoszenie NOP oraz nierzetelne prowadzenie dokumentacji szczepiennej i za niezgłoszenie choroby zakaźnej u osoby nieszczepionej, wobec której prowadzone jest postępowanie administracyjne, 1- kontrola sprawdzająca wykonanie zaleceń wydanych po przeprowadzonej kontroli interwencyjnej, 18 kontroli, której przedmiotem była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych).

W związku z ww. obowiązkiem nadzorowali wykonawstwo szczepień u 18473 dzieci i młodzieży w wieku od pierwszego dnia życia do 19 roku życia (większa o 430 w porównaniu do roku 2024). Dane dotyczące szczepień ochronnych, pozyskiwane są ze wszystkich punktów szczepień na terenie działania PSSE i sumowane w Rocznym Sprawozdaniu ze Szczepień Ochronnych - MZ-54. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach przesyła ww. sprawozdanie do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku, które po weryfikacji przekazywane jest zgodnie z kompetencjami do Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny na podstawie otrzymanych sprawozdań rocznych (MZ-54) opracowuje roczny biuletyn „Szczepienia Ochronne w Polsce”, który stanowi oficjalne źródło informacji o realizacji szczepień w Polsce.

Według danych GUS z 30 czerwca 2024 r. Suwałki liczyły 68 035 mieszkańców i były pod względem liczby ludności drugim (po Białymstoku) miastem w województwie podlaskim. Liczba dzieci stanowiła około 27,15 % całej populacji Suwałk przewidzianej

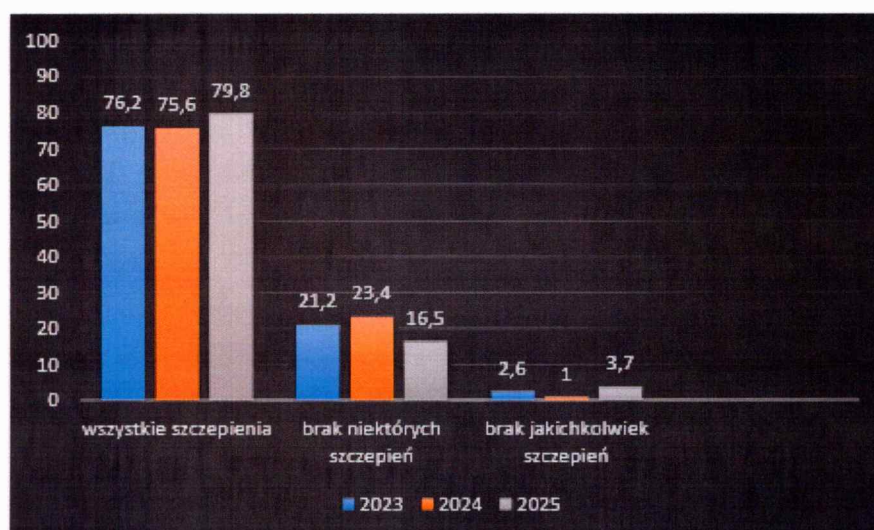
do szczepień ochronnych zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych. Zauważyć należy, że począwszy od roku 2021 do 2024 odnotowywano spadek liczby dzieci i młodzieży podlegających szczepieniom ochronnym. Znaczny wzrost liczby dzieci podlegających obowiązkowym szczepieniom wynikał z obowiązku zgłaszania w Rocznym Sprawozdaniu ze Szczepień Ochronnych - MZ-54 przez placówki POZ kart uodpornienia znajdujących się w dokumentacji placówki, w tym również kart archiwalnych (np. osób, które zmieniły przychodnię, ale ich dokumentacja jeszcze nie została przekazana).

Wykres 15. Liczba populacji 0-19 roku życia objętej Programem Szczepień Ochronnych (PSO) w mieście Suwałki w latach 2021-2025

5.1 STAN WYKONANIA SZCZEPIEŃ OBOWIĄZKOWYCH W 3 R. Ż.

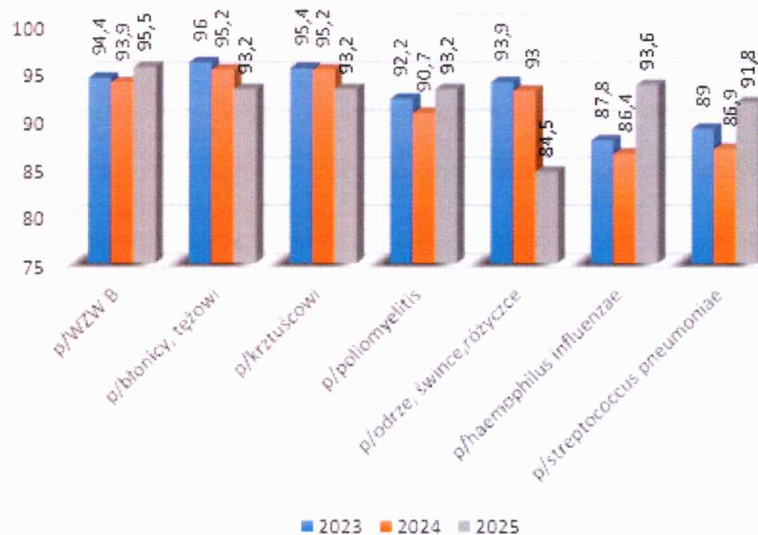
Zestawienie wszystkich obowiązkowych szczepień wykonanych w ramach PSO w trzecim roku życia to tzw. Zamknięcie szczepień podstawowych. Analiza wykazała, że w 2025 r. jedynie 79,8 % dzieci urodzonych w 2023 r. (tj. dzieci, które powinny przyjąć już wszystkie szczepienia podstawowe) zostało całkowicie zaszczepionych, 16,5 % zostało zaszczepionych częściowo, zaś żadnego szczepienia nie przyjęło 3,7 % dzieci z tego rocznika. Dla porównania w roku 2024 r. 75,6 % dzieci otrzymało wszystkie szczepienia, 23,4 % zostało zaszczepionych częściowo, zaś żadnego szczepienia nie przyjęło 1 % dzieci w 3 r.ż.

Wykres 16. Stan zaszczepienia dzieci w 3 roku życia przeciw wszystkim chorobom uwzględnionym w „Kalendarza szczepień” w mieście Suwałki w latach 2023-2025 (dane %).

2

W latach 2023–2025 obserwujemy tendencje spadkową w wykonawstwie szczepień. Jest to efekt m.in. aktywności ruchów antyszczepionkowych podważających celowość i zaufanie do szczepień oraz obaw rodziców przed rzekomym szkodliwym wpływem szczepionki na zdrowie dzieci. Dopatrują się związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy podaniem szczepionki, jej składnikami, a występowaniem chorób i zgonów u dzieci. Sytuacja ta skutkuje z roku na rok spadkiem wyszczepialności dzieci.

Wykres 17. Stan zaszczepienia dzieci w 0-19 roku życia na wybrane choroby zakaźne w mieście Suwałki w latach 2023-2025 (dane %)

5.2 DYSTRYBUCJA SZCZEPIONEK

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczebla wojewódzkiego i powiatowego prowadzą na podległym terenie dystrybucję preparatów

szczepionkowych zakupionych przez Ministra Zdrowia, służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych.

Szczepionki są dostarczane z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych w Porębach do magazynu WSSE, a następnie do magazynów powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, skąd są odbierane przez świadczeniodawców, z którymi Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) zawarł umowy na przeprowadzanie szczepień obowiązkowych. W 2025 r. z magazynu PSSE wydano 14 355 dawek szczepionek (w 2024 r. wydano 14 335 dawek).

W czerwcu 2023 r. Został w Polsce uruchomiony powszechny program szczepień przeciw HPV realizujący założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2010-2030. Szczepienia te mają charakter zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem Ministra Zdrowia. Do realizacji szczepienia przeciwko HPV, w ramach programu, dostępne są bezpłatnie 2 preparaty: 2-walentny Cervarix, 9-walentny Gardasil 9. Dystrybucja preparatów wykorzystywanych do szczepień w ramach programu odbywa się z wykorzystaniem magazynów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, która w roku 2025 wydała na potrzeby ww. szczepień, w mieście Suwałki 576 dawek preparatu Gardasil 9 oraz 13 dawek preparatu Cervarix. Wyboru preparatu dokonuje rodzic w trakcie rejestracji dziecka na szczepienie.

W związku ze zwiększoną zachorowalnością na krztuśca od 15 października 2024r. wprowadzono zalecane bezpłatne szczepienie dla kobiet w ciąży szczepionką przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w schemacie jednodawkowym. Szczepienie obejmuje kobiety między 27. a 36. tygodniem ciąży oraz kobiety w ciąży zagrożonej przedwczesnym porodem, po ukończeniu 20 tygodnia ciąży. Do realizacji tego szczepienia dostępny jest preparat Boostrix. Na ten cel PIS w Suwałkach w 2025 roku wydał 114 dawek szczepionki, co w porównaniu do roku poprzedniego gdzie wydano tylko 38 dawek szczepionki oznacza większe zainteresowanie szczepieniem wśród przyszłych mam.

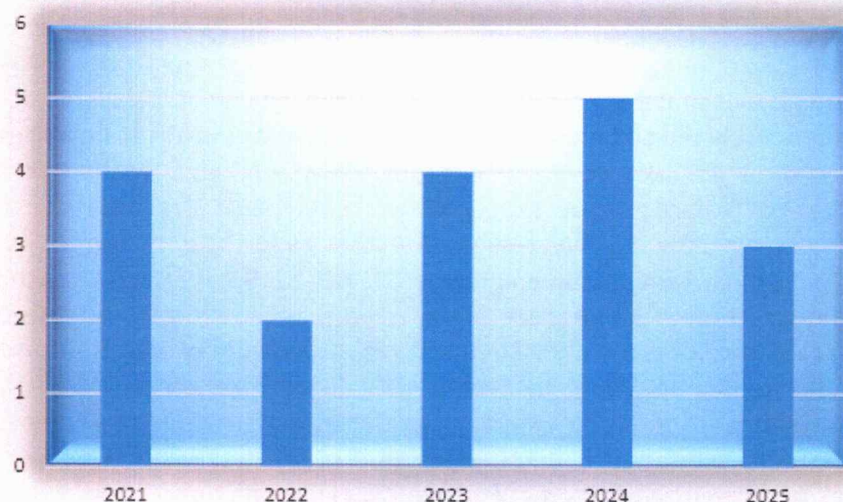
Od września 2025 r. Ministerstwo Zdrowia zapewniło możliwość skorzystania z bezpłatnych, zalecanych szczepień przeciw COVID-19. Szczepionki są zakupione przez Ministra Zdrowia, a koszt usługi został sfinansowany ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Szczepionki przeciw COVID-19 są przechowywane w stanie zamrożenia przez Rządową Agencję Rezerw Strategicznych (RARS). Po rozmrożeniu trafiają do dystrybucji w warunkach zimnego łańcucha kolejno przez Centralną Bazę Rezerw, wojewódzkie oraz powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne. Punkty szczepień dokonują zamówień szczepionek wyłącznie za pośrednictwem RARS, natomiast powiatowa stacja sanitarno-epidemiologiczna pełni funkcję dystrybutora. Szczepienia wykonywane są przez przychodnie POZ oraz punkty szczepień w aptekach ogólnodostępnych, które zawarły umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia na realizację usługi szczepień. Pacjenci mogą zapisać się na szczepienie za pośrednictwem IKP lub bezpośrednio w punkcie szczepień. Na ten cel PIS w Suwałkach w 2025 roku wydał 1390 dawek szczepionki przeznaczonej na szczepienia dla osób dorosłych i 1 dawkę dla dziecka.

Magazynowanie i dystrybucja preparatów szczepionkowych w PSSE odbywa się zgodnie z zasadami łańcucha chłodniczego. Wdrożone są procedury postępowania dotyczące monitorowania warunków przechowywania i transportu preparatów szczepionkowych, postępowania w przypadku awarii urządzeń chłodniczych do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz zasad postępowania na wypadek wstrzymania oraz wycofania z obrotu preparatów szczepionkowych.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zobowiązane są do prowadzenia racjonalnej gospodarki preparatami szczepionkowymi, których zakup jest finansowany ze środków publicznych przez Ministerstwo Zdrowia. W tym celu prowadzony jest nadzór nad przypadkami przerwania ciągłości łańcucha chłodniczego podczas transportu i przechowywania szczepionek w placówkach realizujących obowiązkowe szczepienia w ramach PSO. W 2025 r. na terenie działania PSSE Suwałki nie było incydentów związanych z przerwaniem łańcucha chłodniczego.

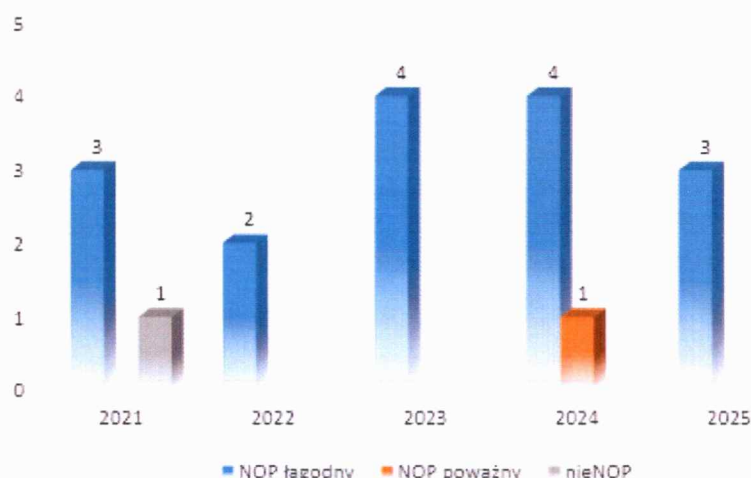
5.3 NADZÓR NAD ZGŁASZALNOŚCIĄ NIEPOŻĄDANYCH ODCZYNÓW POSZCZEPIENNYCH (NOP)

Sposób kwalifikacji NOP-ów określony jest w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania. Dzięki funkcjonowaniu uregulowanego prawnie obowiązku zgłaszania i rejestracji niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), które są kluczowym narzędziem służącym do oceny bezpieczeństwa szczepień, w roku 2025 zarejestrowano 3 przypadki niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Wykres 18. Liczba przypadków zgłoszonych podejrzeń niepożądanych odczynów poszczepiennych w mieście Suwałki w latach 2021–2025

Wśród zgłoszonych w analizowanym okresie przypadków NOP – odsetek 88,8 % zakwalifikowano jako łagodne, 5,6 % jako poważne, a 5,6 % jako nie NOP. Wszystkie osoby, u których wystąpił niepożądany odczyn poszczepienny zostały objęte indywidualnym nadzorem epidemiologicznym.

Wykres 19. Liczba przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych według kwalifikacji w mieście Suwałki w latach 2021-2025

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokładnie weryfikują zgodność klasyfikacji wystąpienia objawów z rodzajami i kryteriami niepożądanych odczynów poszczepiennych wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania. Ponadto pracownicy na bieżąco udzielają porad oraz przeprowadzają rozmowy z lekarzami udzielającymi świadczeń zdrowotnych.

5.4 OGÓLNOPOLSKI POWSZECHNY PROGRAM SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV

W czerwcu 2023 roku rozpoczął się ogólnopolski powszechny program szczepień przeciw HPV który realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia on bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży o szczepienie, które chroni przed chorobami wywołanymi przez HPV. Szczepienia były przeprowadzane u chłopców i dziewcząt w wieku 12 i 13 lat. W roku 2024 program szczepień przeciw HPV rozszerzono o kolejne grupy wiekowe od 9 do 14 roku życia. Jednakże nadal szczepionka 2-walentna Cervarix przeciw HPV jest bezpłatna dla wszystkich dzieci od 9 do 18 lat. Dzieci starsze niż objęte programem mogą zostać bezpłatnie zaszczepione przeciw HPV, jeśli lekarz wystawi e-receptę. Wówczas rodzic realizuje e-receptę w aptece, umawia dziecko na szczepienie bezpośrednio w przychodni POZ i przynosi szczepionkę.

Kluczowym celem programu jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz chorobami nowotworowymi wywołanymi przez wirusa brodawczaka ludzkiego. Program szczepień przeciw HPV poprzez organizację szczepień w szkołach ma na celu zwiększenie dostępności szczepień jak również zwiększenie wiedzy zdrowotnej wśród uczniów i rodziców na temat HPV.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

W mieście Suwałki do programu przystąpiło 6 szkół: SP nr 10, SP nr 7, SP nr 2, SP nr 11, SP nr 9 i SP nr 5. Jednakże w 2025 r. znacznie spadło zainteresowanie szczepieniami w szkole. Rodzice wraz z dziećmi w celu zaszczepienia zgłaszali się bezpośrednio do Placówek Ochrony Zdrowia.

W mieście Suwałki znajduje się 13 punktów szczepień zaangażowanych i realizujących ten program. W roku 2025 łącznie zaszczepionych zostało 253 dzieci natomiast w roku 2024 -366 dzieci. W 2025 roku zaszczepiono 147 dziewcząt (spadek o około 33 %) i 106 chłopców (spadek o około 27 %).

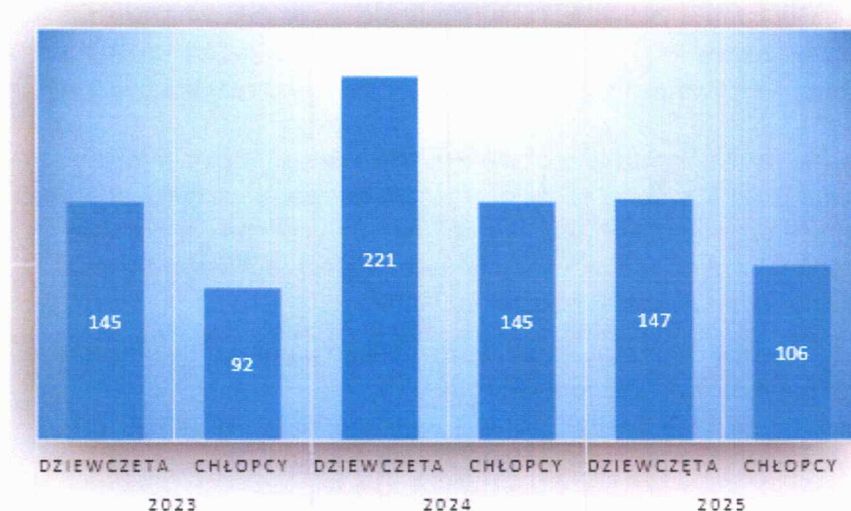
Pomimo działań Inspekcji Sanitarnej zauważa się spadek poziomu zaszczepienia przeciw HPV w 2025 roku.

Rocznik	Liczba zaszczepionych	Liczba osób	% zaszczepionych
2006	23	748	3,07%
2007	37	811	4,56%
2008	22	821	2,68%
2009	36	860	4,19%
2010	176	874	20,14%
2011	169	721	23,44%
2012	179	807	22,18%
2013	88	728	12,09%
2014	67	707	9,48%
2015	55	758	7,26%
2016	14	857	1,63%
Suma	866	8 692	9,96%

Rycina 2. Liczba dzieci zaszczepionych według roczników urodzenia w mieście Suwałki od momentu wprowadzenia ogólnopolskiego programu szczepień p/HPV (dane źródłowe ezdrowie.gov.pl)- dane skumulowane

Rocznik	Liczba zaszczepionych	Liczba osób	% zaszczepionych
2006	8	748	1,07%
2007	15	811	1,85%
2008	6	821	0,73%
2009	12	860	1,40%
2010	5	874	0,57%
2011	24	721	3,33%
2012	86	807	10,66%
2013	33	728	4,53%
2014	20	707	2,83%
2015	34	758	4,49%
2016	10	857	1,17%
Suma	253	8 692	2,91%

Rycina 3. Liczba dzieci zaszczepionych według roczników urodzenia w mieście Suwałki w 2025 roku (dane źródłowe ezdrowie.gov.pl)- dane skumulowane

Wykres 20. Liczba dzieci zaszczepionych przeciw HPV w rocznikach 2006-2016 z podziałem na płeć w mieście Suwałki w latach 2023-2025

5.5 NADZÓR NAD PRZYPADKAMI NIEWYKONANIA OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W mieście Suwałki, podobnie jak w całej Polsce problemem jest uchylanie się od realizacji obowiązku szczepień ochronnych. Mimo prowadzonych działań edukacyjnych, promujących szczepienia ochronne jako bezpieczną i skuteczną metodę zapobiegania wielu chorobom zakaźnym, zaobserwowano dalszy wzrost liczby osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.

Wzrost liczby dzieci, u których nie są wykonywane szczepienia obowiązkowe związany jest m.in. z:

- wzmożoną aktywnością ruchów antyszczepionkowych (szczególnie w mediach),
- obawami rodziców przed wystąpieniem Niepożądanym Odczynem Poszczepiennym, przewyższającym obawy przed chorobą i jej możliwymi powikłaniami.
- wątpliwościami rodziców co do bezpieczeństwa szczepień,
- dużą liczbą łatwo dostępnych, niewiarygodnych źródeł informacji, które są niezgodne z aktualną wiedzą medyczną.

Wszystko to skutkuje powstawaniem coraz większej liczby środowisk opornych na szczepienia.

W 2025 r. Główny Inspektor Sanitarny zarządził przeprowadzenie ogólnopolskiej kontroli, której przedmiotem była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia. Kontrola była realizowana zarówno w odniesieniu do osób, które złożyły deklaracje wyboru świadczeniodawcy udzielającego świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, jak również osób szczepionych poza gabinetami POZ. W związku z powyższym konieczna była weryfikacja kart we wszystkich punktach szczepień, niezależnie od źródła finansowania świadczenia. Realizacja ww. kontroli miała na celu zwiększenie zaufania do szczepień i redukcję liczby odmów szczepień niezwiązanych z przeciwwskazaniami

medycznymi. Cel kontroli był ważny ze względu na zagrożenia związane z powracającymi chorobami zakaźnymi w Polsce co za tym idzie potrzeba zwrócenia uwagi na bezpieczeństwo zdrowotne polskiego społeczeństwa oraz krajów sąsiadujących z Polską.

W ramach tych kontroli zaobserwowano wzrost liczby osób nieszczepionych. Kontrola wykazała, że system szczepień jest nieszczelny, a faktyczna liczba dzieci z opóźnieniami w szczepieniach jest wyższa, niż dotychczas raportowano. Jako dzieci niezaszczepione kwalifikowane były nie tylko dzieci całkowicie nieszczepione, ale również takie, które miały braki w szczepieniach.

W celu egzekwowania wykonania szczepienia przez osoby niezaszczepione PPIS w Suwałkach podejmował następujące działania:

- wystawił wezwania do dokonania obowiązku szczepień ochronnych,
- wystosowywał pisma informacyjne do rodziców/opiekunów prawnych,
- wystosowywał pisma do Urzędu, w celu pozyskania danych,
- wystawiał upomnienia do rodziców/ opiekunów prawnych do wykonania zaległych szczepień ochronnych u dziecka,
- wystawiał tytuły wykonawcze z wnioskiem o nałożenie grzywny dla opiekunów nierealizujących szczepień ochronnych u swoich dzieci, które przekazano do WSSE w Białymstoku jako organu uprawnionego do prowadzenia egzekucji w tym zakresie.

ODDZIAŁ HIGIENY PRACY

1. HIGIENA PRACY I NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

1.1. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY I NADZORU NAD CHEMIKALIAMI

Głównym celem działania PPIS w Suwałkach w zakresie Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami była ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

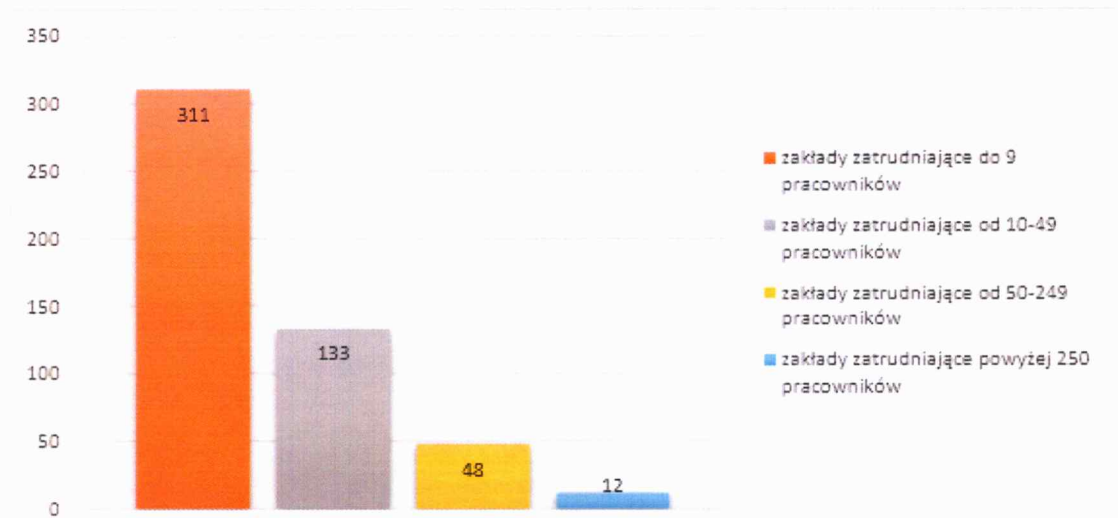
Kluczowe kierunki działania były realizowane poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakładach pracy, który obejmował przestrzeganie przepisów między innymi z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

Ponadto realizując działania kontrolne pełniono nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, wprowadzaniem do obrotu detergentów i produktów kosmetycznych, jak również przestrzeganiem przepisów w zakresie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W 2025 roku w ewidencji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach znajdowało się 511 zakładów. Zakłady te zatrudniały 15593 osób, z czego 9126 pracowało w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Na terenie miasta Suwałki przeważają zakłady małe zatrudniające do 9 osób – 311 zakładów, co stanowi – 61 % wszystkich zakładów. Strukturę zakładów w ewidencji w zależności od ilości zatrudnionych pracowników przedstawia poniższy wykres.

Wykres . Struktura zakładów wg wielkości zatrudnienia w mieście Suwałki w 2025 roku

Na terenie miasta Suwałki, podobnie jak w latach poprzednich, w ewidencji najwięcej zakładów pracy znajdowało się w następujących branżach:

- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (PKD 47) – 129 zakładów,
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45) – 35 zakładów,
- handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (PKD 46) – 34 zakłady,
- produkcja mebli (PKD 31) – 28 zakładów,
- roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków (PKD 41) – 24 zakłady.

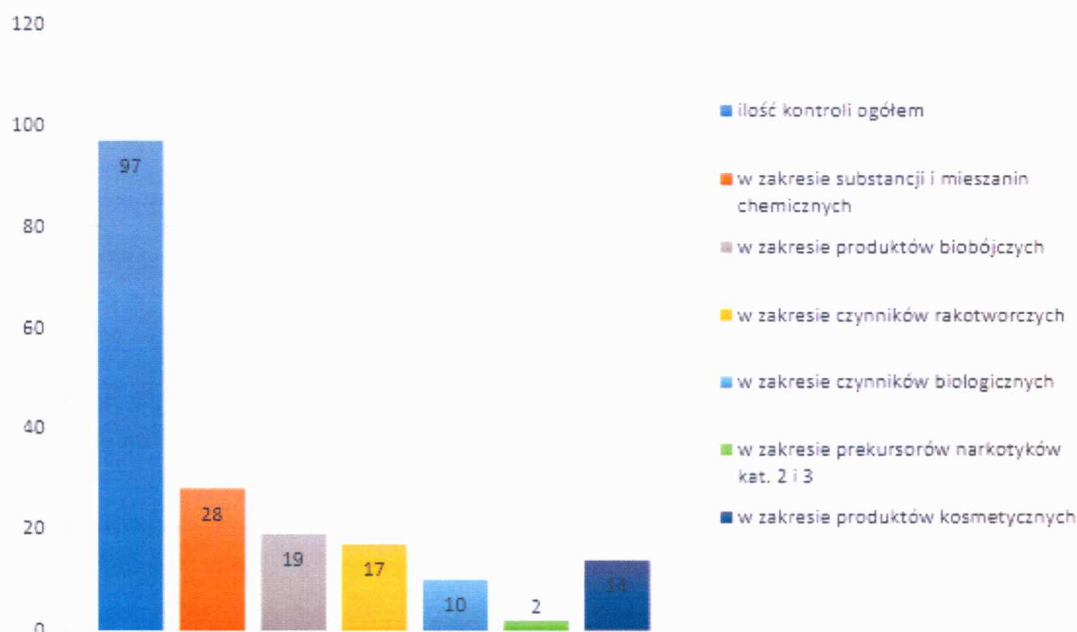
W roku 2025 przeprowadzono 97 kontroli, podczas których skontrolowano 90 zakładów, które zatrudniały 6642 osób.

Pracownicy higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w trakcie kontroli szczególną uwagę zwracali na:

- przestrzeganie przepisów w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz profilaktyki chorób zawodowych,
- ekspozycję pracowników na szkodliwe i uciążliwe czynniki w środowisku pracy,
- narażenie na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- wprowadzanie do obrotu i stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych, produktów kosmetycznych oraz detergentów,

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- warunki pracy i ocenę narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w firmach budowlanych,
- bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Wykres liczba kontroli w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2025 r.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości podczas kontroli w 2025 r. to:

- przekroczony wskaźnik NDS czynników chemicznych:
 - mangan we frakcji respirabilnej,
 - ksylen
 - cykloheksanon,
 - toluen;
- przekroczony wskaźnik NDN hałasu;
- przekroczony wskaźnik NDS pyłu niesklasyfikowanego ze względu na toksyczność;
- nieaktualna/wadliwie opracowana ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy;
- brak karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych;
- niewłaściwie przechowywane mieszaniny chemiczne;
- udostępnianie dla ogółu społeczeństwa mieszaniny chemicznej przeznaczonej do użytku profesjonalnego;
- brak aktualnego pozwolenia na obrót produktem biobójczym;
- brak kodu UFI dla mieszaniny chemicznej;
- brak oznakowania stosowanych mieszanin chemicznych w języku polskim;

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- brak oznakowania zgodnie z obowiązującymi przepisami, piktogramami określającymi rodzaj zagrożenia magazynu chemii;
- brak wyznaczonej osoby odpowiedzialnej na terenie UE dla produktów kosmetycznych;
- brak polskiego oznakowania na produktach kosmetycznych;
- brak analizy stanu zdrowia pracowników pracujących w przekroczeniach NDN hałasu;
- zły stan sanitarny/techniczny pomieszczeń pracy;
- zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych pracowników;
- niewłaściwa (za niska) temperatura w pomieszczeniu higienicznosanitarnym;
- brak odpowiedniej do liczby pracowników ilości natrysków;
- brak wyznaczonych ciągów komunikacyjnych;
- brak informacji o substancjach chemicznych ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- brak/nieaktualny rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym;
- brak/nieaktualny rejestr pracowników narażonych na działanie czynnika rakotwórczego, mutagennego lub reprotoksycznego;
- brak ujętych czynników szkodliwych w skierowaniach;
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich pracowników o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywanej pracy;
- brak aktualnych badań środowiska pracy w zakresie: hałasu, czynników chemicznych, drgań mechanicznych o działaniu ogólnym oraz miejscowym na organizm człowieka, pyłu nieskalasyfikowanego ze względu na toksyczność, pyłu drewna.

Wskutek stwierdzonych podczas kontroli naruszeń PPIS w Suwałkach wydał 21 decyzji administracyjnych z określonymi obowiązkami do wykonania (127 nakazów); 30 decyzji zmieniających; 15 decyzji umarzających i 31 decyzji płatniczych.

Decyzje administracyjne wydane w zakresie poprawy warunków pracy zawierały głównie nakazy dotyczące:

- zapewnienia aktualnych badań środowiska pracy – 49 nakazów,
- obniżenia NDS/NDN czynników szkodliwych -26 nakazów,
- substancji chemicznych i ich mieszanin –23 nakazy,
- poprawy warunków higieniczno-sanitarnych pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń socjalnych – 14 nakazów,
- substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 7 nakazów,

- oceny ryzyka zawodowego – 5 nakazów,
- skierowań i orzeczeń lekarskich pracowników – 2 nakazy,
- sporządzenie analizy stanu zdrowia pracowników zatrudnionych w warunkach występowania przekroczeń NDN hałasu – 1 nakaz.

1.2. OCENA WARUNKÓW ZDROWOTNYCH ŚRODOWISKA PRACY I NARAŻENIA ZAWODOWEGO

Pracownicy higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami przeprowadzili kontrole przestrzegania przepisów w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy przeprowadzili 54 kontrole w 48 zakładach pracy. W zakładach skontrolowanych zatrudnionych było 6173 osób, z czego w warunkach czynników szkodliwych zatrudnionych było 4793 osób, co stanowiło 77,6 % ogółu osób pracujących. W skontrolowanych zakładach najliczniejszą grupę osób pracujących w kontakcie z czynnikiem szkodliwym dla zdrowia (55,9%) stanowiły osoby narażone na hałas, tj. 2682 osób.

W warunkach przekroczonych normatywów czynników szkodliwych dla zdrowia w zakładach pracy w 2025 r. pracowały 443 osoby.

W bieżącym roku sprawozdawczym branże, w których stwierdzono największą liczbę osób pracujących w przekroczonych normatywach higienicznych to:

- PKD 10 – produkcja artykułów spożywczych,
- PKD 22 – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych,
- PKD 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych,
- PKD 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń,
- PKD 31 – produkcja mebli i wyrobów pokrewnych.
- PKD 84 – usługi administracji publicznej i obrony narodowej.

Działania w nadzorowanych zakładach pracy w 2025 roku przyczyniły się do obniżenia wartości NDN/NDS czynników szkodliwych dla zdrowia na terenie miasta Suwałki dla 100 pracowników.

Uzyskano poprawę warunków pracy poprzez przeprowadzone remonty pomieszczeń pracy dla 12 osób, oraz pomieszczeń socjalnych dla 25 osób.

1.3. NADZÓR NAD CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

Według terminologii stosowanej w dyrektywie 2000/54/WE z dnia 18 września 2000 r. czynniki biologiczne oznaczają wszystkie drobnoustroje łącznie z mutantami, hodowlami komórkowymi i pasożytami wewnętrznymi człowieka, które mogą być przyczyną zakażenia, alergii lub innego działania toksycznego. Obecność czynników biologicznych w środowisku pracy może negatywnie wpływać na organizm ludzki i prowadzić do wystąpienia chorób, w tym chorób zawodowych. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach ujętych jest 87 zakładów, w których występują czynniki biologiczne.

W roku sprawozdawczym w przedmiotowym zakresie skontrolowano 10 zakładów, w których występowały czynniki biologiczne, w trakcie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. W skontrolowanych zakładach w narażeniu na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 grupy zagrożenia pracowało 1756 osób, natomiast na czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 3 grupy pracowało 1120 osób. Najwięcej pracowników narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne było zatrudnionych w podmiotach służby zdrowia (865 osób) oraz w obiektach produkcji artykułów spożywczych (622 osoby).

1.4. NADZÓR NAD REALIZACJĄ OBOWIĄZKÓW WYNIKAJĄCYCH Z ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ZDROWIA Z DNIA 26 LIPCA 2024 R. W SPRAWIE SUBSTANCJI CHEMICZNYCH ICH MIESZANIN, CZYNNIKÓW LUB PROCESÓW TECHNOLOGICZNYCH O DZIAŁANIU RAKOTWÓRCZYM, MUTAGENNYM LUB REPROTOKSYCZNYM W ŚRODOWISKU PRACY.

Czynniki rakotwórcze są to czynniki, które powodują wzrost zapadalności/umieralności na choroby nowotworowe w populacji osób narażonych w porównaniu z populacją ogólną. Kontakt z czynnikami rakotwórczymi obecnymi w środowisku pracy może mieć konsekwencje w postaci rozwoju chorób nowotworowych.

CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE I MUTAGENNE
W MIEJSCU PRACY

W 2025 roku w ewidencji zakładów z czynnikiem rakotwórczym, mutagennym i reprotoksycznym ujętych było 110 zakładów. W roku sprawozdawczym w przedmiotowym zakresie pracownicy mieli kontakt z substancjami *chemicznymi*, ich mieszaninami, czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w 17 zakładach. Wzrost liczby zakładów w stosunku do lat ubiegłych wynika ze zmiany przepisów, w wyniku których do procesów technologicznych dodano prace związane z narażeniem na pył drewna, krzemionkę krystaliczną frakcję respirabilną czy spaliny emitowane z silnika Diesla oraz prace związane z narażeniem na działanie przez skórę olejów mineralnych, użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika. Dnia 26 lipca 2024 r. Zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. Nowe rozporządzenie w zakresie swojej regulacji obejmuje oprócz dotychczasowych rozwiązań dodatkowo ochronę pracowników pracujących w narażeniu na działanie substancji o działaniu reprotoksycznym. W 2025 r. przeprowadzono 17 kontroli w 17 zakładach pracy stosujących czynniki rakotwórcze lub mutagenne, lub reprotoksyczne, w których narażonych na czynniki rakotwórcze było 1748 pracowników, w tym 575 kobiet. Najwięcej osób mających kontakt zawodowy z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi było narażonych na pył drewna w zakładach zajmujących się obróbką drewna - łącznie 1215 osób.

Najczęściej występującymi czynnikami kancerogennymi i reprotoksycznymi w skontrolowanych zakładach były:

- pył drewna – 1215 osób w narażeniu,
- otów – 243 osoby w narażeniu,
- tlenek węgla 54 osoby w narażeniu.

W 2025 r. wydano 3 decyzje administracyjne w zakresie substancji, ich mieszanin czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy łącznie 8 nakazów. Stwierdzone uchybienia dotyczyły m. in.:

- braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych,

- brak przekazanej informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym za 2024 rok.

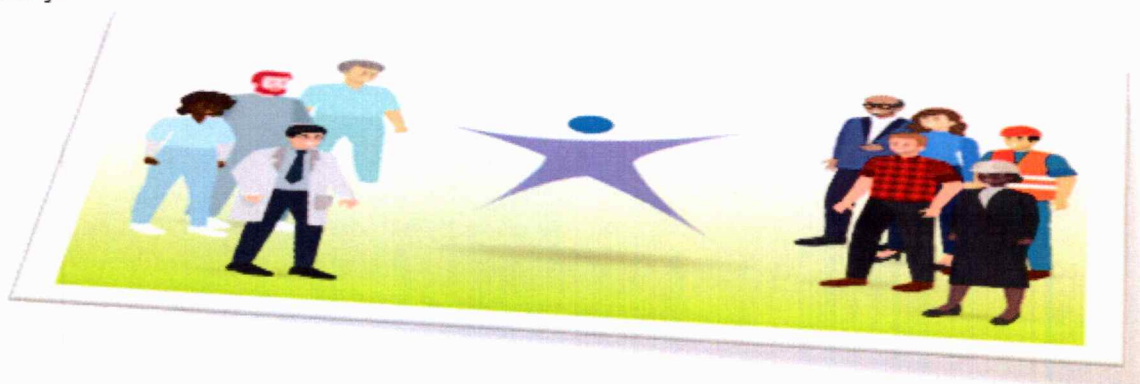
1.5. NADZÓR NAD KONTROLĄ PRZYGOTOWANIA PRACODAWCÓW POD KĄTEM PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW I ZASAD BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PODCZAS PRAC ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM BĄDŹ ZABEZPIECZANIEM WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.

Na terenie miasta Suwałki w 2025 r. działały 3 firmy zajmujące się usuwaniem zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach wpłynęło 21 zgłoszeń prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest od firm mających siedzibę na terenie miasta Suwałki. W 2025 r. pracownicy higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami przeprowadzili 2 kontrole w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem. Przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest zatrudnionych było 5 pracowników. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano decyzji administracyjnych.

1.6. ROZPOWSZECZNIANIE INFORMACJI NT. BEZPIECZNYCH WARUNKÓW PRACY PROWADZONYCH PRZEZ KRAJOWY PUNKT CENTRALNY (CIOP-PIB) W RAMACH KAMPANII EUROPEJSKIEJ AGENCJI BEZPIECZEŃSTWA I ZDROWIA W PRACY Z SIEDZIBĄ W BILBAO

Europejski Tydzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, który odbył się w dniach 23-27 października 2023 r. Zainauguował rozpoczęcie kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym”. Organizatorem jest Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA). Edycję krajową prowadzi Krajowy Punkt Centralny EU-OSHA, którego funkcję pełni Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Kampania jest zgodna z podejściem Komisji Europejskiej opartym na „Wizji Zero”, upowszechniającym kulturę zapobiegania zagrożeniom i eliminowania wypadków związanych z pracą. Celem kampanii jest wspieranie współpracy na rzecz bezpiecznej i produktywnej cyfrowej transformacji pracy.

Działania prowadzone w ramach kampanii zaplanowanej na lata 2023-2025 skoncentrowane są na pracowniku w aspekcie wpływu nowych technologii cyfrowych w procesach pracy, w tym wyzwania i możliwości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego w 2025 r. W zakładach pracy pracownicy Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach prowadzili działania informacyjne poprzez rozpowszechnianie ulotek i plakatów. Zachęcano pracodawców do zapoznania z założeniami kampanii zamieszczonymi na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/psse-suwalki/kampania-ciop-zdrowe-i-bezpieczne-miejsce-pracy>.

1.7. CHOROBY ZAWODOWE

Za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod

warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

W 2025 r. Higiena Pracy PSSE w Suwałkach wszczęła 4 postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych, 3 postępowania wszczęte w 2024 r., 2 postępowania wszczęte w 2023 r., 2 postępowania wszczęte w 2022 r., 2 postępowania wszczęte w 2021 r. oraz 1 wszczęte w 2019 r.

Na podstawie danych zawartych w orzeczeniach lekarskich, wydawanych przez jednostki służby zdrowia uprawnione do rozpoznawania chorób zawodowych, 3 prowadzone postępowania zostały zakończone poprzez wydanie decyzji, w tym:

- 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej
- 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

Stwierdzone w 2025 roku choroby zawodowe to alergiczny nieżyt nosa, astma oskrzelowa i pylica płuc.

Od decyzji o stwierdzeniu alergicznego nieżytu nosa i astmy oskrzelowej zostało wniesione odwołanie. Decyzje zostały uchylone i przeprowadzono ponowne postępowanie administracyjne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2025 roku wydał 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Pierwszy przypadek dotyczył poz. 19 wykazu chorób zawodowych, tj. przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - przewlekłe okołostawowe zapalenie barku. Drugi przypadek dotyczył poz. 21 wykazu chorób zawodowych, tj. obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz.

1.8. NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI I ICH MIESZANINAMI

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin był prowadzony zarówno u podmiotów udostępniających na rynku substancje i mieszaniny chemiczne jak też w zakładach pracy stosujących je w działalności zawodowej. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi realizowano poprzez kontrolę przestrzegania przepisów:

- ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach,
- rozporządzenia (WE) 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów,
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP),

Podczas prowadzonych kontroli sprawdzano między innymi:

- zgodność danych w kartach charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych,
- prawidłowość oznakowania opakowań substancji i mieszanin chemicznych,
- prawidłowość klasyfikacji zagrożeń substancji i mieszanin chemicznych,

– przestrzeganie zasad bezpiecznego stosowania w działalności zawodowej oraz bezpiecznego przechowywania chemikaliów.

Na terenie miasta Suwałki w 2025 r. zaewidencjonowano 5 zakładów rozumianych wg. Rozporządzenia REACH jako formulator, 120 dystrybutorów oraz 149 zakładów stosujące substancje i mieszaniny chemiczne.

W 2025 r. na terenie miasta Suwałki nie przeprowadzono kontroli w zakładach pracy zaklasyfikowanych jako formulator.

W ramach nadzoru w zakresie udostępniania na rynku substancji i mieszanin chemicznych, w roku sprawozdawczym na terenie miasta Suwałki skontrolowano 27 podmiotów, przeprowadzając u nich 28 kontroli. Uchybienie zostały stwierdzone w 11 skontrolowanych zakładach. W związku z czym wydano decyzje administracyjne – 4 decyzje nakazowe, 7 decyzji umarzających oraz 11 decyzji opłatowych.

4 decyzje nakazowe zawierające 11 nakazów zostały wydane w 4 obiektach. Wydane nakazy dotyczyły:

– zaprzestania udostępniania na rynku mieszaniny chemicznej do czasu zapewnienia zgodności opakowania z art. 35 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 – 3 nakazy,

– zaprzestania udostępniania na rynku mieszaniny chemicznej do czasu zapewnienia zgodności etykiety z wykazem produktów biobójczych zgodnie z art. 69 ust. 1 oraz ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 – 1 nakaz,

– zapewnić właściwe oznakowanie mieszaniny chemicznej w zakresie rozmiaru piktogramu umieszczonego na etykiecie – zgodnie z art. 31 ust. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. – przepisy sekcji 1.2.1 załącznika I – 1 nakaz,

– uzupełnić ofertę sprzedaży internetowej o rodzaje zagrożeń mieszaniny chemicznej umieszczone na etykiecie – zgodnie z art. 48 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. – 2 nakazy,

– uzupełnić ofertę sprzedaży internetowej o sformułowanie „Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności. Przed każdym użyciem należy przeczytać etykietę i informacje dotyczące produktu.” – zgodnie z art. 72 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. – 1 nakaz,

– zaprzestać udostępniania na rynku za pośrednictwem platformy internetowej allegro mieszaniny chemicznej niezgodnie z warunkami pozwolenia (produkt przeznaczony wyłącznie dla użytkownika profesjonalnego) – zgodnie z art. 22 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. – 1 nakaz,

– zapewnić właściwe oznakowanie etykiety mieszaniny chemicznej zgodnie z jej klasyfikacją zawartą w karcie charakterystyki – zgodnie z art. 17 i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. – 1 nakaz,

– zapewnić aktualną kartę charakterystyki udostępnianej za pomocą platformy internetowej allegro mieszaniny chemicznej – zgodnie z art. 31 Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) – 1 nakaz.

Ponadto skontrolowano 26 zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje i mieszaniny chemiczne.

W 2 skontrolowanych obiektach stosujących substancje i mieszaniny chemiczne zostały stwierdzone uchybienia, zostały wydane decyzje administracyjne: 1 decyzja umarzająca, 1 decyzja nakazowa oraz 2 decyzje opłatowe. Wydana decyzja nakazowa zawierała 5 nakazów:

- zapewnić zgodne z rozporządzeniem komisji (UE) 2020/878 zmieniającym załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych – 1 nakaz.

- zapewnić polskie oznakowanie etykiet stosowanych w zakładzie mieszanin chemicznych – zgodnie z art. 17 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. – 4 nakazy,

- oznakować zgodnie z obowiązującymi przepisami magazyn chemii – umieścić przy wejściu piktogramy wskazujące rodzaj zagrożenia przechowywanych mieszanin chemicznych – zgodnie z art. 21.1 Ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz zgodnie z § 5.1. oraz § 5.2. Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje stwarzające zagrożenie lub mieszaniny stwarzające zagrożenie – 1 nakaz.

1.9. NADZÓR NAD PREKURSORAMI NARKOTYKÓW KAT. 2 I 3

Prekursory narkotyków są to substancje chemiczne, które mogą być wykorzystywane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychoaktywnych. W 2025 roku na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach nie odnotowano producentów, importerów i pierwszych wprowadzających do obrotu prekursory narkotyków.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach na koniec 2025 r. ujętych zostało 8 podmiotów zajmujących się obrotem, tj. sprzedażą detaliczną i hurtową, prekursorów narkotyków.

W 2025 roku zaplanowano oraz przeprowadzono 2 kontrole w powyższym zakresie. Skontrolowane podmioty w ofercie sprzedaży posiadały prekursory narkotyków sklasyfikowane w kategorii 3, tj.: aceton.

Uchybień w skontrolowanych zakładach w zakresie udostępniania na rynku prekursorów narkotyków kategorii 3 nie stwierdzono. W związku z czym nie wydano decyzji administracyjnych.

Podmioty udostępniające na rynku prekursory narkotyków prowadzą ewidencję przychodu i rozchodu mieszanin zawierających w swoim składzie prekursory. W 2025 r. nie odnotowano przypadków zgłoszeń przez podmioty gospodarcze nietypowych zamówień lub transakcji z udziałem prekursorów narkotyków kat. 3, które mogłyby budzić podejrzenia wykorzystania substancji do celów nielegalnego wytwarzania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

1.10. NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

W ewidencji higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach ujętych jest 55 podmiotów, które zajmują się sprzedażą hurtową lub detaliczną produktów biobójczych. W 2025 r. na terenie miasta Suwałki nie odnotowano producentów i importerów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze.

Nadzór nad produktami biobójczymi realizowano poprzez kontrolę przestrzegania przepisów:

- ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych,
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

W 2025 r. W ramach realizacji przedmiotowego zagadnienia skontrolowano 19 podmiotów udostępniających na rynku produkty biobójcze, w których przeprowadzono 19 kontroli. Podczas prowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi sprawdzano między innymi:

- posiadanie pozwolenia na obrót produktem biobójczym oraz jego ważność,
- prawidłowość oznakowania opakowań produktów biobójczych,
- dostępność karty charakterystyki produktu biobójczego,
- status prawny substancji czynnych zawartych w produktach biobójczych.

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w 10 skontrolowanych zakładach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych, w związku z czym wydano decyzje administracyjne: 6 decyzji umarzających, 2 decyzje nakazowa oraz 10 decyzji opłatowych. Stwierdzone uchybienia dotyczyły m. in.: udostępniania na rynku produktu biobójczego bez ważnego pozwolenia na obrót produktem biobójczym, udostępniania na rynku produktu biobójczego po upływie terminu ważności, udostępniania na rynku produktu biobójczego niezgodnie

z warunkami wydanego pozwolenia (niewłaściwe opakowanie, sprzedaż produktów dla użytkownika profesjonalnego ogółowi społeczeństwa bez weryfikacji), udostępniania na rynku produktu biobójczego w nieszczelnym opakowaniu z nieczytelna etykietą. Powyższe uchybienia zostały wykonane przed upływem 30 dni od daty ich stwierdzenia, wobec czego w 6 zakładach zostały wydane decyzje umarzające postępowanie.

W 2 zakładach zostały wydane decyzje nakazowe zawierające 6 nakazów, t. j.:

- zaprzestać udostępniania na rynku produktu biobójczego niezgodnie z warunkami wydanego pozwolenia – sprzedaż produktu przeznaczonego dla użytkownika profesjonalnego ogółowi społeczeństwa – 1 nakaz – zgodnie z art. 22 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r.
- zaprzestać udostępniania na rynku produktu biobójczego za pomocą platformy internetowej allegro do czasu uzupełnienia oferty o zwrot: „Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności. Przed każdym użyciem należy przeczytać etykietę i informacje dotyczące produktu” – 1 nakaz – zgodnie z art. 72 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r.
- zaprzestać udostępniania na rynku produktu biobójczego do czasu zapewnienia właściwego opakowania – opakowanie produktu biobójczego nie może zwracać szczególnej uwagi dzieci, być dla nich zachęcające – 3 nakazy – zgodnie z artykułem 69 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r.,
- zaprzestać udostępniania na rynku produktu biobójczego do czasu zapewnienia oznakowania opakowania z wykazem produktów biobójczych – w zakresie podmiotu odpowiedzialnego – 1 nakaz – zgodnie z art. 69 ust. 1 oraz ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. oraz zgodnie z art. 33.3 pkt 4. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych.

1.11. NADZÓR NAD DETERGENTAMI

Detergenty są to substancje lub mieszaniny zawierające mydło i/lub inne substancje powierzchniowo czynne, przeznaczone do procesów prania, mycia i czyszczenia. Detergenty wprowadzane są do obrotu w celu używania ich w gospodarstwie domowym, obiektach użyteczności publicznej lub do celów przemysłowych.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach, w 2025 roku nie odnotowano producentów, importerów oraz pierwszych wprowadzających do obrotu detergenty. W prowadzonej przez dział Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach ewidencji zakładów ujęte zostały 33 zakłady typu hurtownie, sklepy, dyskonty, markety itp., które zajmują się sprzedażą hurtową lub detaliczną detergentów oraz środków powierzchniowo czynnych. W 2025 roku zaplanowano i zrealizowano 8 kontroli w w/w zagadnieniu. Uchybienia stwierdzono w 1 zakładzie w zakresie udostępniania na rynku detergentów, w związku z czym wydano decyzje administracyjne – 1 decyzja umarzająca oraz 1 decyzja opłatowa. Stwierdzone uchybienia dotyczyły udostępniania na rynku detergentu bez oznakowania w języku polskim. Uchybienia zostały wykonane w ciągu 30 dni od ich stwierdzenia, w związku z czym wydano decyzję umarzającą postępowanie administracyjne.

1.12. NADZÓR NAD PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

W wykazie zakładów wykonujących działalność w zakresie sprzedaży produktów kosmetycznych ujętych jest 68 obiektów (3 hurtownie i 65 sklepów). W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych przeprowadzono kontrole w 14 obiektach (w tym w 1 hurtowni). W trakcie przeprowadzanych kontroli poddawano ocenie oznakowanie opakowań produktów kosmetycznych oraz warunki ich przechowywania. Oceny znakowania dokonywano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2227 z późn. zm.) i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych.

W 2 zakładach poddanych kontroli, udostępniających na rynku produkty kosmetyczne stwierdzono nieprawidłowości w zakresie produktów kosmetycznych, t. j.:

- brak oznakowania produktów kosmetycznych w języku polskim;

- niewłaściwe oznakowanie produktów kosmetycznych.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami w 2025 r. zostały wydane 2 decyzje zawierające 9 nakazów dotyczących produktów kosmetycznych.

W 2025 r. nie zostało wydane żadne zaświadczenie o wpisie do wykazu zakładów wytwarzających produkty kosmetyczne.

W celu oceny jakości wprowadzanych do obrotu produktów kosmetycznych w 2025 r. higiena pracy i nadzór nad chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach pobrała do badań laboratoryjnych 3 próby produktów kosmetycznych. Jedna próbka została przebadana w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych pod kątem zgodności z obowiązującym ustawodawstwem, badano zawartość formaldehydu w szamponie do włosów. Pozostałe dwie próbki przebadano w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych – ogólna liczba bakterii tlenowych mezofilnych, liczba drożdży i pleśni, obecność *Staphylococcus Aureus*, w tym zakresie przebadano produkty dla dzieci poniżej 3 roku życia.

Sprawozdania z badań kosmetyków w obu powyższych zakresach nie wykazały przekroczeń zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych w badanych produktach.

1.13. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI

W toku prowadzonych działań na terenie miasta Suwałki w 2025 roku nie zidentyfikowano stacjonarnych punktów sprzedaży oferujących środki zastępcze bądź nowe substancje psychoaktywne. W związku z powyższym nie przeprowadzono kontroli w zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Higiena pracy i nadzór nad chemikaliami kontynuowała współpracę z podmiotami leczniczymi zobowiązanymi do zgłaszania zatruć lub podejrzeń zatruć środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

W 2025 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suwałkach w wpłynęło 5 zgłoszeń podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Zgłoszenia zostały przesłane przez Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego SP ZOZ w Suwałkach oraz Szpital Wojewódzki im. dr Ludwika Rydygiera w Suwałkach. Wszystkie przypadki zostały wpisane do systemu SMIOD.

1.14. PROMOCJA ZDROWIA ORAZ WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI

Pracownicy Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami podczas kontroli prowadzili doradztwo w aspekcie zagrożeń zawodowych, informowali i przypominali pracodawcom o zagrożeniach wynikających z procesów produkcyjnych w zakładzie oraz o sposobach i możliwościach zapobiegania chorobom zawodowym. Jednocześnie przypominano pracodawcom o zmianach w przepisach prawnych. Współuczestniczono w realizacji krajowego planu działania w przypadku długoterminowych zagrożeń wynikających z narażenia na radon w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi oraz w miejscach pracy. Udzielano porad i informacji w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach oraz związanych z narażeniem zagrożeń dla zdrowia, znaczenia przeprowadzenia badań, a także dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń. Informację na temat radonu umieszczono na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/gis/radon2>.

Kontynuowano współpracę z Państwową Inspekcją Pracy w zakresie wymiany informacji dotyczących chorób zawodowych, przesyłano decyzje o stwierdzeniu bądź braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W ramach współpracy z Podlaskim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Białymstoku oraz Poradnią Antropozoonoz oraz Chorób Tropikalnych i Zawodowych wraz z Punktem Szczepień Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku, przesyłano skierowania na badania w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, sporządzone karty oceny narażenia zawodowego oraz decyzje w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto, Państwowa Inspekcja Sanitarna współdziałała z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi przekazując karty stwierdzeń choroby zawodowej oraz informacje o czynnikach rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych wprowadzając dane uzyskane z zakładów, w których występują powyższe czynniki do programu CRCR.

2. PODSUMOWANIE

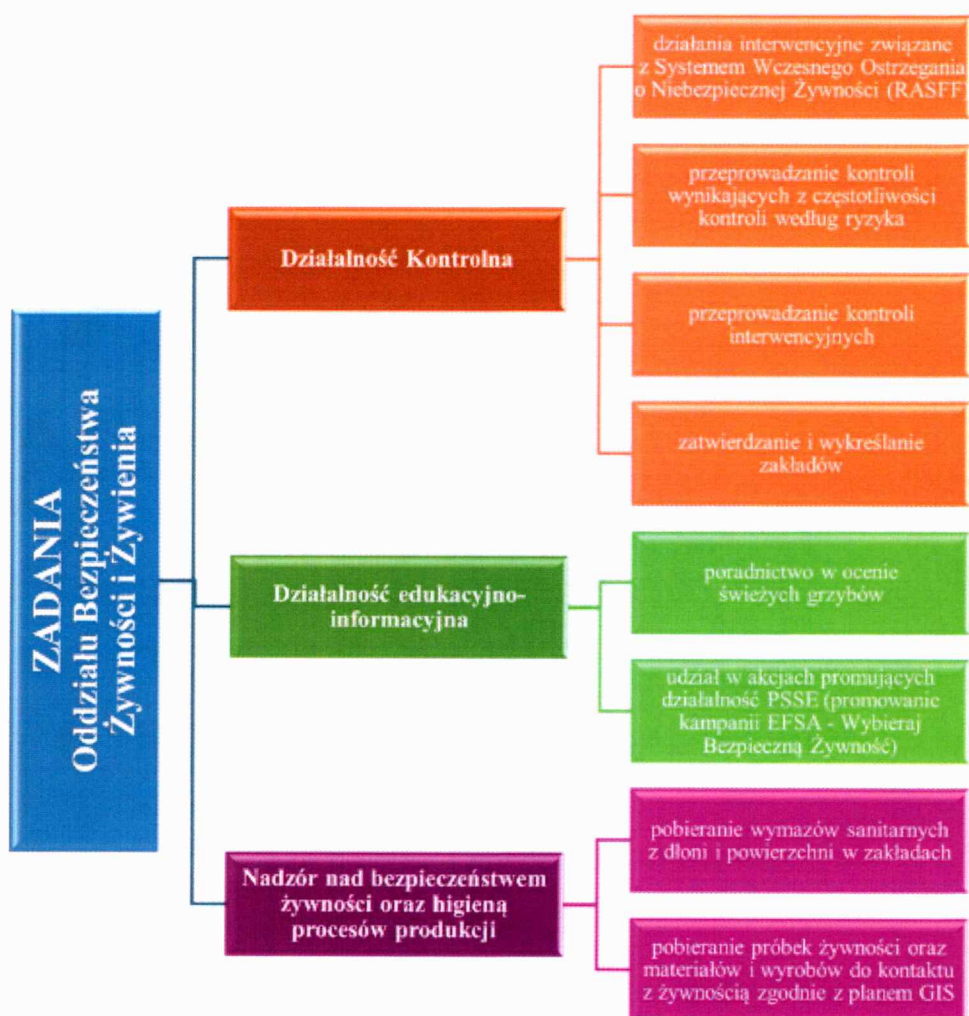
1. Przeprowadzone przez pracowników higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami działania kontrolne, administracyjne i profilaktyczne przyczyniły się do poprawy warunków pracy pracowników oraz ograniczenia zagrożeń zawodowych na stanowiskach pracy.
2. Realizacja zadań w zakresie higieny pracy spowodowała większe zaangażowanie pracodawców w wprowadzenie działań na rzecz ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.
3. Realizacja zadań w zakresie nadzoru nad chemikaliami zwiększyła świadomość podmiotów odpowiedzialnych w kontekście wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, między innymi produktów biobójczych, detergentów oraz produktów kosmetycznych.

II. ODDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Oddział Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Suwałkach sprawuje nadzór nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia, a także materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

SWOIM ZASIĘGIEM OBEJMUJE MIASTO SUWAŁKI ORAZ 9 GMIN POWIATU SUWAŁSKIEGO.

1. OPIS NADZOROWANYCH ZAKŁADÓW

W 2025 roku na terenie miasta Suwałki, **pod nadzorem** Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Suwałkach znajdowało się **ogółem 907 obiektów**.

W rejestrach zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się odpowiednio:

➤ **80 zakładów produkcji żywności:**

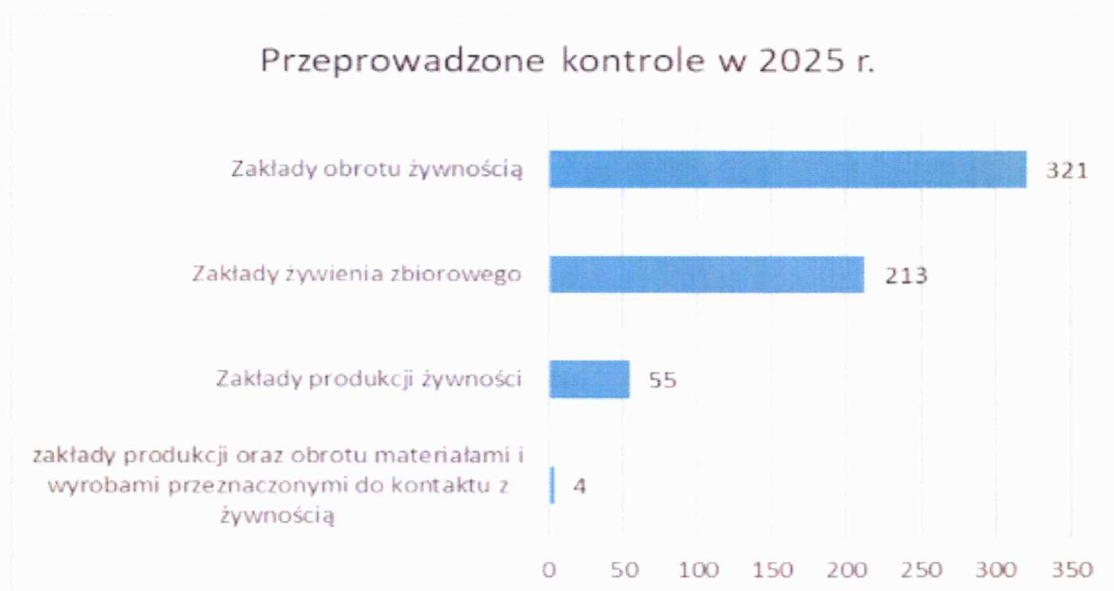
- 3 wytwórnie lodów
- 8 automatów do lodów
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych
- 9 piekarni
- 17 ciastkarni
- 1 przetwórnia owocowo - warzywna
- 1 browar
- 1 wytwórnia napojów bezalkoholowych
- 5 zakłady garmażeryjne

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

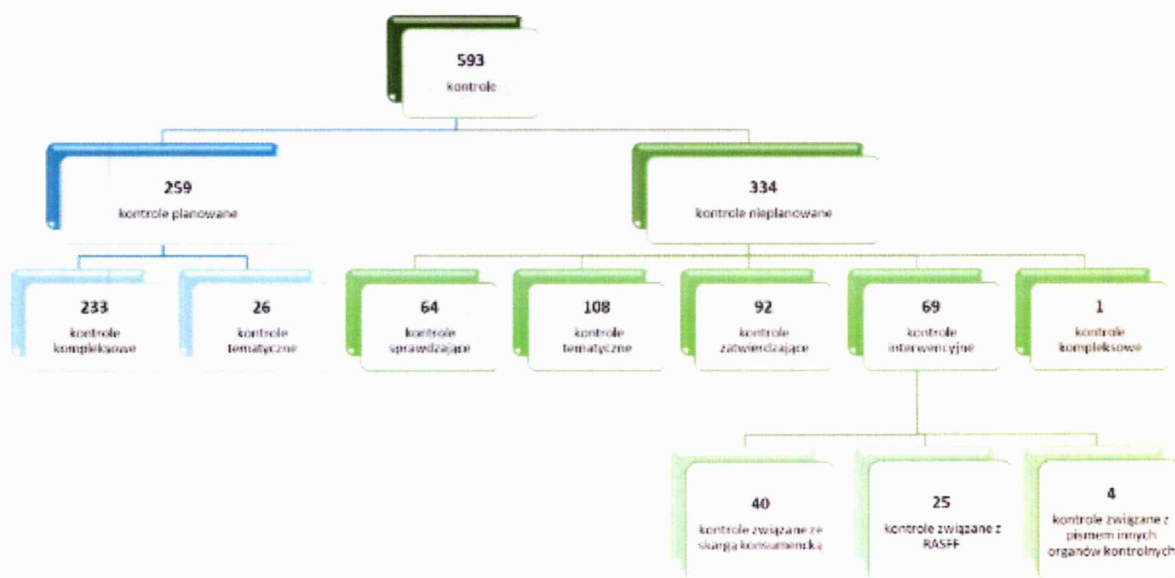
- 1 zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego
- 2 producenci pierwotni
- 1 rolniczy handel detaliczny
- 1 dostawca bezpośredni
- 2 producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni
- 21 producentów żywności w warunkach domowych
- 6 wytwórni żywności
- **537 zakłady obrotu żywnością:**
 - 178 sklepów spożywczych, w tym 29 supermarketów
 - 21 kiosków spożywczych
 - 28 aptek
 - 27 magazynów hurtowych
 - 19 obiektów ruchomych i tymczasowych
 - 176 środków transportu żywności
 - 88 innych obiektów obrotu żywnością
- **266 zakładów żywienia zbiorowego:**
 - 149 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 47 zakładów małej gastronomii oraz 32 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych
 - 104 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego
 - 13 zakładów usług cateringowych
- **24 zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością**
 - 8 hurtowni
 - 16 sklepów

2. PRZEPROWADZONE KONTROLE

W 2025 roku przeprowadzono ogółem **593** kontrole w nadzorowanych zakładach.

Kontrole przeprowadzone w 2025 r. obejmowały różnorodną teamtykę i zakres, którą przedstawia poniższy schemat:

W 2025 roku przeprowadzono **69** kontroli interwencyjnych. Łącznie wniesiono **54** skargi, z czego **13** uznano za zasadne. Najwięcej interwencji dotyczyło **zakładów obrotu żywnością** oraz **zakładów żywienia zbiorowego otwartego**. W ramach kontroli interwencyjnych rozpatrywano skargi wpływające do PPIS od klientów, które dotyczyły głównie sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości, sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, nieodpowiednie warunki sanitarno - higieniczne zakładów, niewłaściwa higiena sprzedaży, nieodpowiednie warunki przechowywania środków spożywczych, niewłaściwa jakość serwowanych posiłków w zakładach żywienia.

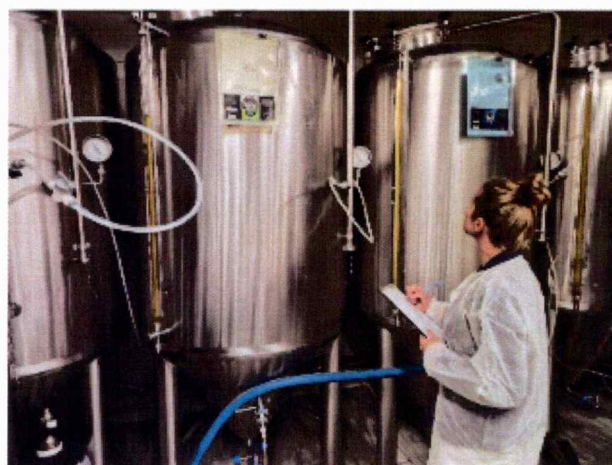
W 2025 r. podczas **72** kontroli stwierdzono nieprawidłowości. W wyniku stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **30 decyzji** administracyjne nakazujące ich usunięcie, celem spełnienia wymagań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym wydano 7 decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu lub produkcji środków spożywczych. W 2025 roku winnych zaniedbań ukarano **38 mandatami karnymi** na sumę **11 950 zł**.

Stan sanitarno – techniczny nadzorowanych obiektów oceniany był wg jednolitych procedur urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, obowiązujących na terenie całego kraju na podstawie zarządzenia Głównego Inspektora Sanitarnego.

3. OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW

3.1 ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSCI

W 2025 roku skontrolowano **39** zakładów produkcyjnych żywności. Przeprowadzono łącznie **55** kontroli, w tym **25** kontroli urzędowych w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, podczas których ocenie poddano stan sanitarno – techniczny oraz funkcjonowanie systemów bezpieczeństwa żywności opartych o zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Produkcyjnej (GMP) oraz zasady HACCP.

Według rejestru 50 zakładów produkcyjnych posiada wdrożony system HACCP, a w pozostałych obiektach (30) zastosowano podejście elastyczne – przestrzeganie zasad GHP/GMP uznano za równoważne ze spełnieniem art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 853/2004 dot. obowiązku opracowania, wdrożenia utrzymania stałej procedury na podstawie zasad HACCP.

Najczęściej powtarzające się uchybienia odnotowywane w tej grupie obiektów, to m.in.:

- niewłaściwy stan sanitarny wyposażenia lub pomieszczeń zakładu (brudny sprzęt produkcyjny oraz urządzenia chłodnicze, brudne podłogi/stanowiska robocze w pomieszczeniach produkcyjnych)
- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych zakładu (ubytki w podłodze, na ścianach)
- nieaktualne zapisy potwierdzające realizację i przestrzeganie zasad GHP/GMP oraz systemu HACCP
- nieprawidłowe znakowanie wyrobów gotowych w tym dotyczące wykazu składników
- nieprawidłowy sposób przechowywania surowców i półproduktów stosowanych w produkcji

W każdym przypadku podejmowano działania represyjne w stosunku do osób winnych tych zaniedbań – wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Nałożono **1 mandat** karny na kwotę **500 zł**.

3.2 ZAKŁADY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W 2025 roku skontrolowano **205** zakładów obrotu żywnością, przeprowadzono łącznie **321** kontroli, z czego **130** kontroli urzędowych, podczas których ocenie poddano funkcjonowanie systemów bezpieczeństwa żywności opartych o zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) oraz zasady systemu HACCP.

Na podstawie uzyskanych danych stwierdzono, że zasady dobrej praktyki higienicznej były przestrzegane i stosowane we wszystkich zakładach obrotu żywnością, natomiast system HACCP został wdrożony w **172** obiektach. W stosunku do pozostałych zakładów (kioski, handel obwoźny, transport) zastosowano podejście elastyczne – przestrzeganie zasad GHP/GMP uznano za równoważne ze spełnieniem art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 852/2004 dot. obowiązku opracowania, wdrożenia utrzymania stałej procedury na podstawie zasad HACCP.

Najczęściej stwierdzane w czasie kontroli uchybienia dotyczyły:

- niewłaściwy stan sanitarno - techniczny pomieszczeń i wyposażenia sklepów
- brak zapisów z realizacji procedur opartych na zasadach GHP/GMP oraz HACCP
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych zatrudnionych pracowników
- brak potwierdzeń ze szkoleń pracowników
- brak dokumentacji identyfikującej pochodzenie środków spożywczych wprowadzanych do obrotu
- nieprawidłowe przekazywanie informacji na stronie internetowej o oferowanych do sprzedaży środkach spożywczych (stosowanie oświadczeń zdrowotnych przypisujących produktom właściwości lecznicze)

Nieprawidłowości były przyczyną nałożenia **12 mandatów** na sumę **4000 zł**, wydano łącznie **8 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień**.

3.3 ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO OTWARTEGO

W 2025 roku skontrolowano **64** przedsiębiorstwa, przeprowadzono łącznie **101** kontroli, z czego ocenie kompleksowej poddano **31** zakładów. Wszystkie podmioty w tej

grupie posiadały wdrożone systemy Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Produkcyjnej (GMP), system HACCP również został wprowadzony w **74** zakładach.

W stosunku do pozostałych zakładów małej gastronomii zastosowano podejście elastyczne – przestrzeganie zasad GHP/GMP uznano za równoważne ze spełnieniem art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 853/2004 dot. obowiązku opracowania, wdrożenia i utrzymania stałej procedury na podstawie zasad HACCP.

Najczęściej powtarzającymi się uchybieniami w omawianej grupie zakładów były:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń chłodniczych
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych
- brak okazanej dokumentacji oraz aktualnych zapisów z zakresu GHP/GMP oraz systemu HACCP
- brak szkoleń pracowników
- brak zachowania segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych
- brak oznakowania półproduktów/wyrobów gotowych w urządzeniach chłodniczych/mroźniczych
- wykorzystywanie do produkcji środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub nieidentyfikowalnych

W wyniku prowadzonego nadzoru wydano **3 decyzje** administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Nałożono **16 mandatów** karnych na łączną sumę **4900 zł**.

3.4 ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

W tej grupie obiektów zaewidencjonowanych były **104 zakłady**, tj.:

- 1 stołówka pracownicza
- 2 bufety przy zakładach pracy (w tym 1 w systemie cateringowym)
- 2 bloki żywienia w szpitalach (2 w systemie cateringowym)
- 2 bloki żywienia w domu opieki społecznej
- 8 stołówek w żłobkach (w tym 7 w systemie cateringowym)
- 13 stołówek szkolnych (w tym 6 w systemie cateringowym)
- 3 stołówki w internatach (w tym 2 w systemie cateringowym),
- 27 stołówek na obozach i koloniach (w tym 20 w systemie cateringowym),
- 39 stołówek w przedszkolach (w tym 29 w systemie cateringowym),

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- 1 stołówka w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- 6 innych zakładów żywienia (w tym 2 w systemie cateringowym).

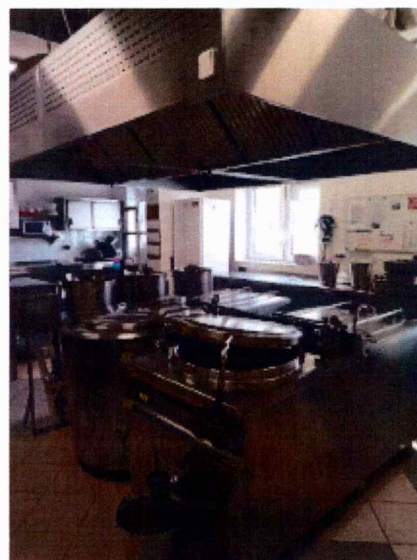
Skontrolowano **74** zakłady, czego następstwem było przeprowadzono **94** kontrole, w tym **37** kontroli urzędowych w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, z wykorzystaniem arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego.

Wszystkie podmioty w tej grupie obiektów posiadały wdrożone systemy Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) i Produkcyjnej (GMP), natomiast system HACCP został wprowadzony w **28** obiektach.

Najczęściej powtarzającymi się uchybieniami były:

- brak wykazu składników wraz z zaznaczonymi substancjami lub produktami powodującymi alergie lub reakcje nietolerancji w potrawach oferowanych do sprzedaży
- nieprawidłowości w opracowanym jadłospisie dekadowym
- brak zapisów z zakresu GHP/GMP i systemu HACCP, w tym szkoleń pracowników

W wyniku prowadzonego nadzoru wydano **2** decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień. Winnych zaniedbań ukarano **2** mandatami karnymi w wysokości **500 zł**.

Ponadto w 2025 roku w celu zapewnienia bezpiecznego wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży kontrolą w zakresie oceny sposobu żywienia objęto 14 zimowisk i 22 wypoczynków letnich. Przeprowadzono ogółem 36 kontroli. We wszystkich skontrolowanych zakładach, w których żywiono dzieci i młodzież w czasie wypoczynku letniego i zimowego dokonywano podczas kontroli oceny sposobu żywienia na podstawie analizy i oceny realizowanych jadłospisów.

kontrolą w zakresie oceny sposobu żywienia objęto 15 zimowisk i 37 wypoczynków letnich. Przeprowadzono ogółem 52 kontrole.

We wszystkich skontrolowanych zakładach, w których żywiono dzieci i młodzież w czasie wypoczynku letniego i zimowego dokonywano podczas kontroli oceny sposobu żywienia na podstawie analizy i oceny realizowanych jadłospisów.

3.5 ZAKŁADY USŁUG CATERINGOWYCH

W 2025 roku w ewidencji było **16** zakładów usług cateringowych, **10** zostało skontrolowanych. Według arkusza oceny zakładu zostały ocenione 8 zakładów. W 2025 roku przeprowadzono **18** kontroli. Podmioty, u których stwierdzono zaniedbania ukarano **5** mandatami karnymi w wysokości **1450 zł**. Nie wydano żadnej decyzji administracyjnej nakazującej usunięcie uchybień.

3.6 MIEJSCA OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Zgodnie z prowadzonymi rejestrami zakładów na nadzorowanym terenie funkcjonują 24 zakłady obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, przy czym 8 hurtowni i 16 sklepów. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole, w tym 4 w sklepach.

4. OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH PRODUKOWANYCH I WPROWADZANYCH DO OBROTU NA TERENIE DZIAŁANIA PSSE SUWAŁKI

Plan poboru próbek na 2025 r. został zrealizowany w 100%, na terenie miasta Suwałki pobrano 330 próbek, w tym żywność i wymazy sanitarne:

- **zakłady produkcji żywności** - pobrano 49 próbek, w tym 3 wymazy sanitarne, z czego zakwestionowano 5 próbek żywności i 1 wymaz sanitarny,
- **zakłady wprowadzające żywność do obrotu** – pobrano 229 próbek, z czego zakwestionowano 8 próbek żywności,
- **zakłady żywienia zbiorowego** - pobrano 52 próbki żywności, w tym 27 próbek sanitarnych oraz 3 próbki posiłków

Na 30 pobranych próbek wymazów sanitarnych – 1 próbka została zakwestionowana, z uwagi na stwierdzenie bakterii chorobotwórczych tj. gronkowca koagulazo-dodatniego.

Niewielki procent kwestionowanych wymazów z powierzchni produkcyjnych oraz dłoni personelu zakładu świadczy o wysokim stopniu higieny i właściwie prowadzonych procesach mycia i dezynfekcji w skontrolowanych zakładach.

Próby pobrane w 2025 r. zostały zbadane w 32 kierunkach (najliczniej w kierunku pozostałości pestycydów, zanieczyszczenia mikrobiologiczne, metale szkodliwe dla zdrowia, znakowanie, substancje dodatkowe).

Z ogólnej liczby pobranych próbek żywności zakwestionowano 13 próbek tj. 3,9 %, z czego 2 zostały umieszczone w Systemie Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF).

Lp.	Nazwa środka spożywczego	Przyczyna zakwestionowania	Próbki podlegające zgłoszeniu w Systemie Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF).
1.	Mandarynka	Przekroczenie NDP pestycydów	Tak
2.	Fasola szparagowa zielona	Przekroczenie NDP pestycydów	Tak
3.	Lody z automatu	Obecność bakterii z grupy <i>Eterobacteriaceae</i>	Nie

4.	Mąka żytnia – 3 próbek	Zanieczyszczenia biologiczne – mole spożywcze i ich pozostałości	Nie
5.	Mąka pszeniczna – 3 próbki	Zanieczyszczenia biologiczne – mole spożywcze i ich pozostałości	Nie

5. OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

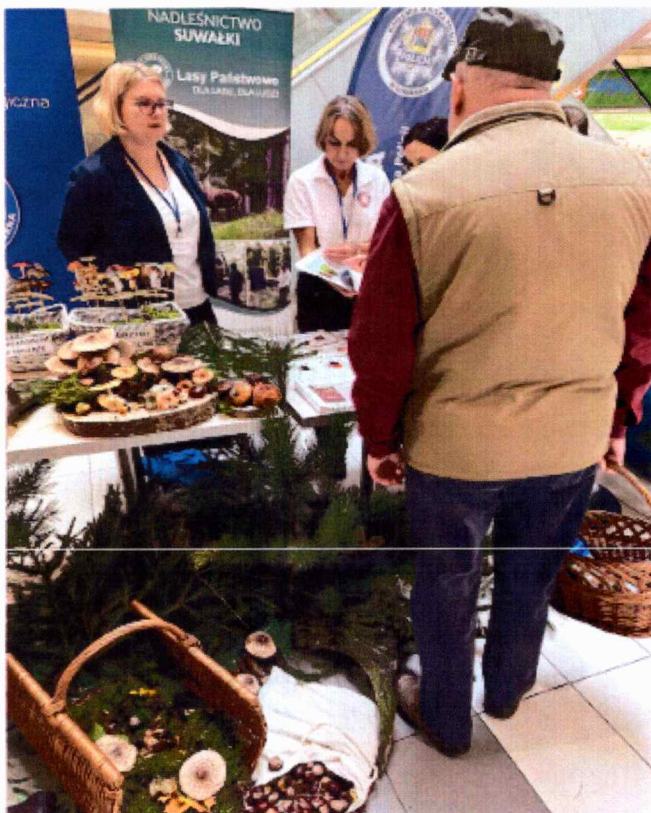
W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych w miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością dokonywano oceny:

- znakowania materiałów i wyrobów,
- warunków magazynowania,
- dostępność deklaracji zgodności do każdej partii wyrobu wprowadzanego do obrotu.

W 2025 roku do badań laboratoryjnych pobrano **3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością** tj.:

Lp.	Nazwa wyrobu	Kierunek badania
2.	Wyroby szklane – szklanka 300 ml	Migracja specyficzna – migracja ołowiu i kadmu
3.	Przybory kuchenne z poliamidu (nylou) - łyżka do spaghetti	Migracja specyficzna – suma pierwszorzędowych amin aromatycznych
4.	Przybory kuchenne z poliamidu (nylou) - łopatka do patelni	Migracja specyficzna – suma pierwszorzędowych amin aromatycznych

W/w próbki w zakresie zbadanych parametrów odpowiadały wymaganiom określonym w obowiązujących przepisach prawnych. Próby nie były kwestionowane.

W ramach realizacji zadań statutowych w 2025 r. prowadzony był również nadzór nad warunkami wprowadzania do obrotu grzybów i przetworów grzybowych skupiając się nad bezpieczeństwem zdrowotnym, legalności pochodzenia oraz prawidłowości oznakowania.

W sezonie grzybowym przeprowadzono 2 kontrole tematyczne na targowisku miejskim ul. Sejneńska 6D w Suwałkach. Podczas tych kontroli oceniono warunki wprowadzania do obrotu grzyby

świeże. Sprzedawcy posiadali atesty grzybowe wystawione przez klasyfikatora grzybów zatrudnionym na targowisku miejskim. Grzyby świeże sprzedawane były klientom indywidualnym. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

III. ODDZIAŁ HIGIENY KOMUNALNEJ

Pod nadzorem Oddziału Higieny Komunalnej w 2025 r. znajdowało się **368** obiektów użyteczności publicznej (stan na 31.12.2025 r.).

Rodzaje obiektów objętych nadzorem sanitarnym:

- 1 wodociąg zaopatrzenia zbiorowego w wodę,
- 5 indywidualnych ujęć wody,
- 1 kąpielisko,
- 2 pływalnie,
- 1 dom pomocy społecznej,
- 3 podmioty lecznicze,
- 13 obiektów hotelarskich,
- 1 dworzec autobusowy, 1 dworzec kolejowy,
- 280 zakładów branży beauty,
- 60 innych obiektów użyteczności publicznej.

W roku 2025 na terenie miasta:

- wykonano 241 kontroli (razem z kontrolami z działu wody), zaplanowano 146 kontroli,
- skontrolowano 238 obiektów,
- wydano 40 decyzji administracyjnych (14 - merytorycznych, 16 - płatniczych, 10 - umarzających),
- wydano 17 postanowień,
- wydano 16 opinii sanitarnych,
- przyjęto 24 interwencji,
- nałożono 3 mandaty na kwotę 900 zł,
- wykonano 4 oznaczenia jakości wody w kąpielisku,
- pobrano 45 prób wody do badań laboratoryjnych, w tym: 20 prób w ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 15 prób wody basenowej, 9 prób wody ciepłej w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp., 1 próbę wody z kąpieliska.

1. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ DO SPOŻYCIA

Wodociąg zaopatrujący miasto Suwałki w wodę przeznaczoną do spożycia administrowany jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Suwałkach. Woda ujmowana z 23 studni głębinowych dostarczana była dla 68143 mieszkańców. Ujęcie wody dla miasta Suwałk zlokalizowane jest w północno-zachodniej części miasta. Łączna długość sieci wodociągowej (z przyłączami) wynosi ok. 260 km. Dzienna produkcja wody wyniosła 8182 m³/dobę (zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym dostępne zasoby eksploatacyjne wód podziemnych dla ujęcia wynoszą 900 m³/h, czyli 21 600 m³/dobę).

W 2025 r. do badań pobrano 10 prób monitoringowych w ramach kontroli urzędowej (w tym 1 monitoring parametrów grupy B, 5 monitoringów parametrów grupy A i 3 próby w związku z interwencją, która okazała się niezasadna). Ponadto administrator w ramach kontroli wewnętrznej pobrał 33 próby monitoringowe wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (w tym 3 w zakresie parametrów grupy B) oraz zbadał wodę surową ze wszystkich 23 ujęć głębinowych. Dodatkowo administrator wodociągu zleca pobór wody w punktach: piezometry i w punktach kontrolnych w trakcie procesu uzdatniania. Wystawiono 11 ocen o jakości wody do spożycia (8 bieżących, 2 okresowe, 1 obszarowa). W dniu 27.11.2025 r. wpłynęła interwencja dotycząca niewłaściwej jakości wody – zapachu i smaku. Pracownicy PPIS w Suwałkach pobrali 3 próby wody w punktach zlokalizowanych u osoby skarżącej oraz w hydroforni. W otrzymanych sprawozdaniach nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów. W związku z powyższym interwencja została uznana za niezasadną.

W 2025 r. wydano ocenę higieniczną dla wyrobu, który użyty został do konserwacji wewnętrznej mieszacza wodno-powietrznego na hali filtrów w stacji wodociągowej oraz weryfikację dla zastosowanych materiałów i wyrobów zastosowanych w układzie technologicznym paczkowarki wody Aquapack 2.2.

Jakość wody w wodociągu Suwałki w 2025 r. w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizykochemicznych spełniała wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Rys. 1. Automatyczna paczkowarka wody pitnej. Źródło;
<https://proffico.com/produkty-woda/paczkowarka-wody-pitnej-aquapack-2-2/>.

2. OCENA JAKOŚCI WODY W INNYCH URZĄDZENIACH WODOCIĄGOWYCH

W 2025 r. pod nadzorem Stacji znajdowało się 5 indywidualnych ujęć wody:

Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach - korzystają z niego okresowo tylko pacjenci przebywający w nim. Administrator w ramach kontroli wewnętrznej pobrał 5 prób monitoringowych oraz zbadał jakość wody w studni. Wydano 4 oceny o przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W ramach kontroli urzędowej pobrano 1 próbę wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach monitoringu parametrów grupy A.

Spółdzielnia Mleczarska "MLEKPOL" Oddział Zakład Produkcji Mleczarskiej w Suwałkach – woda wykorzystywana przy produkcji oraz potrzeby bytowe pracowników. W ramach nadzoru PPIS w Suwałkach wydał 10 bieżących ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

PPHU „Laktopol” Sp. Z o.o. W Warszawie Zakład Producyjny nr 1 w Suwałkach – woda wykorzystywana przy produkcji oraz potrzeby bytowe pracowników. W ramach nadzoru PPIS w Suwałkach wydał 6 bieżących ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

ANIMEX Foods Sp. Z o.o. Oddział w Suwałkach - woda wykorzystywana przy produkcji oraz potrzeby bytowe pracowników Wydano 6 bieżących ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (w tym 1 ocena o warunkowej przydatności). W dniu 28.03.2025 r. zakończono postępowanie rozpoczęte w 2024 r. W związku ze stwierdzonym przekroczeniem parametrów mętności i żelaza w dniu 05.09.2025 r. wydano decyzję administracyjną stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi. Postępowanie zakończono z dniem 30.11.2025 r.

Podlaska Komunikacja Samochodowa Nova Spółka Akcyjna Oddział Suwałki - woda wykorzystywana potrzeby bytowe pracowników. Indywidualne źródło wody zostało wpisane do ewidencji obiektów w listopadzie 2025 r.

3. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY CIEPŁEJ POCHODZĄCEJ Z INSTALACJI WEWNĘTRZNEJ BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Nadzór nad jakością wody ciepłej w wewnętrznych instalacjach wodociągowych w zakresie występowania bakterii *Legionella* sp. prowadzony jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2025 roku podejmowano stosowne działania w zakresie nadzoru, w szczególności nad budynkami i obiektami wysokiego ryzyka występowania w instalacjach wewnętrznych bakterii z rodzaju *Legionella* oraz prowadzono działania edukacyjno-informacyjne m.in. dla zarządców budynków i obiektów, w których w trakcie użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

W 2025 roku w ramach kontroli urzędowej i prowadzonej przez zarządców obiektów w ramach kontroli wewnętrznej wykonano badania w:

- 4 podmiotach leczniczych – pobrano 40 próby do badań, z których w 4 stwierdzono średnie skażenie sieci wewnętrznej w 1 stwierdzono wysokie skażenie. W kolejnych badaniach przekroczeń nie odnotowano,

- areszcie śledczym – pobrano 12 prób, w których przekroczeń nie stwierdzono,
- 2 obiektach hotelarskich - pobrano 6 prób, w których przekroczeń nie stwierdzono,
- pływalnie i inne niecki – pobrano 13 próby, w 1 próbie stwierdzono niewielkie przekroczenie,
- domu pomocy społecznej - pobrano 6 próby, w 3 z nich stwierdzono średnie skażenie sieci wewnętrznej, w kolejnych badaniach przekroczeń nie odnotowano.

W związku ze stwierdzonymi skażeniami instalacji ciepłej wody wszczęto postępowania administracyjne. W celu wyeliminowania ponadnormatywnej liczby bakterii *Legionella* sp. z wewnętrznej instalacji wodociągowej, zarządcy obiektów podejmowali działania naprawcze, polegające głównie na termicznej dezynfekcji systemu.

Fot. 1. Pobór prób wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp.

4. KĄPIELISKO

W 2025 r. na zalewie Arkadia zostało zorganizowane kąpielisko administrowane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach. **Zalew Arkadia** to malowniczo położony sztuczny zbiornik wodny, zasilany wodami rzeki **Czarna Hańcza**. W obecnym kształcie zbiornik wodny posiada ogólną powierzchnię około 13 ha. Jego maksymalna głębokość wynosi około 2,7 m, długość to około 600 m, zaś maksymalna szerokość – 350 m.

W okresie letnim na tutejszej plaży miejskiej nad bezpieczeństwem wypoczywających czuwają ratownicy – pracownicy suwalskiego OSiR-u. Kąpielisko posiada strefy dla nieumiejących pływać, o głębokości do 1,20 m oraz dla umiejących pływać do 2,5 m głębokości. Swój teren o głębokości do 30 cm mają także dzieci. Jest również możliwość wypożyczenia sprzętu pływającego (kajaki, rowery wodne). W sąsiedztwie kąpieliska znajduje się kawiarnia oraz plac zabaw. Na osoby ceniące sport czekają korty tenisowe, skate park, siłownia plenerowa, a także Street Workout i Parkour Park.

Woda w kąpielisku na zalewie wodnym „Arkadia” Suwałki przez cały sezon kąpielowy tj. od 01.07.2025 r. do 31.08.2025 r. odpowiadała normom i wymaganiom mikrobiologicznym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli. Nie stwierdzono żadnych zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na wodę w kąpielisku oraz niekorzystnie wpływać na zdrowie osób kąpiących się, Organizator na terenie kąpieliska zapewnił odpowiednią ilość pojemników na odpady komunalne, a także zaplecze sanitarne (ustępy i szatnie). Elementy infrastruktury takie jak pomost i ławki utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Na podstawie sprawozdań z badań wydano 4 bieżące oceny jakości wody w kąpielisku, stwierdzające przydatność wody do kąpieli. W związku z faktem, iż kąpielisko funkcjonuje od 2019 r. obiekt ten posiada zestaw danych niezbędny do dokonania klasyfikacji wody w kąpielisku. PPIS w Suwałkach **dokonał takiej klasyfikacji na podstawie 16 próbek wody (4 sezony kąpielowe obejmujące lata: 2022 r. - 2025 r.), z której wynika, iż jakość wody zgodnie z wymaganiami mikrobiologicznymi należy zaklasyfikować jako „doskonałą”.**

5. PŁYWALNIE

W 2025 r. na terenie miasta Suwałki funkcjonowały 2 pływalnie: AQUAPARK, mieszczący się przy ul. Jana Pawła II 7 oraz Pływalnia przy Szkole Podstawowej nr 10, zlokalizowana przy ul. Antoniewicza 5. Zarządzającym pływalniami jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach. Próbkę wody do badań w ramach kontroli wewnętrznej były pobierane zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Suwałkach harmonogramem poboru

próbek wody. W ramach nadzoru pobrano ogółem 15 prób wody basenowej do badań laboratoryjnych (13 prób w Aquaparku i 2 próby w pływalni przy SP 10).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach na podstawie otrzymanych

sprawozdań z badań wody basenowej pobieranej w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej z stwierdził, iż woda w nieckach basenowych oraz woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji na przestrzeni 2025 r. w obu pływalniach spełniała wymagania mikrobiologiczne określone w załączniku nr 1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

Fot. 2. Pobór prób wody basenowej do badań laboratoryjnych.

W Aquaparku stwierdzono krótkotrwałe przekroczenia następujących parametrów fizykochemicznych: chloroformu, potencjału redox, chloru wolnego, chloru związanego i mętności. W przypadku chloru wolnego w sytuacji bardzo dużego obciążenia niecki basenowej kąpiącymi się możliwe jest krótkotrwałe podwyższenie stężenia tego parametru do wartości nie większej niż 3,0 mg/l. Po przeprowadzeniu przez administratora działań naprawczych w kolejnych badaniach przekroczeń nie stwierdzono. Jakość ciepłej wody użytkowej w badanym zakresie *Legionella* sp. odpowiadała wymaganiom określonym w rozporządzeniu w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Wyniki kontroli wody w Miasta Suwałki w 2025 r.

W pływalni przy Szkole Podstawowej nr 10 w Suwałkach w badanych próbkach sporadycznie stwierdzono krótkotrwałe i nieznaczne przekroczenia normatywnych wartości następujących parametrów fizykochemicznych: chloru wolnego i chloru związanego. W przypadku wody ciepłej z natrysków w dniu 04.12.2025 r. stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella* sp. wynoszącą 520 jtk/100 ml przy normie <100 jtk/100 ml. Zgodnie z załącznikiem nr 3B do rozporządzenia w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach skażenie instalacji wody ciepłej było średnie, dlatego też woda nadawała się do pryszniców. Zarządzający pływalnią natychmiast podjął działanie naprawcze tj. zlecił dezynfekcję termiczną instalacji. W dniu 08.12.2025 r. pobrano ponownie próbkę wody do badań laboratoryjnych, w której nie stwierdzono przekroczeń. W okresie wakacyjnym od 20.06.2025 r. do 08.09.2025 r. pływalnia była nieczynna.

W roku 2025 woda w obu pływalniach była przydatna do kąpieli we wszystkich nieckach basenowych. Zbiórce roczne oceny na pływalniach są pozytywne z nieprawidłowościami.

6. HOTELE I OBIEKTY HOTELARSKIE

W 2025 r. pod nadzorem znajdowało się 13 obiektów, w tym:

- 4 hotele,
- 8 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie,
- 1 eurocamping.

Na terenie miasta funkcjonują następujące hotele:

- **czterogwiazdkowy** hotel Loft 1898 mieszczący się przy ul. Pułaskiego 24K

oraz **trzygwiazdkowe hotele: AKVILON** przy ul. Kościuszki 4, hotel **VELVET** przy ul. Kościuszki 128, **Hotel Szyszko** przy ul. Innowacyjnej 3.

Pozostałe obiekty nie posiadają kategoryzacji i znalazły się w grupie innych obiektów świadczących usługi hotelarskie.

Eurocamping w Suwałkach, przy ul. Zarzecze 26, położony w pobliżu rzeki Czarna Hańcza. Obiekt posiada 22 punkty podłączeń do prądu i wody, zlewnię ścieków, wydzielone miejsce do prania (2 pralki), suszarnię, prasownię oraz zagospodarowany teren.

Podczas kompleksowych kontroli obiektów oceniano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, zaopatrzenie i właściwe przechowywanie bielizny czystej i brudnej, środków do utrzymania czystości i dezynfekcyjnych, dokumentację dot. czyszczenia i konserwacji klimatyzacji, zagospodarowanie otoczenia oraz dostosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2025 r. skontrolowano 6 obiektów z tej grupy, co stanowi 46% obiektów objętych ewidencją. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Ponadto odnotowano jedną interwencję dot. występowania insektów w pokojach noclegowych. Po przeprowadzeniu kontroli nie stwierdzono występowania żywych ani martwych insektów.

7. DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

Dom Pomocy Społecznej „Kalina” w Suwałkach reprezentuje bardzo dobry stan sanitarno-techniczny i taki poziom utrzymuje od wielu lat. Pokoje wyposażone są w węzły sanitarne. Obiekt jest wyposażony w windę, podłączony do wodociągu miejskiego i kanalizacji. Odpady komunalne usuwane są na bieżąco przez wyspecjalizowaną firmę.

W obiekcie przebywa ok. 190 pensjonariuszy. Kontrola sanitarna przeprowadzona w 2025 r. nie wykazała naruszeń obowiązujących przepisów prawa.

8. BRANŻA BEAUTY

W 2025 r. na terenie miasta pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 280 obiektów, w tym:

- 113 zakładów fryzjerskich,
- 11 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa,
- 132 zakładów kosmetycznych,
- 18 zakładów odnowy biologicznej,
- 6 salonów tatuażu.

Fot.3.

Z roku na rok w mieście Suwałki powstaje coraz więcej zakładów z branży beauty (15 salonów więcej niż w 2024 r.) W 2025 r. skontrolowano 144 obiektów należących do tej grupy, co stanowi 51% obiektów objętych ewidencją. W większości stan sanitarny skontrolowanych obiektów był dobry. W związku, iż 4 kontrole wykazały naruszenia obowiązujących przepisów prawa, właścicieli ukarano mandataми karnymi na łączną kwotę 900 zł. Ponadto odnotowano 4 interwencje dotyczące m.in. nieodpowiedniego stanu sanitarnego obiektów. Kontrole interwencyjne nie wykazały nieprawidłowości.

9. INNE OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Do innych obiektów użyteczności publicznej należą m.in.:

- cmentarze, domy przedpogrzebowe, areszt śledczy, obiekty sportowe, obiekty kulturalne, tereny rekreacyjne, stacje paliw, apteki, ustępy, pralnie, komenda miejska policji, inne niecki.

W 2025 r. skontrolowano 9 obiektów z tej grupy, co stanowi 15 % obiektów objętych ewidencją. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. Obiekty te w większości należą do grupy ryzyka niskiego bądź grupy interwencyjnej.

10. INTERWENCJE

W roku 2025 na terenie miasta łącznie przyjęto 24 interwencje z zakresu bezpieczeństwa zdrowotnego u ludzi.

Rodzaje odnotowanych interwencji to: 1 interwencja dot. niewłaściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia, 21 interwencji dot. nienależytego stanu higieniczno-sanitarnego nieruchomości, w tym występowania insektów w obiektach oraz 2 interwencje do przekazania do odpowiednich organów zgodnie z właściwością miejscową bądź rzeczową.

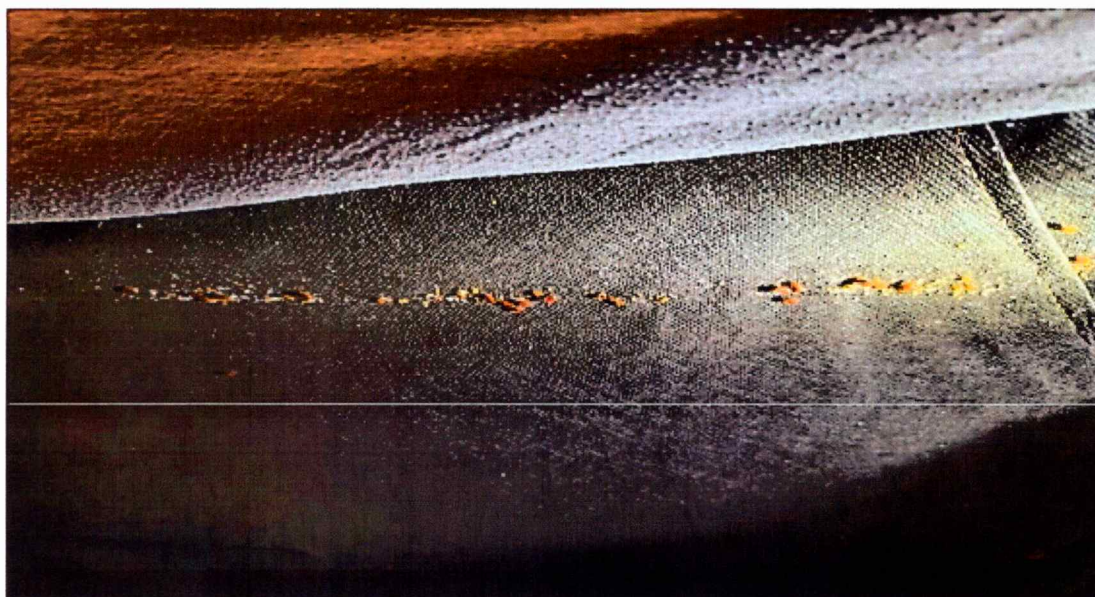
Spośród wszystkich interwencji odnotowano 14 dotyczących nienależytych warunków higieniczno-sanitarnych panujących w blokach mieszkalnych, a co za tym idzie problemu występowania insektów. Kontrolowano zarówno części wspólne budynku jak i lokale mieszkalne. W pięciu przypadkach przeprowadzone kontrole wykazały naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach wydał 3 decyzje nakazujące usunięcie w ustalonym terminie stwierdzonych uchybień, pozostałe postępowania umorzył ze względu na wykonanie nieprawidłowości przed terminem.

Właściciel lub zarządzający daną nieruchomością ma obowiązek utrzymania obiektu w należytym stanie higieniczno-sanitarnym, celem zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności zwalczania gryzoni, insektów i szkodników zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675, z późn. zm.).

Jednym z podstawowym zabiegów skutecznie zwalczających insekty jest dezynsekcja. Zabiegi przeprowadzane w częściach wspólnych budynków (tj. klatce schodowej, korytarzy, piwnic) są obowiązkiem administratora budynku, natomiast koszty dezynsekcji mieszkań ponoszą lokatorzy. Działania te są skuteczne wówczas, kiedy usunie się źródło wylęgania insektów oraz przeprowadzi skuteczną dezynsekcję w całym pionie mieszkalnym w części wspólnej budynku oraz mieszkań, bowiem insekty przemieszczają się ciągami wentylacyjnymi.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Państwowa Inspekcja Sanitarna nie przeprowadza tego typu zabiegów, jak również nie zajmuje się rozpoznawaniem insektów. Zabiegi można zlecić wyspecjalizowanym firmom wykonującym usługi z zakresu DDD (dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji).

Fot. 4. Insekty (pluskwy) ujawnione w łóżku.

Fot. 5. Problem zbieractwa

IV. ODDZIAŁ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. CEL

Celem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas planowania przestrzennego, projektowania, wyboru lokalizacji, realizacji inwestycji oraz uzyskiwania pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych. Zakres jego kompetencji jest określony przez ustawę o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz inne przepisy prawne i akty wykonawcze. Warto podkreślić, że działania w obszarze zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podejmowane są jedynie na wniosek zainteresowanych stron lub w związku z decyzjami organów prowadzących postępowanie główne.

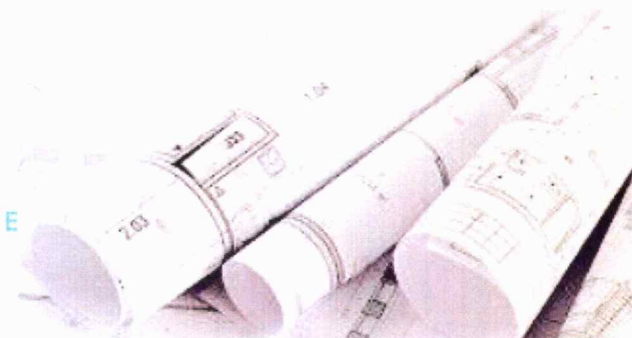
2. REALIZACJA ZADAŃ

Działając m. in. na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w roku 2025 wydano:

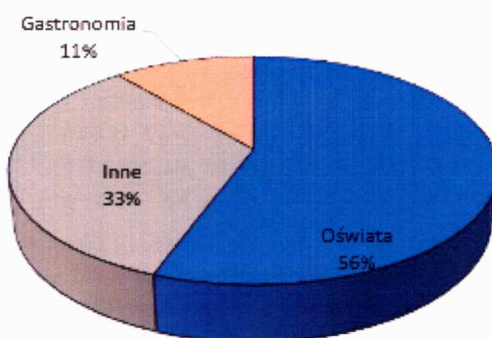
- 11 opinii projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
- 1 opinię o projekcie Planu Ogólnego Miasta Suwałk
- 1 uzgodnienie dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków przestrzennych,
- 3 uzgodnienia dotyczących odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu,
- 1 pismo o braku podstaw do zajęcia stanowiska w sprawie odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenu

W ramach postępowań dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, na podstawie ww. ustawy, w roku 2025 zajęto 10 stanowisk przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach o obowiązku lub braku obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych lub ich części, uzgodniono 9 dokumentacji projektowych mieszczących się na terenie Miasta Suwałk.

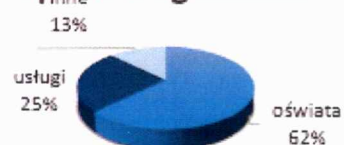
Uzgadnianie dokumentacji projektowej

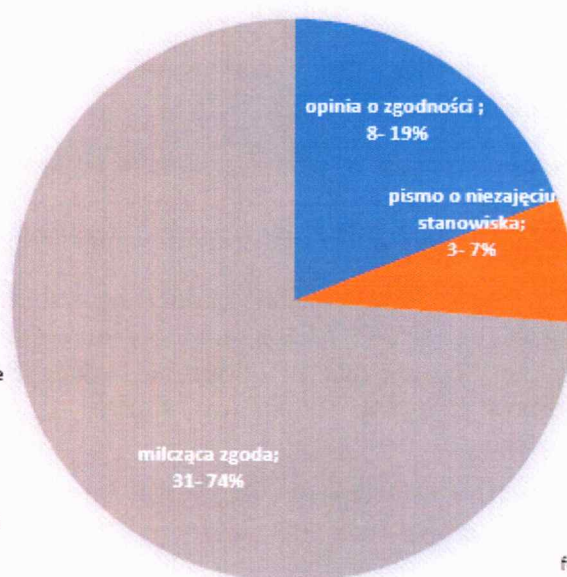
Ponadto NZ uczestniczy w dopuszczeniu do użytkowania obiektów na podstawie art. 56 Prawa budowlanego. W 2025 r. wpłynęło 42 zgłoszeń zakończenia budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania w tym:

- 1) wydano 8 opinii o zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym,
- 2) wydano 3 stanowiska o nieocenianiu zgodności realizacji obiektu budowlanego z projektem pod względem spełnienia wymogów higienicznych i zdrowotnych - brak wyrażenia sprzeciwu
- 3) zajęto 31 stanowisk poprzez zastosowanie „milczącej zgody” zgodnie z art. 56 ust. 2 ustawy Prawo budowlane

opinia o zgodności

milcząca zgoda

pismo o niezajęciu stanowiska

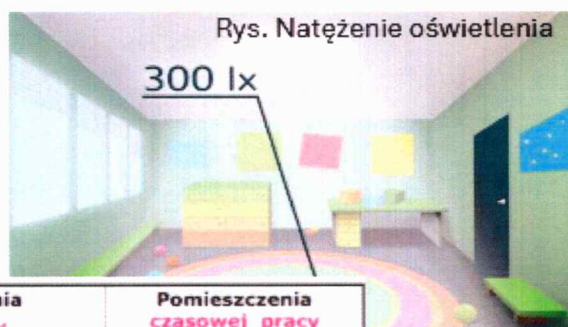

W 2025 r. na terenie Miasta Suwałk w ramach nadzoru zapobiegawczego przeprowadzono 38 oględzin na podstawie których wydano:

- 8 opinii o zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym,
- 7 decyzji na żłobek,
- 3 opinie na przedszkola
- 9 opinii na szkoły
- 6 opinii na szkoły dla dorosłych
- 3 opinie na poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- 1 opinię na placówkę oświatowo-wychowawczą
- 1 opinię na salę ćwiczeń przynależną do niepublicznego liceum

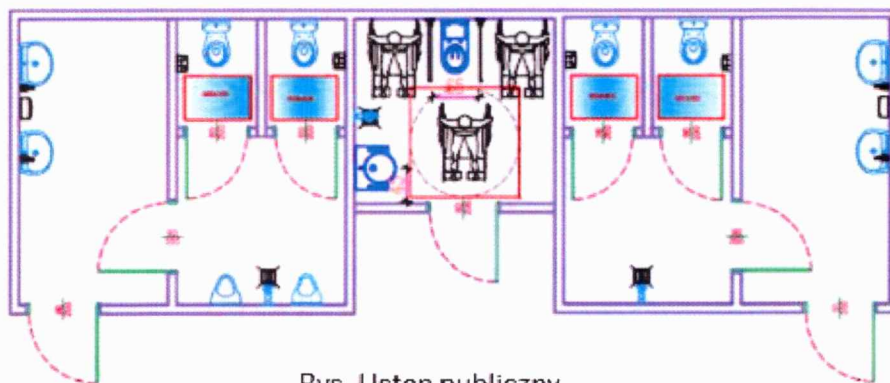
Przy wydawaniu opinii o przydatności do użytkowania nowobudowanych, przebudowywanych, adaptowanych i modernizowanych obiektów zwracano szczególną uwagę na :

- wysokość, powierzchnię, oświetlenie, wentylację,

Wymagania przepisów BHP dot. wymiarów pomieszczeń pracy	Pomieszczenia stałej pracy (ponad 4 godziny pracy)			Pomieszczenia czasowej pracy (od 2 do 4 godzin pracy)	
	Czynniki szkodliwe:			Czynniki szkodliwe:	
	brak		występują	brak	występują
	do 4 osób	ponad 4 osoby			
wysokość pomieszczenia	2,5 m	3 m	3,3 m	2,2 m	2,5 m
wolna kubatura (objętość przestrzeni) w m ³ na 1 pracownika	15 m ³	13 m ³	13 m ³	x	x
wolna powierzchnia podłogi na stanowisku pracy	2 m ²	2 m ²	2 m ²	2 m ²	2 m ²
dojścia do stanowisk pracy:	co najmniej > 2 m , w piwnicach > 1,8 m – 2 m				
wysokość -					
szerokość -	> 0,75 m, a gdy ruch jest dwustronny > 1 m				

- właściwe wykończenie pomieszczeń,
- pomieszczenia sanitarno- higieniczne i socjalne oraz wyposażenie ich w odpowiednią armaturę sanitarną,

Rys. Ustęp publiczny

- urządzenia technologiczne,
- wyniki badań wody, powietrza, protokoły z pomiarów wydajności wentylacji mechanicznej/klimatyzacji, opinie o drożności, szczelności i samodzielności przewodów spalinowych i przewodów wentylacji grawitacyjnej.

Rys. Pomieszczenia higieniczno- sanitarne

Rys. Wentylacja mechaniczna

V. ODDZIAŁ PROMOCJI ZDROWIA

1. ODDZIAŁ PROMOCJI ZDROWIA W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowa Inspekcja Sanitarna w trosce o zdrowie i odpowiedni rozwój dzieci i młodzieży podejmuje szereg działań, które pozwalają utrzymać odpowiednie warunki sanitarno-techniczne w nadzorowanych placówkach edukacyjno-wychowawczych oraz wypoczynku i rekreacji.

W 2025 r. pod nadzorem Oddziału Promocji Zdrowia w zakresie higieny dzieci i młodzieży na terenie Miasta Suwałk znajdowało się 205 placówek, w tym:

- 113 placówek stałych:
 - żłobki – 18,
 - kluby dziecięce – 2,
 - przedszkola – 39,
 - szkoły podstawowe – 15,
 - szkoły specjalne – 3,
 - liceum ogólnokształcące – 4,
 - szkoły branżowe I stopnia – 1,
 - technika – 1,
 - zespoły szkół – 8,
 - szkoła wyższa – 1,
 - dom studenta – 1,
 - bursa szkolna – 1,
 - placówki wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe) – 6,
 - pozaszkolne placówki specjalistyczne – 8,
 - placówki opiekuńczo-wychowawcze – 2,
 - młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży – 1,
 - inne placówki – 2,
- 92 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży:
 - zimowego – 24,
 - letniego – 68.

W 2025 r. wydano ogółem 24 decyzje administracyjne dot. obiektów na terenie Suwałk, w tym:

- 16 merytorycznych (6 nakazujących usunięcie nieprawidłowości, 2 umarzające, 8 zmieniających),
- 8 płatniczych.

W 2025 r. pion higieny dzieci i młodzieży wykonał w placówkach na terenie Suwałk:

- 8168 oznaczeń fizycznych, w tym:
 - 668 oznaczeń wagi tornistrów u dzieci,
 - 6651 oznaczeń dostosowania mebli do warunków antropometrycznych dzieci,
 - 289 ocen rozkładów zajęć szkolnych.

1.1. ZMIANY W EWIDENCJI

W 2025 r. do ewidencji placówek znajdujących się pod nadzorem Oddziału Promocji Zdrowia w zakresie higieny dzieci i młodzieży wpisano 13 obiektów, znajdujących się na terenie miasta Suwałk:

1. Niepubliczny Żłobek „U Kubusia Puchatka” ul. Daszyńskiego 27B, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Elżbieta Baranowska),
2. Niepubliczny Żłobek Kraina Uśmiechu ul. Pułaskiego 81A, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Wioletta Aneta Warakomska),
3. Niepubliczny Żłobek "Akademia Małych Geniuszy" w Suwałkach ul. Olsztyńska 58, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Agnieszka Wysocka),
4. Żłobek Niepubliczny „Wesoły Miś” ul. Bydgoska 35, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Izabela Andzo),
5. Niepubliczna Szkoła Podstawowa Koszałkowo ul. Suzina 1A, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Katarzyna Liszewska),
6. Niepubliczna Szkoła Podstawowa "Przystanek Malucha" w Suwałkach ul. Sejneńska 11, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Fundacja Przystanek Malucha),
7. Niepubliczne Technikum „Cosinus” w Suwałkach Osiedle II 6A, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Fundacja Cosinus Edukacja RZ),
8. Liceum Ogólnokształcące „Akademia Sukcesu” w Suwałkach ul. Bakalarzewska 21, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Fundacja Inicjatywa na Rzecz Edukacji),
9. Niepubliczne Liceum Sztuk Plastycznych „Cosinus” w Suwałkach ul. Noniewiczza 57, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Fundacja Cosinus Edukacja RZ),
10. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „EDUSA” w Suwałkach ul. Waryńskiego 26, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: ANIMA KIDS Agnieszka Miller),
11. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna ul. Klonowa 20, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Fundacja „Diarice”),
12. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Centrum Edukacji i komunikacji Joanna Pachutko ul. Błogosławionej Siostry Kanizji Mackiewicz 2, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Centrum Edukacji i Komunikacji Joanna Pachutko),
13. Laboratorium Zabawy ul. Noniewiczza 93A/UXIII, 16-400 Suwałki (podmiot prowadzący: Laboratorium Zabawy Marta Szypulska).

W 2025 r. z ewidencji wykreślono 2 placówki:

1. Dwujęzyczny Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Pracowite Pszczółki” w Suwałkach ul. Bakalarzewska 21, 16-400 Suwałki
2. Niepubliczny Żłobek „Pszczółka” ul. Sejneńska 11, 16-400 Suwałki

Ponadto w 2025 r. przeniesiono Niepubliczną Dwujęzyczną Szkołę Podstawową Let's Talk w Suwałkach z ul. Sejneńskiej 26 do budynku przy ul. Młynarskiego 2, 16-400 Suwałki (organ prowadzący: Ośrodek Edukacyjny Let's Talk A&K Kuniccy s.c.).

Wszystkie nowoutworzone i przeniesione placówki posiadają pozytywną opinię PPIS w Suwałkach.

1.2. BAZA LOKALOWA I STAN SANITARNO-TECHNICZNY STAŁYCH PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH.

W ramach nadzoru skontrolowano w mieście 58 stałych placówek oświatowo-wychowawczych.

Podczas przeprowadzanych kontroli oceniano między innymi:

- stan sanitarno-techniczny,
- posiadaną infrastrukturę do uprawiania sportu i rekreacji,
- dostępność uczniów do gabinetów profilaktycznej opieki medycznej w szkole lub poza nią,
- dostęp do opieki stomatologicznej,
- zaopatrzenie w środki higieny osobistej,
- zorganizowanie dożywiania oraz jego formę,
- realizację ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Przeprowadzono ogółem 135 kontroli, w tym:

- 89 kontroli placówek oświatowo-wychowawczych,
- 46 kontroli placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w tym 18 kontroli wypoczynku zimowego i 28 kontroli wypoczynku letniego.

1.3. ORGANIZACJA PROCESÓW NAUCZANIA

Podczas prowadzonego nadzoru sanitarnego pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej analizowali także higienę procesów nauczania. Oceniano dostosowanie mebli do wzrostu przedszkolaków/uczniów, zwracano uwagę na prawidłowe oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie jak również ich stan techniczny.

Sprawdzano także rozkłady zajęć lekcyjnych, zwracając szczególną uwagę na równomierne rozłożenie zajęć dydaktycznych poprzez rozpoczynanie zajęć o stałej porze oraz rozplanowanie zajęć tak, aby różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy poszczególnymi dniami tygodnia nie były większe niż 1 godzina. Prawidłowo skonstruowany rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na zdrowie oraz możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży, a co za tym idzie na prawidłowy proces uczenia się i osiągnięte wyniki w nauce.

Warunki higieny procesów nauczania w szkołach charakteryzują wyniki:

- oceny wyposażenia sal zabaw/lekcyjnych w meble dostosowane do wzrostu uczniów,
- oceny prawidłowości układania tygodniowych rozkładów zajęć w szkołach.

Oceny dostosowania mebli do wzrostu przedszkolaków/uczniów dokonano w szkołach samodzielnych i wchodzących w skład zespołów szkół. Ogółem przeprowadzono ją w 35 placówkach, w tym w:

- 28 przedszkolach/innych formach wychowania przedszkolnego (1506 stanowisk),
- 6 szkołach podstawowych (2733 stanowisk),
- 3 szkołach specjalnych (264 stanowiska),
- 1 liceum ogólnokształcącym (8 stanowisk),
- 7 zespołach szkół (2140 stanowisk).

Aby zapewnić meble dostosowane do wzrostu i wieku dzieci, zgodne z zasadami ergonomii, placówki wyposażane są w meble legitymujące się certyfikatami gwarantującymi ich bezpieczeństwo. Nabywanie przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze wyposażenia posiadającego certyfikaty jest obowiązkiem nałożonym przez § 9 ust. 3

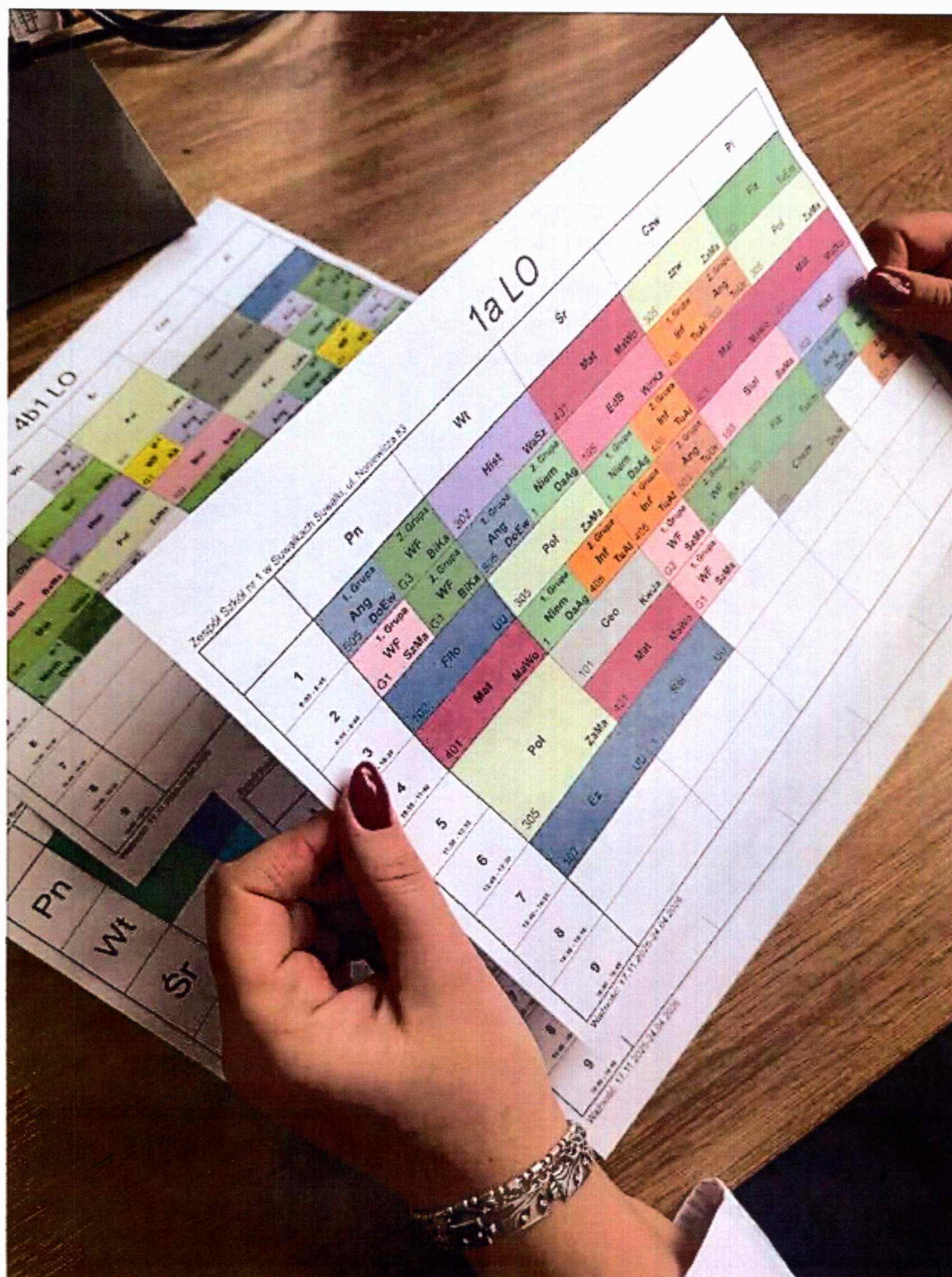
Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).

Tygodniowe rozkłady zajęć oceniono w 17 szkołach, w tym w:

- 6 szkołach podstawowych (138 rozkładów lekcyjnych),
- 3 szkołach specjalnych (62 rozkłady lekcyjne),
- 1 liceum ogólnokształcącym (1 rozkład lekcyjny),
- 6 zespołów szkół (88 rozkładów lekcyjnych).

Ze względu na ograniczony czas czynnej aktywności umysłowej ucznia stosowane są przerwy międzylekcyjne, podczas których uczeń ma możliwość:

- odreagowania zmęczenia,
- **przemieszczenia się z klasy do klasy,**
- **załatwienia potrzeb fizjologicznych,**

- spożycia posiłku,
- relaksu na świeżym powietrzu.

Nie bez znaczenia jest czas trwania przerw międzylekcyjnych. Z punktu widzenia higieny procesu nauczania wskazane jest, aby przerwy nie były krótsze niż 10 minut, a przynajmniej 1 przerwa trwała 15-20 minut. W niemal wszystkich skontrolowanych w 2025 roku szkołach na terenie Suwałk stwierdzono optymalny rozkład przerw międzylekcyjnych. W dwóch zespołach szkół część przerw skrócono do 5 minut (przy zapewnieniu większości przerw 10-minutowych i jednej długiej).

1.4. DOŻYWIANIE UCZNIÓW

Żywnienie dzieci w placówkach na terenie Suwałk skontrolowano w: 9 żłobkach, 26 przedszkolach, 6 szkołach podstawowych, 3 szkołach specjalnych, 1 liceum ogólnokształcącym, 6 zespołach szkół.

Tabela. Dożywianie dzieci w placówkach.

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych	Brak dożywiania	Przygotowywane			Wydawane ciepłych posiłków		Korzystających z posiłków		Posiłki dofinansowane	„Program dla Szkół”
			na miejscu	dowożone	spożywane poza placówką	obiady pełne	jednodaniowe	pełnych	jednodaniowych		
żłobki	9	0	6	3	0	9	0	447	0	0	0
przedszkola	26	0	9	17	0	26	0	1822	0	46	0
szkoły podstawowe	6	0	4	2	0	6	0	2214	0	160	2231
szkoła specjalna	3	1	1	1	0	2	0	198	0	37	75
szkoła branżowa	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
liceum ogólnokształcące	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zespoły szkół	6	5	0	1	0	1	0	218	0	76	357
suma	51	2	20	24	0	44	0	3902	0	319	2663

We wszystkich skontrolowanych żłobkach, przedszkolach i szkołach podstawowych zapewniono dzieciom pełne wyżywienie. Możliwość spożywania pełnego obiadu zapewniono także uczniom szkół specjalnych oraz 1 z 6 skontrolowanych zespołów szkół.

We wszystkich skontrolowanych w 2025 r. szkołach podstawowych zapewniono uczniom możliwość spożywania ciepłego posiłku, z czego korzystało łącznie 2214 uczniów, co stanowi 59,3% ogółu. Ponadto 218 uczniów Szkoły Podstawowej nr 9 w Zespole Szkół nr 2 korzystało z posiłków dwudaniowych, co stanowi 55,7% uczniów.

1.5. INTERWENCJE

Interwencje są to sygnały z zakresu zdrowia publicznego dotyczące postępowania niezgodnego z przepisami prawa przez podmioty, nad którymi nadzór leży w kompetencjach Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W szczególności dotyczy to niewłaściwych warunków w zakresie higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, higieny radiacyjnej, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunków zdrowotnych żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia w których udzielane są świadczenia zdrowotne. Interwencje są rozpatrywane zgodnie z kompetencjami. Jeżeli interwencja leży w kompetencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, podejmowane są działania kontrolne.

Tabela. Interwencje w mieście Suwałki w 2025 r.

Krótką treść interwencji	Liczba interwencji	Rodzaj placówki, której dotyczy interwencja	Podjęte działania	Liczba interwencji uzasadnionych
Stoły do pingponga na korytarzu komunikacyjnym pod salami lekcyjnymi szkole.	1	zespół szkół	Rozmowa telefoniczna z dyrektorem szkoły.	0
Obecność pluskiew.	1	zespół szkół	W związku z rozpatrywaniem interwencji o tej samej treści w grudniu 2024 r., kierownik OPZ przeprowadził rozmowę telefoniczną z dyrektorem szkoły.	0
Niewystarczająca liczba personelu w stosunku do liczby dzieci.	1	żłobek	Podczas rozmowy telefonicznej kierownika OPZ z pracownikiem Urzędu Miejskiego w Suwałkach uzyskano informację o otrzymaniu przez organ właściwy do rozpatrzenia interwencji (tj. Prezydenta Miasta Suwałk) skargi o	0

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

			identycznej treści od tej samej osoby wnoszącej.	
--	--	--	--	--

Tabela. Porównanie liczby interwencji w mieście Suwałki w latach 2024 i 2025.

Rok	Liczba zgłoszonych interwencji	Liczba interwencji uzasadnionych
2024	4	2
2025	3	0

1.6. WARUNKI REALIZACJI PROFILAKTYCZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ NAD UCZNIAMI W SZKOŁACH

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonali oceny warunków sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. Na 16 skontrolowanych placówek 9 posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji. W 5 szkołach profilaktyczną opiekę zdrowotną zapewniono w pomieszczeniach zastępczych, w 1 poza terenem placówki, 1 liceum nie miało zapewnionej opieki zdrowotnej.

Rodzaj placówek	Liczba placówek		Liczba szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej						Liczba szkół, w których pozeniu	Liczba szkół, w których pozeniu jest
	w ewidencji	skontrolowanych	ogółem	w tym gabinety	niezgodne z wymogami technicznymi*	w niewłaściwym czasie	bez zastrzeżeń	czeka na		

								do dyspozycji jednej szkoły	wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie	ogółem	w tym bez dostępu do bieżącej ciepłej wody				
1.				2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	
Szkoły funkcjonujące samodzielnie	szkoły podstawowe	publiczne	1	7	4	4	4	0	0	0	0	4	0	0	
		niepubliczne	2	8	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	
	technika	publiczne	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		niepubliczne	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	licea ogólnokształcące (w tym uzupełniające)	publiczne	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		niepubliczne	6	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	szkoły branżowe I i II stopnia	publiczne	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		niepubliczne	8	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	szkoły specjalne	publiczne	9	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	
		niepubliczne	10	2	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	
	szkoły policealne	publiczne	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		niepubliczne	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Zespoły szkół	ogółem	publiczne	13	7	5	4	4	0	0	0	0	4	0	1	
		niepubliczne	14	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
	w tym specjalne		15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
(suma wierszy: od 01 do 14)			16	29	16	9	9	0	0	0	0	9	5	1	

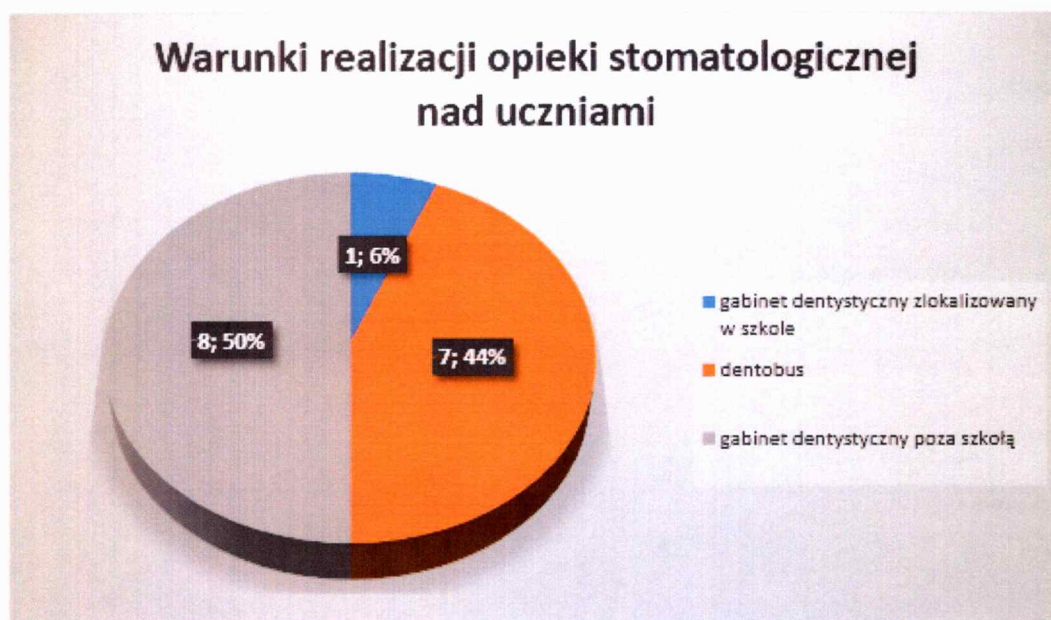
1.7. WARUNKI REALIZACJI OPIEKI STOMATOLOGICZNEJ NAD UCZNIAMI W SZKOŁACH

Zgodnie z ustawą z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1078) opieka zdrowotna nad uczniami realizowana w szkole obejmuje profilaktyczną opiekę zdrowotną, promocję zdrowia oraz opiekę stomatologiczną. Opieka stomatologiczna jest sprawowana nad uczniami do ukończenia 19. roku życia. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy: „Lekarz dentysta sprawuje opiekę stomatologiczną nad uczniami w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Miejszem tym jest gabinet dentystyczny zlokalizowany w szkole, gabinet dentystyczny poza szkołą albo dentobus, prowadzone przez podmiot wykonujący działalność leczniczą współpracujący ze szkołą.”. Spośród 16 szkół na terenie miasta Suwałk skontrolowanych w 2025 r. gabinet dentystyczny zlokalizowany był w jednej szkole, 6 szkół korzystało z dentobusu, a 9 szkół deklaroowało zawarcie umowy z gabinetem dentystycznym poza szkołą. 6 szkół nie zapewniło opieki stomatologicznej nad uczniami.

Tabela. Warunki realizacji opieki stomatologicznej nad uczniami.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Rodzaj szkoły	liczba skontrolowanych szkół	gabinet dentystyczny zlokalizowany w szkole	dentobus	gabinet dentystyczny poza szkołą	brak opieki stomatologicznej nad uczniami
szkoły podstawowe	6	1	2	3	0
szkoła specjalna	3	0	2	1	0
szkoła branżowa	0	0	0	0	0
liceum ogólnokształcące	1	0	1	0	0
zespoły szkół	6	0	2	4	0
suma	16	1	7	8	0

1.8. INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Zgodnie z art. 103 ust. 1 pkt 5 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 737 ze zm.), szkoła w zakresie realizacji zadań statutowych jest zobowiązana zapewnić uczniom możliwość korzystania z zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 10 szkołach samodzielnych oraz 6 zespołach szkół na terenie Suwałk, stwierdzono, iż wystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkole posiadało 13 szkół. 3 szkoły, w których stwierdzono brak warunków do prowadzenia wychowania fizycznego korzystały z infrastruktury poza placówką np. z pływalni, ścianki wspinaczkowej, parku trampolin.

Szkoły funkcjonujące samodzielnie		Liczba placówek		Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć WF													
		Rodzaj placówki		Liczba placówek posiadających:										natryski			
				tylko													
szkoły podstawowe	1	15	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
technika	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0	1	4	
licza ogólnokształcące i uzupełniające	3	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
		wewidencji															
		skontrolowanych															
				sąk[e] gimnastyczn[e]													
				sąk[e] zastępcz[e] / rekreacyjn[e]													
				boisko[a] sportowe													
				sąk[e] gimnastyczn[e] z boiskiem													
				sąk[e] zastępcz[e] / rekreacyjn[e] * z boiskiem													
				sąk[e] gimnastyczn[e] i sąk[e] zastępcz[e] / rekreacyjn[e] *													
				z boiskiem										szkolny zespół sportowy **			
				bez boiska													
				czynne													
				nieczynne													
				Liczba placówek, nieposiadających infrastruktury do prowadzenia zajęć WF													
				Liczba placówek, w których niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia WF prowadzi się na korytarzach													

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

	szkoły branżowe I i II stopnia	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	szkoły specjalne	5	3	3	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
	szkoły policealne	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	ogółem	7	8	6	0	0	0	0	0	0	0	3	2	4	1	1	0
	w tym specjalne	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM: Suma wierszy od 01 do 07		9	28	16	0	3	0	0	1	0	0	7	2	8	1	3	6

1.9. AKCJA WAŻENIA TORNISTRÓW SZKOLNYCH

W 2025 roku dokonano ważenia tornistrów uczniów szkół podstawowych. Badanie przeprowadzono w Szkole Podstawowej nr 6 im. Aleksandry Kujałowicz w Suwałkach oraz w Szkole Podstawowej nr 4 im. ks. Kazimierza Aleksandra Hamerszmity w Suwałkach - przebadano łącznie 668 uczniów.

Obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach wynika z § 4 a Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.). Dostosowanie do wymogów rozporządzenia przyczynia się do zmniejszenia obciążenia uczniów ciężarem plecaków szkolnych, a tym samym korzystnie wpływa na kształtowanie postawy ciała. Jak wynika z przeprowadzonych kontroli wszystkie szkoły na terenie miasta zapewniają swoim uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych.

Tabela 1. Wyniki badania ciężaru plecaków uczniów w Szkole Podstawowej nr 6 im. Aleksandry Kujałowicz w Suwałkach.

Oddział	Liczba przebadanych uczniów	Waga tornistra w normie (do 10% masy ciała)	Waga tornistra w wysokiej normie (powyżej 10%, do 15% masy ciała)	Przekroczenie normy (waga tornistra powyżej 15% masy ciała)
1A	18	6	10	2
1B	20	3	14	3
1C	18	8	10	0
2A	22	9	11	2
2D	20	13	7	0
3B	23	13	10	0
3D	20	11	7	2
5B	21	10	9	2
6C	18	16	1	1
6D	19	19	0	0
7A	19	12	6	1
7B	17	11	5	1
7C	20	10	10	0

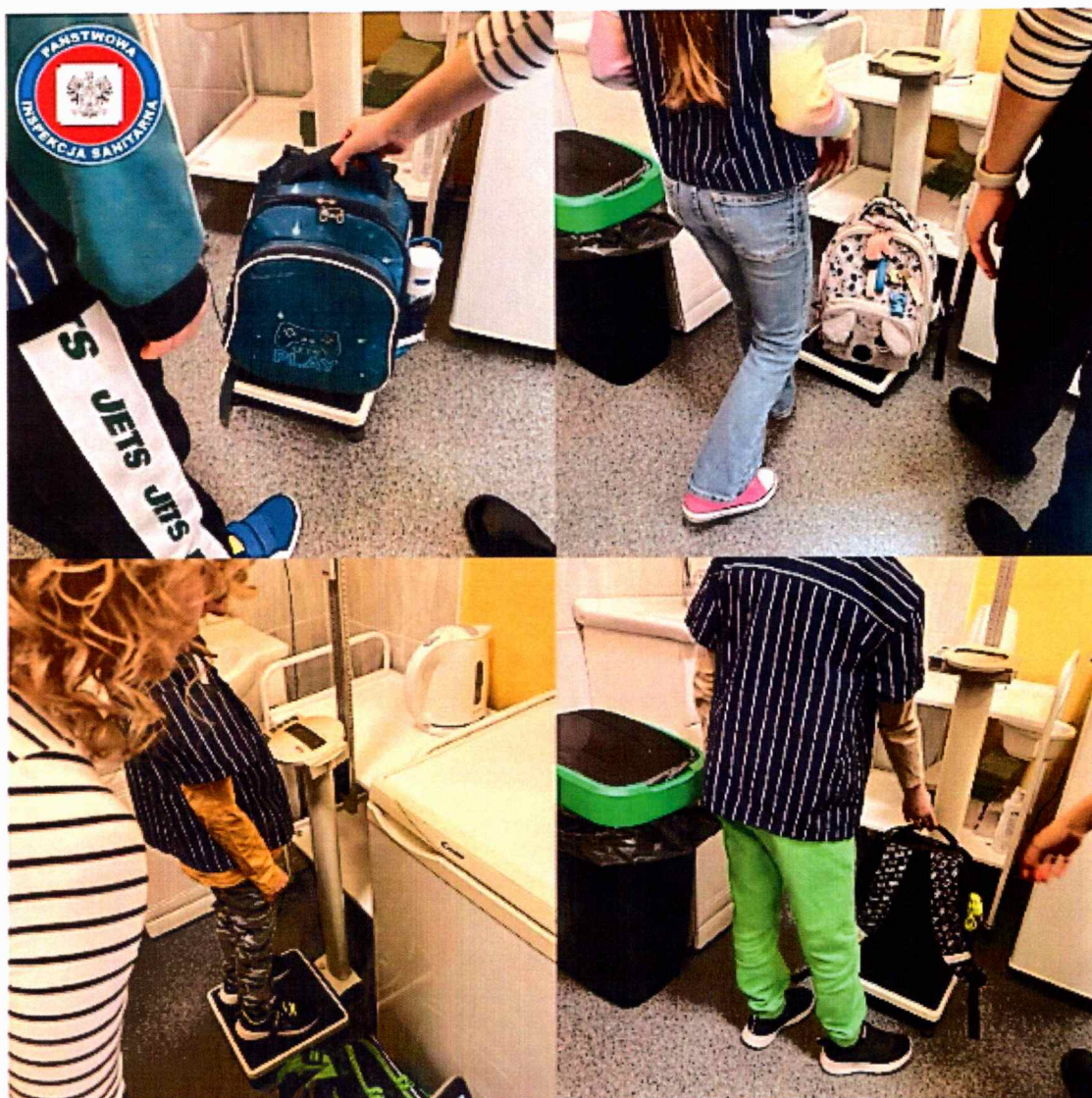
8A	22	21	1	0
8C	17	16	1	0
suma	294	178	102	14

Tabela 2. Wyniki badania ciężaru plecaków uczniów w Szkole Podstawowej nr 4 im. ks. Kazimierza Aleksandra Hamerszmity w Suwałkach.

Oddział	Liczba przebadanych uczniów	Waga tornistra w normie (do 10% masy ciała)	Waga tornistra w wysokiej normie (powyżej 10%, do 15% masy ciała)	Przekroczenie normy (waga tornistra powyżej 15% masy ciała)
4A	25	2	14	9
4B	23	8	11	4
4C	25	9	12	4
5A	24	16	8	0
5D	22	9	9	4
5E	23	4	8	11
6A	16	11	5	0
6B	20	15	3	2
6C	19	16	2	1
7A	24	15	7	2
7B	21	15	6	0
7C	21	14	7	0
7D	15	7	7	1
8A	18	12	6	0
8B	22	16	6	0
8C	19	10	7	2
8D	14	8	6	0
8E	23	16	6	1
suma	374	203	130	41

Z analizy badania obciążenia plecaków uczniów Szkoły Podstawowej nr 6 im. Aleksandry Kujałowicz w Suwałkach wynika, że u 60,5% przebadanych uczniów (178 uczniów) waga tornistra mieściła się w zalecanej normie tj. do 10% masy ciała ucznia. W tzw. wysokiej normie tj. w zakresie 10-15% masy ciała ucznia mieściła się waga plecaków u 34,7% przebadanych uczniów (102 uczniów). Plecaki zbyt ciężkie w stosunku do masy ciała stwierdzono u 14 uczniów, co stanowi 4,8% przebadanych uczniów.

Z analizy badania obciążenia plecaków uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 im. ks. Kazimierza Aleksandra Hamerszmity w Suwałkach wynika, że u 54,3% przebadanych uczniów (203 uczniów) waga tornistra mieściła się w zalecanej normie tj. do 10% masy ciała ucznia. W tzw. wysokiej normie tj. w zakresie 10-15% masy ciała ucznia mieściła się waga plecaków u 34,7% przebadanych uczniów (130 uczniów). Plecaki zbyt ciężkie w stosunku do masy ciała stwierdzono u 41 uczniów, co stanowi 10,9% przebadanych uczniów.

1.10. OCENA WARUNKÓW WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Wypoczynek to zgodnie z art. 92a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.) „wypoczynek organizowany dla dzieci i młodzieży w celach rekreacyjnych lub regeneracji sił fizycznych i psychicznych, połączony ze szkoleniem lub pogłębianiem wiedzy, rozwijaniem zainteresowań, uzdolnień lub kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, trwający nieprzerwanie co najmniej 2 dni, w czasie ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej, w kraju lub za granicą, w szczególności w formie kolonii, półkolonii, zimowiska, obozu i biwaku.”.

W 2025 roku na terenie Suwałk zarejestrowano ogółem 92 zgłoszenia o zamiarze organizacji wypoczynku, w tym 68 turnusów wypoczynku letniego oraz 24 turnusy wypoczynku zimowego. Podczas wypoczynku letniego i zimowego przeprowadzono w mieście 46 kontroli (18 zimą, 28 latem). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Na skontrolowanych turnusach wypoczywało łącznie 1529 uczestników (ferie zimowe - 661, wakacje - 868 uczestników).

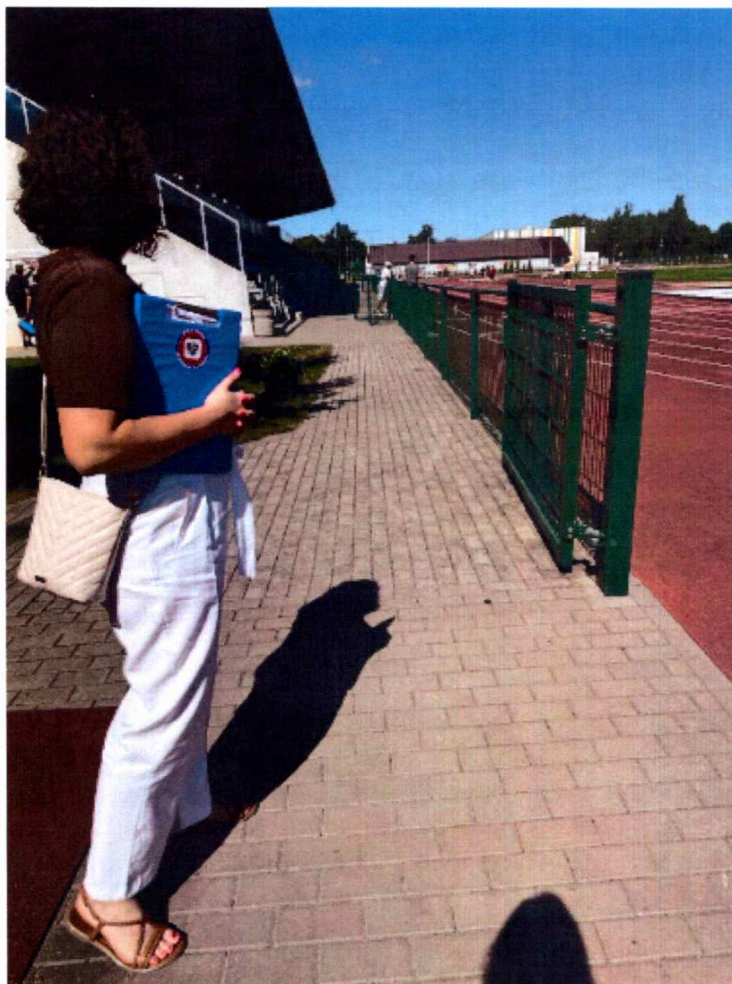
Formy wypoczynku:

a) wypoczynek zimowy:

- 24 turnusy w miejscu zamieszkania (661 uczestników) - wykonano 18 kontroli;

b) wypoczynek letni:

- 63 turnusy w miejscu zamieszkania (679 uczestników) – wykonano 24 kontrole,
- 3 turnusy w budynku używanym okazjonalnie (91 uczestników) – wykonano 2 kontrole,
- 2 turnusy w obiekcie hotelarskim (98 uczestników) – wykonano 2 kontrole.

Część wypoczynków była realizowana przez tego samego organizatora w ramach dwóch lub większej liczby turnusów. W związku z powyższym przeprowadzono jedną kontrolę, obejmującą działalność tego organizatora.

1.11. WYDANE W 2025 R. DECYZJE ADMINISTRACYJNE PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W SUWAŁKACH

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach wydał 8 decyzji administracyjnych dot. obiektów położonych na terenie Suwałk, nakazujących usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości:

Wykaz uchwał Zarządu Miasta Suwałki w 2025 r.

- Decyzja nr 1/2025 z dnia 14.03.2025 r. dot. Zespołu Szkół nr 1 w Suwałkach ul. Noniewicza 83, 16-400 Suwałki:
 1. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego parkiet na scenie w sali gimnastycznej,
 2. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany w sali gimnastycznej.
- Decyzja nr 3/2025 z dnia 16.04.2025 r. dot. Zespołu Szkół nr 2 w Suwałkach ul. Tadeusza Kościuszki 36/38:
 1. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany na korytarzu komunikacyjnym na parterze budynku przy salach lekcyjnych 34-42 i przy łazienkach,
 2. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego drzwi do kabin ustępowych w łazience dziewcząt na parterze budynku (przy salach 34-42),
 3. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany w szatniach uczniów (ogólnej i klas IV),
 4. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścianę przy bibliotece szkolnej,
 5. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ścianę przy gabinecie profilaktyki i pomocy przedlekarskiej,
 6. zapewnić wentylację w sali lekcyjnej nr 109.
- Decyzja nr 5/2025 z dnia 21.05.2025 r. dot. Szkoły Podstawowej nr 5 im. Alfreda Wierusz-Kowalskiego w Suwałkach, ul. Klonowa 51, 16-400 Suwałki:
 1. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i podłogę w łazience chłopców nr 113,
 2. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i podłogę w łazience chłopców nr 211
 3. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i podłogę w łazience dziewcząt nr 209.
- Decyzja nr 6/2025 z dnia 18.06.2025 r. dot. Przedszkola Niepublicznego Little Star ul. Sportowa 8, 16-400 Suwałki:
 1. zapewnić certyfikaty na wyposażenie placu zabaw przed budynkiem przedszkola tj. na tor przeszkód i 2 bujaki na sprężynie oraz ogrodzić plac zabaw i zapewnić odległość placu zabaw od miejsc postojowych zgodną z przepisami prawnymi lub usunąć wskazane urządzenia do zabaw,
 2. doprowadzić do właściwego stanu technicznego „sześcian” do chowania się i wspinania i 2 dwuosobowe bujaki na sprężynie znajdujące się za budynkiem przedszkola oraz zapewnić certyfikaty na wyposażenie placu zabaw za budynkiem przedszkola tj. na zjeżdżalnię, 2 dwuosobowe bujaki na sprężynie, huśtawkę z 3 siedziskami, huśtawkę z 2 siedziskami, 5 „sześcianów” do chowania się i wspinania, równoważnię lub usunąć wskazane urządzenia do zabaw,
 3. zapewnić równą, certyfikowaną nawierzchnię na placu zabaw za budynkiem przedszkola.
- Decyzja nr 10/2025 z dnia 23.10.2025 r. dot. Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku Ośrodka Kształcenia Zawodowego w Suwałkach ul. Tadeusza Kościuszki 23, 16-400 Suwałki:

1. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany, podłogę, miskę ustępową, umywalkę, baterię umywalkową, uchwyt do ręcznika papierowego w łazience chłopców przy schodach,
 2. zapewnić wentylację mechaniczną o działaniu ciągłym lub włączaną automatycznie w łazience chłopców przy schodach.
- Decyzja nr 11/2025 z dnia 21.11.2025 r. Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach ul. Jerzego Antoniewicza 5, 16-400 Suwałki:
 1. doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany, sufit, baterie umywalkowe, skrzydła drzwiowe kabin ustępowych i oprawy oświetleniowe w łazience dziewcząt klas IV-VIII na I piętrze,
 2. zapewnić właściwe oświetlenie, w tym doprowadzić do właściwego stanu technicznego oprawy oświetleniowe w salach nr 205, 215, 311, 317.

Ponadto w 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suwałkach wydał 2 decyzje umarzające:

- Decyzja nr 1.U.2025 z dnia 21.03.2025 r. dot. Niepublicznego Przedszkola "Ogródeczek" ul. Nowomiejska 3A lok. 2, 16-400 Suwałki - umorzenie w całości.
- Decyzja nr 2.U.2025 z dnia 25.11.2025 r. dot. Przedszkola nr 6 w Suwałkach ul. Alfreda Wierusza-Kowalskiego 19, 16-400 Suwałki - umorzenie w całości.

1.12. REALIZACJA ZALECEŃ Z DECYZJI WYDANYCH PRZEZ PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W SUWAŁKACH

W 2025 r. zgłoszono wykonanie 5 decyzji administracyjnych nałożonych przez PPIS w Suwałkach w latach ubiegłych:

- Szkoła Podstawowa nr 10 w Suwałkach – decyzja nr 7 z dnia 05.11.2012 r. ,
- Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach – decyzja nr 9 z dnia 07.12.2023 r.,
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Suwałkach – decyzja nr 2 z dnia 29.03.2021 r.,
- Szkoła Podstawowa nr 7 w Suwałkach – decyzja nr 3 z dnia 15.11.2018 r.,
- Przedszkole Niepubliczne „Biedroneczka” w Suwałkach – decyzja nr 9 z dnia 15.11.2024 r.

W 8 przypadkach organ prowadzący / dyrektor placówki zwrócił się z prośbą o prolongowanie terminów wykonania obowiązków wynikających z wydanych decyzji, które nie zostały wykonane z powodu niewystarczających środków finansowych. We wszystkich przypadkach wydano decyzje zmieniające termin.

1.13. PODSUMOWANIE, WNIOSKI

W roku 2025 w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży.

Stan nadzorowanych obiektów oraz panujące w nich warunki higieniczne poprawiają się, co ma wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych. W Mieście Suwałki szkoły, w których wydano kilka decyzji administracyjnych powiadomiły o wykonaniu zaleceń. Organy prowadzące szkoły w miarę możliwości dokonują bieżących napraw i remontów oraz realizują zalecenia wydane w decyzjach.

2. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA

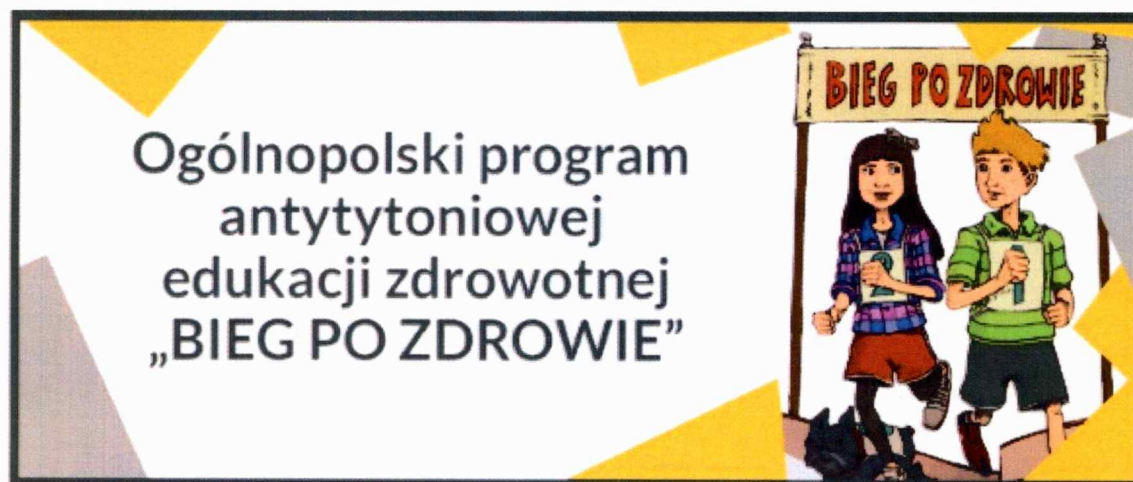
Działania promujące zachowania prozdrowotne podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną polegają na inicjowaniu, organizowaniu, prowadzeniu, koordynowaniu i nadzorowaniu działalności oświatowo – zdrowotnej, w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych społeczeństwa oraz troski o własne zdrowie. Zadania te wynikają z art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, założeń Narodowego Programu Zdrowia, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia oraz sytuacji epidemiologicznej i potrzeb zdrowotnych mieszkańców naszego regionu.

W 2025 roku podejmowane działania dotyczyły poniższych zakresów tematycznych.

2.1. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU I CHORÓB ODTYTONIOWYCH

Działania w zakresie profilaktyki tytoniowej inicjowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną realizowane były w ramach „Podlaskiego programu zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych”, programu edukacyjnego „Bieg po zdrowie” oraz interwencji ogólnopolskich takich jak Światowy Dzień bez Tytoniu oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia. Inicjatywy antytytoniowe kierowane były do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodziców, uczestników zorganizowanych form wypoczynku zimowego i letniego, a także imprez w środowisku lokalnym oraz internautów.

2.1.1. PROGRAM EDUKACYJNY „BIEG PO ZDROWIE”

W roku szkolnym 2024/2025 realizowano VIII edycję ogólnopolskiego programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej, który skierowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Podstawą zajęć prowadzonych w ramach edukacji jest stymulowanie kreatywności i aktywności dzieci, nauka asertywności poprzez przeprowadzanie

wywiadów z osobami niepalącymi, liczenie kosztów, jakie generuje palenie papierosów, tworzenie antyreklam używania papierosów lub komiksów z bohaterami programu. Program od początku cieszy się bardzo pozytywną opinią w placówkach. Koordynatorzy szkolni i realizatorzy podkreślali, że wartościowym elementem programu jest zaangażowanie rodziców i opiekunów do wspólnej pracy z uczniami przy wykonywaniu zadań domowych. W działaniach programowych uczestniczyło blisko 348 uczniów oraz 116 rodziców z 9 szkół podstawowych na terenie miasta.

2.1.2. ŚWIATOWY DZIEŃ BEZ TYTONIU

To coroczne święto obchodzone 31 maja informuje opinię publiczną o zagrożeniach związanych z używaniem tytoniu, praktykach biznesowych firm tytoniowych oraz działaniach podejmowanych przez Światową Organizację Zdrowia na rzecz walki z epidemią tytoniową.

W 2025 r. hasło przewodnie brzmiało „Zdemaskować atrakcyjność: ujawnienie taktyk przemysłu tytoniowego i nikotynowego” (ang. Unmasking the appeal: exposing industry tactics on tobacco and nicotine products). „Światowy Dzień bez Tytoniu 2025 był

platformą dla młodych ludzi na całym świecie, którzy wzywają rządy do ochrony ich przed drapieżnymi taktykami marketingu wyrobów tytoniowych. Branża celuje w młodzież w celu osiągnięcia zysków przez całe życie,

tworząc nową falę uzależnienia. We wszystkich regionach dzieci używają e-papierosów częściej niż dorośli, a szacuje się, że na całym świecie tytoń pali 37 milionów młodych ludzi w wieku 13–15 lat.

Pracownicy PSSE w Suwałkach przeprowadzili 10 zajęć edukacyjnych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dla 515 uczniów oraz umieścili 5 postów na Facebooku (962 odbiorców).

2.1.3. ŚWIATOWY DZIEŃ RZUCANIA PALENIA

Najbardziej niekorzystnym dla zdrowia elementem stylu życia jest palenie tytoniu, które odpowiada za 10 % wszystkich zgonów na świecie. Wśród problemów zdrowotnych przyczynowo związanych z nikotynizmem wymienia się: choroby nowotworowe, choroby układu krążenia, układu oddechowego, pokarmowego i wiele innych schorzeń. Najskuteczniejszym sposobem na zmniejszenie ryzyka ich wystąpienia jest niepodejmowanie palenia tytoniu lub całkowita rezygnacja z nałogu przez osoby palące. Motywowanie palaczy do zerwania z nałogiem stało się ideą obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia, który przypada corocznie w trzeci czwartek listopada. Działania informacyjno-edukacyjne w tym zakresie prowadzili pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zwracając szczególną uwagę na kwestię zagrożeń zdrowotnych związanych z używaniem tradycyjnych wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych. Działaniami profilaktycznymi objęto 1215 uczniów szkół ponadpodstawowych. Udzielono wywiadu dla Radia ESKA Suwałki, w którym podkreślono, jak szkodliwe jest palenie tytoniu oraz używanie wyrobów z nim powiązanych. Treści dotyczące tego zagadnienia zamieszczono na stronie internetowej, a także opublikowano 7 postów, które dotarły do 11 870 odbiorców. Ponadto zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny.

2.1.4. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM ART. 5 USTAWY Z DNIA 9 LISTOPADA 1995 ROKU O OCHRONIE ZDROWIA PRZED NASTĘPSTWAMI UŻYWANIA TYTONIU I WYROBÓW TYTONIOWYCH

Tworzenie stref wolnych od dymu tytoniowego jest jednym ze sposobów ograniczania palenia tytoniu oraz ochrony ludzi przed niekorzystnym wpływem inhalacji dymu tytoniowego na zdrowie. Od 15 listopada 2010 roku w Polsce zakazem palenia tytoniu objęte są pomieszczenia zakładów pracy, obiektów sportowych, jednostek oświatowych, obiektów kultury i wypoczynku, tereny podmiotów leczniczych i inne pomieszczenia,

gdzie udziela się świadczeń zdrowotnych, lokale gastronomiczno-rozrywkowe, środki pasażerskiego transportu publicznego, obiekty służące obsłudze podróżnych, przystanki komunikacji publicznej oraz ogólnodostępne miejsca przeznaczone do zabaw dzieci. Zakaz dotyczy palenia wyrobów tytoniowych, a od 8 września 2016 roku także innych wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Właściciel lub zarządzający obiektem jest obowiązany umieścić w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia na terenie obiektu. Ocena przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów powiązanych leży w gestii pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W 2025 roku skontrolowali oni pod tym kątem 556 obiektów użyteczności publicznej.

2.2. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Choroby zakaźne to choroby wywołane przez drobnoustroje (bakterie, wirusy, grzyby, roztocza), toksyczne produkty (jad kiełbasiany), a także przez pasożyty lub inne biologiczne czynniki chorobotwórcze, które ze względu na charakter i sposób przenoszenia się stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Mogą szerzyć się różnymi drogami: przez kontakt bezpośredni (z osoby na osobę), drogą kropelkową, podczas kaszlu i kichania, przez kontakt seksualny, przez wkłucie bezpośrednio do organizmu na zakażonej igle czy strzykawce, a także przez owady, które spełniają funkcję nośników. Nadal stanowią one zagrożenie dla życia ludzi, czego przykładem była pandemia COVID-19, która znacząco wpłynęła na stan zdrowia ludności w Polsce.

Działania prozdrowotne prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie chorób zakaźnych mają na celu zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat ich etiologii oraz sposobów zapobiegania ich rozprzestrzenianiu się.

2.2.1. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

Krajowy Program
Zapobiegania Zakażeniom HIV
i Zwalczania AIDS

HIV to ludzki wirus nabytego niedoboru odporności, który powoduje upośledzenie odporności. Źródłem zakażenia jest osoba zakażona HIV, a zakażenie jest przenoszone

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

przez krew, kontakt seksualny oraz z matki na dziecko podczas ciąży, porodu lub karmienia piersią. W Polsce od początku epidemii do 31 grudnia 2023 roku odnotowano 32 935 zakażeń HIV. W 2023 roku zarejestrowano 2879 nowych przypadków zakażenia HIV, 184 zachorowań na AIDS oraz 22 zgony z powodu AIDS. W 2024 zakażeniu HIV uległo 2055 osób. Wiele osób uważa, że problem zakażeń HIV dotyczy jedynie wybranych grup społecznych. Faktem jest, że HIV dotyczy wszystkich osób bez względu na płeć, orientację seksualną, wiek czy status społeczny.

Polityka państwa wobec epidemii HIV i AIDS została określona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 roku w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS (Dz. U. poz. 227). Program zakłada realizację działań

w pięciu obszarach: zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa, zapobieganie zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych, wsparcie i opieka zdrowotna dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS, współpraca międzynarodowa oraz monitoring.

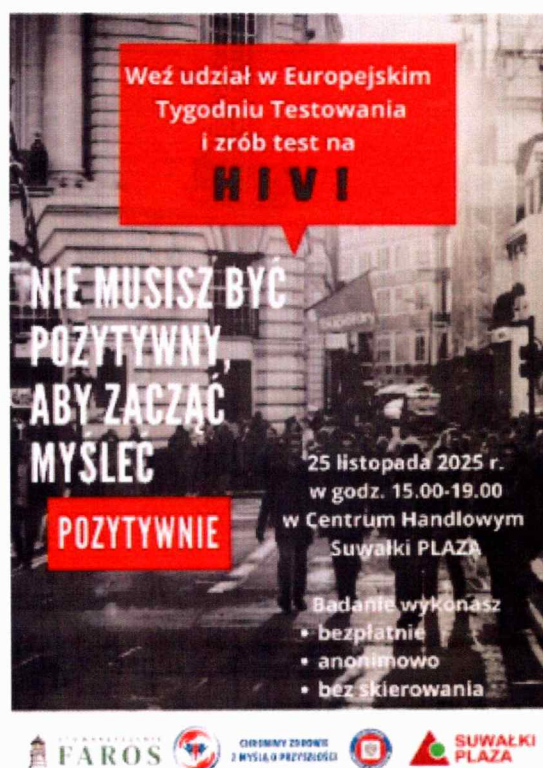
W celu poszerzenia wiedzy młodzieży na temat zapobiegania zakażeniom HIV, chorobom przenoszonym drogą płciową oraz kształtowania pozytywnych postaw wobec ludzi żyjących z HIV

i chorych na AIDS zorganizowano Wojewódzką Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS. Konkurs przebiegał etapowo (etap szkolny, powiatowy, wojewódzki) i skierowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych. W zmaganiach powiatowych, które odbyły się 6 listopada 2025 roku, uczestniczyło 21 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych z terenu Miasta Suwałki. Troje laureatów wzięło udział w etapie wojewódzkim Olimpiady w Białymstoku.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

W budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach umieszczono szaty graficzne dotyczące Światowego Dnia Zmarłych na AIDS oraz problematyki testowania w kierunku HIV. Zorganizowano Dzień Testowania w centrum handlowym Suwałki Plaza, o którym poinformowano na antenie Radia ESKA Suwałki. Prowadzono również dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny. Ponadto opublikowano 7 postów, w tym rolki na Facebooku, które wyświetliło 2748 odbiorców.

2.2.2. PROFILAKTYKA GRYPY

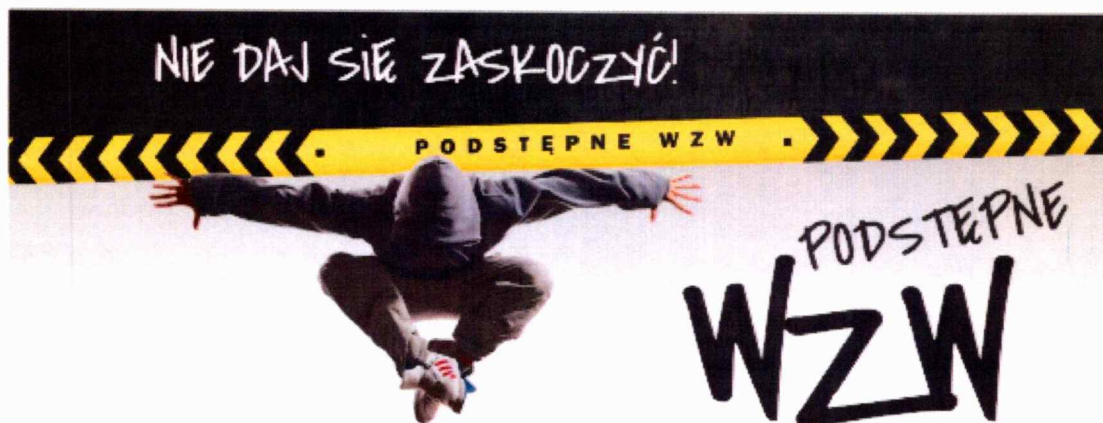
Grypa to ostre wirusowe zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań są wirusy grypy typu A i B. Choroba przenosi się z osoby na osobę drogą kropelkową podczas kichania, kaszlu lub w wyniku bezpośredniego kontaktu ze świeżą wydzieliną z dróg oddechowych zakażonych osób.

Celem inicjatyw podejmowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną było zmniejszenie liczby zachorowań na grypę sezonową, poprzez podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zasad higieny osobistej i profilaktykę w postaci szczepień ochronnych. Na stronach internetowych i portalach społecznościowych propagowano zalecenia dotyczące zdrowego stylu życia i zasad postępowania w przypadku zachorowania.

Prowadzono działania promujące szczepienia przeciwko grypie, które w przypadku zachorowania łagodzą przebieg choroby. W ramach realizowanych inicjatyw objęto nimi 1148 dzieci i młodzieży oraz 3820 internautów. Udzielono również wywiadu Radiu Eska

Suwałki, podczas którego przekazano informacje dotyczące profilaktyki grypy oraz zasad postępowania w przypadku zachorowania.

2.2.3. PROFILAKTYKA WIRUSOWEGO ZAPALENIA WĄTROBY

We współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei” z Katowic po raz kolejny realizowaliśmy program edukacyjny „Podstępne WZW”. Głównym celem programu jest upowszechnianie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych w województwie podlaskim oraz uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie. Program wpisuje się w treści nauczania przedmiotów wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego i biologii. Pobudza do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych i kształtuje postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W piątej edycji programu realizowanej w roku szkolnym 2024/2025 wzięło udział 8 szkół, 797 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz 89 rodziców. W opinii realizatorów szkolnych program ciekawe materiały edukacyjne były bardzo pomocne w realizacji nowej dla uczniów tematyki.

2.2.4. PROFILAKTYKA CHOROÓB ODKLESZCZOWYCH

W Polsce występuje kilka gatunków kleszczy, z których istotne znaczenie dla ludzi ma kleszcz pospolity. Kleszcze zamieszkują tereny łąk, zarośli i lasów, najliczniej występując na pograniczu poszczególnych biotopów. Pajęczaki te są pasożytami zewnętrznymi kręgowców, drobnych gryzoni (myszy), zwierzyny płowej, bydła, koni, ptaków, rzadziej gadów. Człowiek jest dla nich żywicielem przypadkowym. W Polsce do chorób przenoszonych przez kleszcze należą: borelioza z Lyme, gorączka Q, tularemia, bartoneloza, babeszjoza, erlichioza (anaplazmoza), kleszczowe zapalenie mózgu, a także riketsjozy z grupy gorączek plamistych. Zgodnie z aktualnymi danymi epidemiologicznymi, największe znaczenie mają dwie choroby: borelioza z Lyme oraz kleszczowe zapalenie mózgu.

Państwowa Inspekcja Sanitarna poprzez portale społecznościowe publikowała

informacje na temat zagrożeń ze strony tych pajęczaków. Celem tych działań była edukacja w zakresie profilaktyki chorób wywoływanych przez kleszcze oraz promowanie skutecznych metod profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu (szczepienia ochronne) i boreliozy (stosowanie repelentów, odpowiedniego ubioru). Powyższymi działaniami objęto 478 internautów. Ponadto podczas wypoczynku letniego edukowano 1855 osób. Udzielono wywiadów do Radia ESKA oraz Radia Białystok oraz

przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla 64 odbiorców.

2.3. PROMOCJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą zwalczania chorób zakaźnych.

W znacznej mierze przyczyniły się do ogromnego skoku cywilizacyjnego jakiego doświadczyła ludzkość w ciągu ostatniego wieku. Masowe szczepienia doprowadziły do znacznego ograniczenia ryzyka zachorowania na wiele chorób zakaźnych takich jak: gruźlica, błonica, krztusiec, tężec, dur wysypkowy, żółta gorączka i grypa.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest przede wszystkim promocja szczepień oraz nadzór nad ich wykonawstwem. Upowszechnianie wiedzy o znaczeniu szczepień ochronnych oraz uświadamianie społeczeństwa, w jak wielu aspektach życia codziennego szczepienia chronią nasze zdrowie odbywało się między innymi w ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień. Prowadzono prelekcje nt. roli szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych oraz udostępniano informacje w mediach społecznościowych.

2.3.1. PROMOCJA SZCZEPIEŃ PRZECIW HPV

Powszechny program szczepień przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Od 1 września

2025 r. program szczepień przeciwko HPV jest dostępny w każdej przychodni POZ dla dzieci po ukończeniu 9. r. ż. do ukończenia 14. roku życia.

Wraz z nowym rokiem szkolnym dzieci i młodzież w tej grupie wiekowej mogły skorzystać z możliwości zaszczepienia się przeciw HPV w szkole, w ramach oferowanego przez Ministra Zdrowia Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Szczepienia te są szczepieniami bezpłatnymi dla pacjentów. Program będzie realizowany do czerwca 2030 r.

Pracownicy PSSE w Suwałkach prowadzili szeroko zakrojoną akcję informacyjną, mającą na celu zachęcenie do szczepień oraz przekazanie informacji na temat zagrożeń jakie niesie zakażenie wirusem HPV. Zorganizowano 3 punkty informacyjno-edukacyjne w szkołach, umieszczono posty informacyjno-edukacyjne, które wyświetliło 1134 internautów.

2.4. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ

Substancje psychoaktywne, np. narkotyki, alkohol, papierosy zaburzają funkcjonowanie zmysłów, pamięci, myślenia, koordynację ruchową, zaktócają rozwój całego organizmu.

U młodego człowieka, który nie ma jeszcze dojrzałej osobowości, sięganie po różnego rodzaju środki odurzające może utrudnić prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny. Może również zaburzyć proces budowania relacji z bliskimi czy rówieśnikami.

Dłuższe używanie substancji psychoaktywnych prowadzi do uzależnienia fizycznego i/lub psychicznego. Rolą osób dorosłych, edukujących

i wychowujących młode pokolenie, jest zwrócenie uwagi na zagrożenia wynikające z podejmowania zachowań ryzykownych, a przede wszystkim – koszty zdrowotne związane z eksperymentowaniem lub szkodliwym używaniem narkotyków przez młodzież.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego poprzez realizację programów edukacyjnych i akcje prowadziła działania promujące życie wolne od uzależnień.

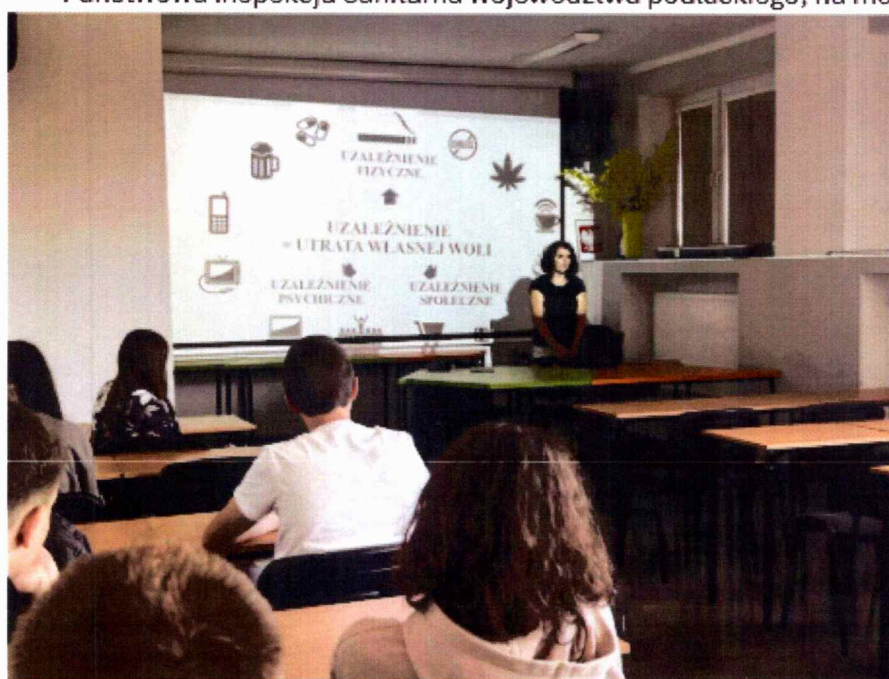
2.4.1. PROGRAM EDUKACYJNY „ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ?”

Po raz dwunasty w szkołach ponadpodstawowych realizowany był ogólnopolski program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. Program dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, nowych narkotyków)

w kontekście norm i wyznawanych przez młodzież wartości. W roku szkolnym 2024/2025 działaniami programowymi objęto około 368 uczniów w 4 szkołach.

2.4.2. PROGRAM EDUKACYJNY „MAM WYBÓR WYBIERAM ROZSĄDEK”

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego, na mocy podpisanego w 2025 roku porozumienia pomiędzy Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku oraz Komendantem Wojewódzkim Policji w Białymstoku realizowała program edukacyjny pt. „Mam

wybór...wybieram rozsądek”. W 2021 roku działania w ramach programu kontynuowane były w 6 powiatach województwa podlaskiego. Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej we współpracy z funkcjonariuszami i pracownikami Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach, realizowali działania zmierzające do pogłębienia wiedzy młodzieży w

zakresie zagrożeń związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz zapobieganiem i zwalczaniem zjawiska demoralizacji w środowisku dzieci i młodzieży. Przeprowadzono cykl zajęć edukacyjnych dla 469 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych na temat substancji psychoaktywnych. Utworzono i udostępniono posty, które wyświetliło 2533 internautów.

2.5. PROFILAKTYKA CHOROÓB NOWOTWOROWYCH

Nowotwory złośliwe są chorobami występującymi w każdej populacji i o stosunkowo dużej śmiertelności. W Polsce są drugą przyczyną zgonów, po chorobach sercowo-naczyniowych. Przez wiele lat zarówno zachorowalność jak i umieralność z powodu złośliwych chorób nowotworowych rosła. Dopiero w ostatnich latach obserwuje się zahamowanie tej tendencji. Nieustannie prowadzone są badania, które z elementów codziennych zachowań przyczyniają się do rozwoju nowotworu lub przed nim chronią. Występuje wiele czynników ryzyka. Wszystkie, poza jednym wyjątkiem - promieniowaniem jonizującym – można kontrolować, a co za tym idzie można zapobiegać powszechnie występującym nowotworom. Zadaniem pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w profilaktyce chorób nowotworowych jest podejmowanie działań utrwalających prawidłowe wzorce zdrowego stylu życia oraz zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne. Cele te osiągnęte są poprzez publikację informacji na stronach internetowych i portalach społecznościowych skierowanych do ogółu społeczeństwa oraz działania bezpośrednie kierowane do różnych grup społecznych. Edukacją objęto 963 osoby podczas pogadanek oraz 3206 internautów oraz udzielono wywiadu do Radia ESKA Suwałki.

2.5.1. PROGRAM PROFILAKTYKI CZERNIAKA „ZNAMIĘ! ZNAM JE?”

Świadomość w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka czerniaka rośnie, jednak nadal stanowi on istotny problem społeczny. Według danych Krajowego Rejestru Nowotworów, czerniaki stanowią główną przyczynę zgonów z powodu nowotworów złośliwych skóry. W Polsce onkolodzy rokrocznie odnotowują około 2500 – 3000 przypadków zachorowań na czerniaki, przy czym aż 40% chorych umiera z powodu jego późnego wykrycia. Wcześnie wykryty czerniak w 90% przypadków może być całkowicie wyleczony.

Działania edukacyjne odgrywają znaczącą rolę w zakresie profilaktyki czerniaka, biorąc pod uwagę fakt, że coraz częściej notuje się przypadki zachorowań na czerniaka u młodych ludzi. Przyczyną tego jest zmiana stylu życia i moda na opaloną skórę.

Czerniak skóry we wczesnym stadium jest bardzo łatwy do wyleczenia, dlatego tak ważna jest wiedza młodzieży w tym zakresie. W ramach współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei” z Katowic, Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa podlaskiego w roku szkolnym 2024/2025 po raz piąty realizowała program edukacyjny „Znamie! Znam je?”.

Głównym celem interwencji jest upowszechnianie wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program wpisuje się w treści nauczania przedmiotów wychowania do życia w rodzinie, wychowania fizycznego i biologii. Metodyka realizacji programu opiera się na organizacji szkolenia dla realizatorów programu, przeprowadzeniu zajęć edukacyjnych z młodzieżą oraz ewaluacji. W roku szkolnym 2024/2025 program realizowany był wśród 935 uczniów z 8 szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

2.5.2. PROGRAM PROFILAKTYKI RAKA SZYJKI MACICY „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

To program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego – Human Papillomavirus (HPV), który jest czynnikiem odpowiadającym, m.in. za rozwój raka szyjki macicy – jednego z najczęściej występujących rodzajów nowotworów złośliwych u kobiet.

Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,
- kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

Główną grupę docelową, do której adresowane są treści profilaktyczne stanowią uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie, a także kadra pedagogiczna tych placówek. Program realizowany jest przez Państwową Inspekcję Sanitarną w partnerstwie z Fundacją Gwiazda Nadziei. W roku szkolnym 2024/2025 w programie uczestniczyły 5 szkół oraz 549 uczniów.

2.6. PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA

Przez wiele osób zdrowie jest rozumiane i traktowane jako brak choroby. Tymczasem eksperci z dziedziny medycyny i socjologii od dawna podkreślają, że zdrowie jest pojęciem dużo szerszym i znacznie bardziej złożonym. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) już w 1948 r. w swojej konstytucji zdefiniowała zdrowie jako stan pełnego dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby lub niedomagania. Zdrowie

to przede wszystkim dobra ogólna kondycja człowieka, która daje mu liczne, wymierne korzyści i umożliwia w pełni korzystanie z dobrodziejstw życia. Zdrowie w życiu każdego człowieka jest wartością nadrzędną dlatego warto wiedzieć jak o nie dbać, aby długo cieszyć się dobrym samopoczuciem i sprawnością. Również Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach mając na celu wspieranie prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci i młodzieży, realizuje programy edukacyjne i kampanie społeczne propagujące zdrowy styl życia. Swoje działania kieruje do różnych grup wiekowych. W ramach działań prowadzone były pogadanki, punkty informacyjno-edukacyjne, posty w mediach społecznościowych. Działaniami objęto ponad 8000 osób.

2.6.1. SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Edukacja dzieci w zakresie produktów ekologicznych jest kluczowa z kilku powodów. Wczesne nauczanie o produktach ekologicznych pomaga kształtować pozytywne postawy i wartości proekologiczne u dzieci oraz pozwala im zrozumieć znaczenie ochrony środowiska i odpowiedzialnego podejścia do konsumpcji. Dzieci, które uczą się

o produktach ekologicznych, stają się również ambasadorami dobrych zmian w swoich rodzinach i społecznościach. Mogą dzielić się swoją wiedzą i motywować innych

do podejmowania bardziej ekologicznych wyborów. W roku szkolnym 2024/2025 działaniami edukacyjnymi promującymi rolnictwo i produkty ekologiczne objęto 590 uczniów oraz 102 rodziców. Zajęcia kształtujące umiejętności wyboru produktów ekologicznych i propagujące zdrowy styl życia odbyły się w 9 placówkach na terenie miasta. Realizowane były z wykorzystaniem dedykowanej dzieciom publikacji i filmu animowanego „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, jak również opracowanego scenariusza zajęć dla nauczycieli i lekcji pokazowej.

2.6.2. OGÓLNOPOLSKI PROGRAM EDUKACYJNY „TRZYMAJ FORMĘ!”

Otyłość jest chorobą przewlekłą, która charakteryzuje się zbyt dużym udziałem tkanki tłuszczowej w organizmie. Taki stan prowadzi do zaburzenia czynności organizmu oraz problemów psychologicznych i społecznych. Konsekwencją tego jest zwiększenie ryzyka zachorowalności i skrócenie oczekiwanej długości życia. Przewlekły stres, złe nawyki żywieniowe, niewystarczająca ilość snu i mniejsza ilość ruchu mają znaczący wpływ na pogorszenie stanu zdrowia. Otyłość nie jest wyłącznie problemem estetycznym, ale przede wszystkim chorobą, która stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia i życia. Jest czynnikiem ryzyka rozwoju wielu chorób przewlekłych takich jak: zawał serca, udar mózgu, cukrzyca typu 2, nadciśnienie tętnicze, stłuszczenie wątroby, niektóre nowotwory.

Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Polską Federacją Producentów Żywności Związek Pracodawców już od 18 lat wychodzi naprzeciw problemom związanym z chorobą jaką jest otyłość. Poprzez Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!” edukuje uczniów klas V-VIII szkół podstawowych w zakresie prozdrowotnych nawyków oraz promuje zasady aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięło udział 644 uczniów z 6 szkół podstawowych. Przeprowadzono 9 prelekcji dla 499 odbiorców. Wstawiono 7 postów, które zostały wyświetlone przez 1878 internautów.

2.6.3. KAMPANIA INFORMACYJNA „WYBIERAJ BEZPIECZNĄ ŻYWNOSĆ”
#EUCHOOSES SAFE FOOD

Działanie zostało zainicjowane przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), a jego celem było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli

nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana była głównie (lecz nie jedynie) do obywateli UE w wieku 25 – 45 lat ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców - osób, które wywierają decydujący wpływ na postawy zdrowotne swoich dzieci.

W ramach podjętych inicjatyw działaniami informacyjno-edukacyjnymi objętych zostało 1325 osób. Ich podstawą były spotkania, informacje publikowane w mediach społecznościowych PSSE w Suwałkach oraz upowszechnianie materiałów oświatowo-zdrowotnych podczas imprez w środowisku lokalnym.

2.6.4. KAMPANIA EFSA „DBAJ O ZDROWIE ROŚLIN, CHROŃ ŻYCIE”

Szkodniki i choroby roślin mogą wpływać na nasze bezpieczeństwo żywnościowe, gospodarkę i środowisko. Zdrowe rośliny to zdrowa żywność i zrównoważona przyszłość. Wszyscy mamy do odegrania rolę w utrzymaniu zdrowych roślin. Dołącz do #PlantHealth4Life i dowiedz się, co możesz zrobić, aby poprawić zdrowie roślin i chronić swoją społeczność. Rośliny stanowią 80% żywności, którą spożywamy. Oczyszczają powietrze, którym oddychamy,

i pomagają walczyć ze zmianami klimatycznymi, redukując emisję dwutlenku węgla z atmosfery. Zdrowe rośliny są siedliskami i źródłami pożywienia dla wielu gatunków zwierząt, przyczyniając się do różnorodności biologicznej i stabilności ekosystemu. Chroniąc rośliny, chronimy życie. Działaniami objęto 1030 osób, przede wszystkim podczas imprez środowiskowych i poprzez media społecznościowe.

2.6.5. PROMOCJA BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ ZDROWOTNYCH

„Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa” i „Letnia Szkoła Bezpieczeństwa” to cykliczne przedsięwzięcia o charakterze profilaktyczno - edukacyjnym, podejmowane w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. Skierowane są do dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku zimowego i letniego na terenie województwa podlaskiego.

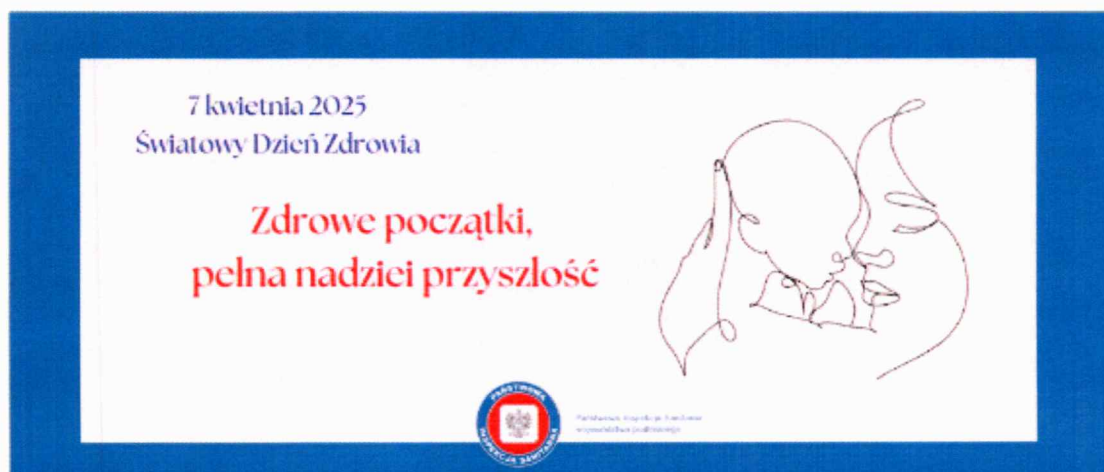
Działania w ramach powyższych akcji, realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną obejmowały spotkania edukacyjne dostosowane do wieku odbiorców. Dzieci uczyły się poprzez gry i zabawy czy rozwiązywanie quizów. Starsi uczestniczyli w

zajęciach edukacyjnych i otrzymywali materiały informacyjne na temat zdrowego stylu życia. Podczas spotkań poruszane były następujące tematy: higiena osobista, profilaktyka chorób odkleszczowych, zasady bezpiecznego wypoczynku, racjonalne odżywianie, aktywność fizyczna, nowotwory. W 2025 roku

powyższymi działaniami objęto 2509 podczas 69 prelekcji uczniów wypoczywających na terenie Miasta Suwałki.

2.6.6. ŚWIATOWY DZIEŃ ZDROWIA

Światowy Dzień Zdrowia został ustanowiony przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) i obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia. Sprzyja mobilizacji działań poświęconych konkretnym zagadnieniom i problemom zdrowotnym, ważnym dla ludzi na całym świecie.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Rokrocznie Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) określa hasło roku, aby podkreślić konkretny temat zdrowia publicznego lub zagadnienie związane ze zdrowiem, które wymaga większej uwagi społecznej i działań. W 2025 roku hasło brzmiało „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”. Na całym świecie prawo milionów ludzi do zdrowia jest coraz bardziej zagrożone. Konflikty niszczą życie, powodując śmierć, ból, głód i cierpienie psychiczne.

Spalanie paliw kopalnych jednocześnie napędza kryzys klimatyczny i odbiera nam prawo do oddychania czystym powietrzem, a zanieczyszczenie powietrza w pomieszczeniach i na zewnątrz odbiera życie co 5 sekund. Rada Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) ds. ekonomii zdrowia dla wszystkich stwierdziła, że chociaż co najmniej 140 krajów uznaje zdrowie za prawo człowieka w swojej konstytucji, tylko 4 kraje wspomniały o tym, jak je finansować. Działaniami edukacyjnymi objęto 200 odbiorców bezpośrednich oraz 7692 internautów.

2.6.7. WOJEWÓDZKIE SYMPOZJUM „W TROSCE O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO” 15-16 MAJA 2025 R.

W dniach 15–16 maja 2025 roku w Centrum Konferencyjno-Wypoczynkowym „Szelment” w Jeleniewie odbywa się Wojewódzkie Sympozjum „W trosce o zdrowie i bezpieczeństwo”, które to zgromadziło specjalistów z zakresu zdrowia publicznego, przedstawicieli służb mundurowych oraz środowiska medycznego z województwa podlaskiego.

Sympozjum objęło patronatem honorowym Marszałka Senatu RP Małgorzaty Kidawy-Błońskiej, Wojewody Podlaskiego Jacka Brzozowskiego, Marszałka Województwa Podlaskiego Łukasza Prokorym.

Program wydarzenia obejmował wystąpienia ekspertów, którzy poruszają tematy związane z etiologią i epidemiologią zakażeń szpitalnych oraz zagrożeniami zdrowotnymi wynikającymi z obecnych wyzwań cywilizacyjnych. Sympozjum stanowi ważną platformę wymiany wiedzy i doświadczeń, podkreślając znaczenie współpracy międzyinstytucjonalnej w dążeniu do poprawy zdrowia publicznego w regionie.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

2.6.8. KONFERENCJA PT. „PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ DZIECI I MŁODZIEŻY - RAZEM WOBEC NOWYCH WYZWAŃ”

28 października 2025 r. w Suwalskim Ośrodku Kultury, w sali im. Andrzeja Wajdy, odbyła się konferencja pt. „Profilaktyka uzależnień dzieci i młodzieży - razem wobec nowych wyzwań”.

Podczas konferencji odbyło się symboliczne podpisanie porozumienia o współpracy wielostronnej pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w działania profilaktyczne – Miasto Suwałki, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Komenda Miejska Policji w Suwałkach, Specjalistyczny Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Suwałkach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach, Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach.

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

2.7. PODSUMOWANIE

Opisane programy i akcje profilaktyczne to tylko część działań realizowanych przez pracowników pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa podlaskiego.

Realizując zadania statutowe podejmowaliśmy szereg działań wynikających z lokalnych potrzeb czy sytuacji epidemiologicznej. Kierowaliśmy je do różnych gryp wiekowych. Odwiedzaliśmy przedszkola ucząc najmłodszych jak dbać o higienę osobistą, jak się odżywiać, aby być zdrowym. Trochę starszych zachęcaliśmy do rozważnego pakowania tornistra, aby w przyszłości uniknąć wad postawy wynikających ze zbyt dużego obciążenia plecaka. Mając na uwadze rolę antybiotykoterapii w zwalczaniu zakażeń bakteryjnych w ramach obchodów Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach podjęliśmy działania informacyjne by zwrócić uwagę na zagrożenie utraty skuteczności antybiotyków w efekcie nieracjonalnego ich stosowania.

Dobra współpraca z placówkami nauczania i wychowania oraz lokalnymi instytucjami działającymi w obszarze zdrowia publicznego była podstawą wspólnych działań profilaktycznych.

Jednym z kanałów komunikacji ze społeczeństwem były media społecznościowe, poprzez które przekazywaliśmy informacje z zakresu higieny osobistej (profilaktyka próchnicy zębów, wszawicy, owsicy), zdrowia psychicznego, profilaktyki chorób zakaźnych, chorób nowotworowych. Informowaliśmy o różnorodnych zagrożeniach dla zdrowia (zatrucia pokarmowe, zatrucia grzybami) i promowaliśmy zdrowy styl życia.

Podnosiliśmy kompetencje zawodowe pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez organizację i udział w szkoleniach i konferencjach. Dbaliśmy o wysoki poziom merytoryczny realizowanych działań, współpracowaliśmy z placówkami doskonalenia i specjalistami z różnych dziedzin.

Chętnie bierzemy udział w wydarzeniach organizowanych na terenie miasta Suwałki (4 punkty, 1800 odbiorców), gdzie tworząc punkty informacyjno- edukacyjne mamy możliwość dotarcia do szerszego grona odbiorców. Uczestnicy wydarzeń mają możliwość zasięgnięcia porad z zakresu profilaktyki zdrowotnej i zdrowia publicznego, wykonać pomiar ciśnienia tętniczego, analizę składu ciała, zaś najmłodsi zdobywają wiedzę poprzez udział w grach i zabawach edukacyjnych zaś w nagrodę otrzymują gadzety PSSE w Suwałkach.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- Dzień Otwarty WORD Suwałki

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

- Dni otwarte PSSE w Suwałkach

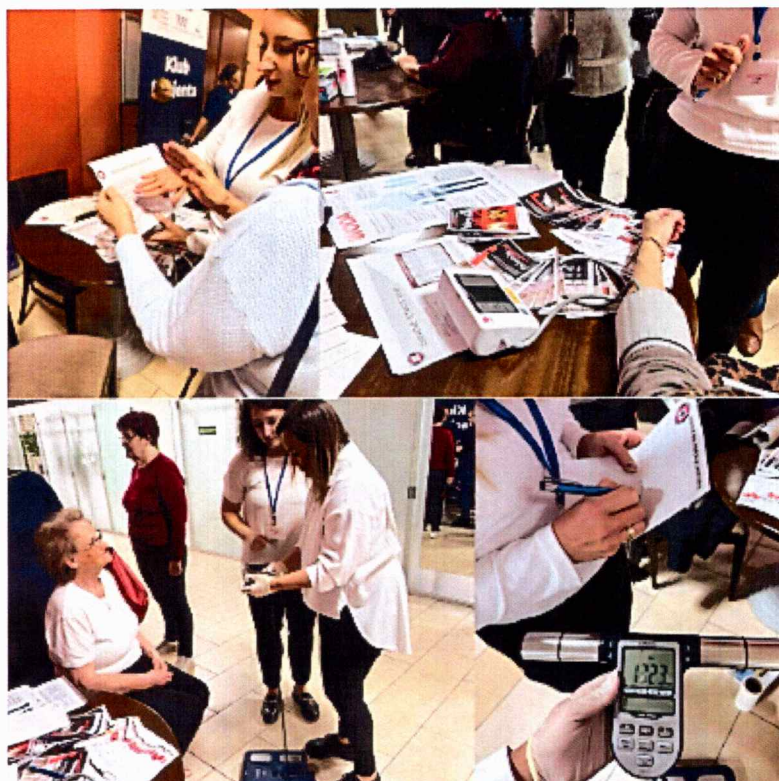

- Suwałki Blues Festiwal

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- Klub Pacjenta

- Słodki Mecz w Szkole Podstawowej nr 2 w Suwałkach

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach

- Suwałki Street Festival

- Piknik Kawaleryjski

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- PKS NOVA

- Europejski Dzień bez Samochodu, Park Konstytucji 3-go Maja w Suwałkach

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

- Suwalski Jarmark Folkloru i Smaka

- Festiwal Ekologiczny Eko Wizja 5

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

- Bezpieczne grzybobranie

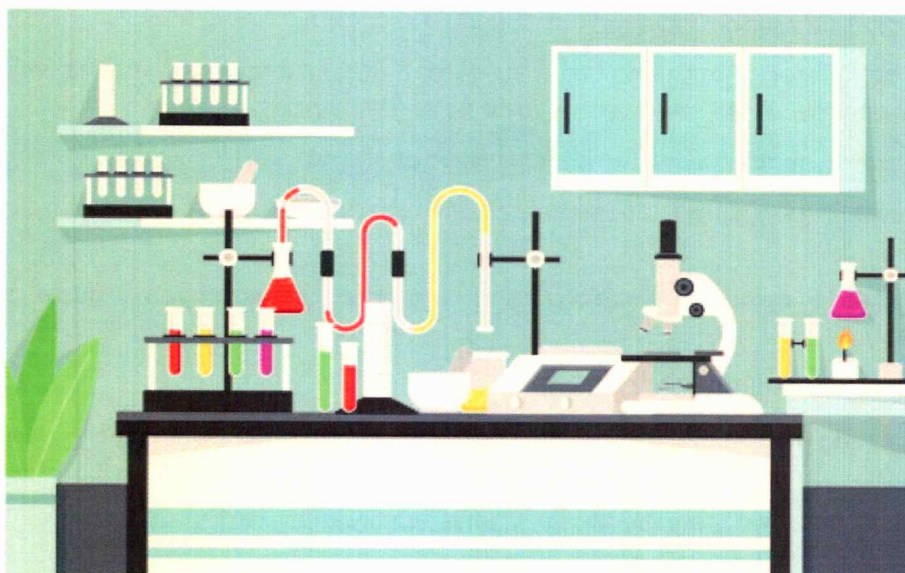

- Odlotowe Suwałki Air Show 2025

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Suwałkach

VI. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

1. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO

Oddział Laboratoryjny z Sekcją Badań Żywności i Wody wykonuje badania w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego na potrzeby:

- powiatu augustowskiego,
- powiatu suwalskiego,
- powiatu sejneńskiego,

oraz w ramach zleceń od klientów zewnętrznych.

Realizowane przez Oddział Laboratoryjny zadania wynikające z Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz.U. 2024 poz. 416) w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oraz badania wykonywane zgodnie z potrzebami społeczeństwa, przyczyniają się do ochrony zdrowia, poprawy jakości życia oraz zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno – epidemiologicznego ludności.

Działalność laboratoryjna oparta jest na systemie zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Od 7 września 2004 roku Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suwałkach posiada Certyfikat Akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 530 potwierdzający spełnienie wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025 oraz kompetencje techniczne w zakresie akredytowanych metod badawczych.

Oddział Laboratoryjny poszerza swój zakres badań dostosowując go do nowych wydań norm i rozporządzeń.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

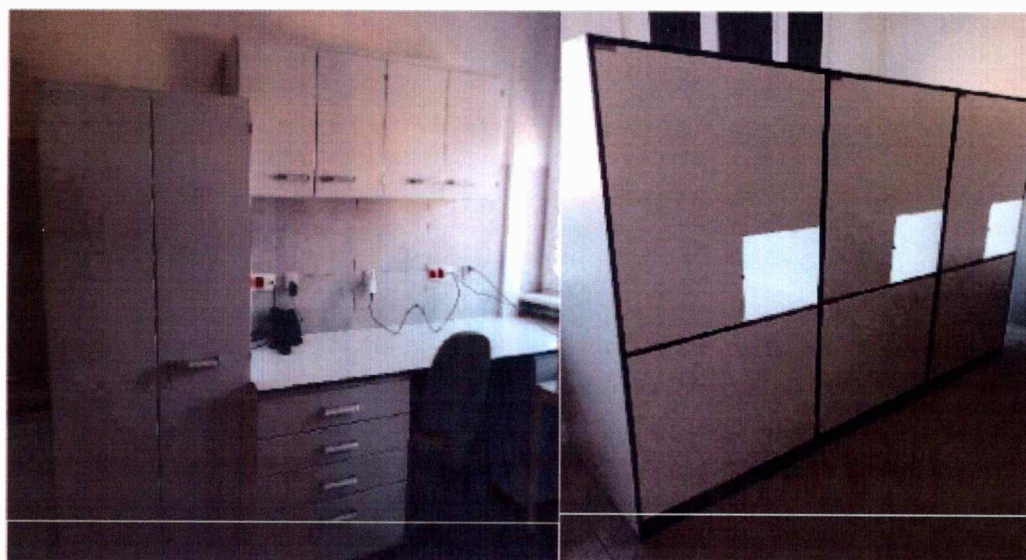
Ocena Polskiego Centrum Akredytacji w 2025 roku potwierdziła kompetencje Laboratorium AB 530 w zakresie wymagań akredytacyjnych określonych w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 zgodnie z Opcją A.

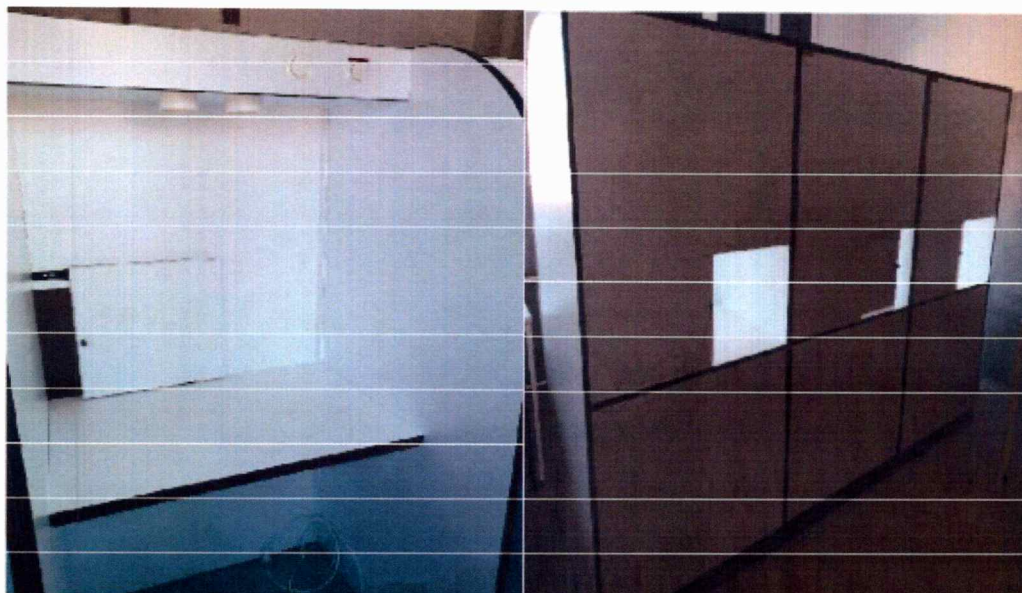
W 2025 r. rozszerzono zakres akredytacji o badania chemiczne oznaczania stężenia uranu metodą ICP-MS w wodzie i wodzie do spożycia przez ludzi.

W Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Suwałkach wykonywane są:

- 1) Pobieranie próbek wody do badań mikrobiologicznych, chemicznych, fizycznych,
- 2) Badania:
 - mikrobiologiczne środków spożywczych, próbek sanitarnych (wymazy z powierzchni),
 - biologiczne próbek sanitarnych (zmiotki),
 - fizykochemiczne i mikrobiologiczne wody i wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
 - fizykochemiczne i mikrobiologiczne naturalnych wód mineralnych, źródlanych i wód stołowych,
 - fizykochemiczne i mikrobiologiczne wody w pływalniach,
 - mikrobiologiczne wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli,
 - badanie wody w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju Legionella,
 - ocena znakowania środków spożywczych.

W 2025 roku w Oddziale Laboratoryjnym zakupiono m.in.: boksy do badań sensorycznych (smak i zapach) wody i wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pirometr, zamrażarkę niskotemperaturową, mikroskop, łaźnię wodną.

Zdjęcie nr 1. Pracownia z boksami do badań sensorycznych wody, wody przeznaczonej do spożycia. Autor fotografii Marta Sojka.

2. BADANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH I PRÓBEK SANITARNYCH

Oddział Laboratoryjny PSSE w Suwałkach w oparciu o zarządzenie PPWIS w Białymstoku wykonuje badania w ramach ogólnokrajowego planu kontroli urzędowej i monitoringu, koordynowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny. Zadania wynikają z ustawowego nadzoru oraz potrzeb społeczeństwa. Oddział Laboratoryjny PSSE w Suwałkach, w oparciu o zarządzenie PPWIS w Białymstoku w sprawie badania żywności w systemie zintegrowanym, wykonuje badania mikrobiologiczne, biologiczne oraz dokonuje oceny organoleptycznej

i oceny prawidłowości znakowania w zakresie:

- środków spożywczych,
- próbek sanitarnych,
- naturalnych wód mineralnych, źródlanych i wód stołowych.

Badania mikrobiologiczne żywności, wymazów z powierzchni wykonywane są w Sekcji Badań Żywności i Wody z zastosowaniem hodowlanych (z potwierdzeniem biochemicznym, serologicznym), płytkowych (posiew powierzchniowy i wgłębny), filtracji membranowej. Badania wykonywane są metodami akredytowanymi, w tym referencyjnymi, zgodnie z wymaganiami aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

Oddział Laboratoryjny wykonuje 12 parametrów akredytowanych badań mikrobiologicznych żywności i próbek środowiskowych z obszaru produkcji żywności oraz akredytowane badanie przetworów zbożowych w zakresie obecności szkodników i ich pozostałości.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Zdjęcie nr 1. Pracownia badań mikrobiologicznych żywności i próbek sanitarnych. Autor fotografii Marta Konopko.

Zdjęcie nr 2. Pracownia badań mikrobiologicznych żywności i próbek sanitarnych. Autor fotografii Marta Konopko.

Realizując w roku 2025 zadania, w ramach zintegrowanego systemu badania żywności w województwie podlaskim, wykonano 2249 oznaczeń parametrów mikrobiologicznych, badając przy tym 341 próbek środków spożywczych, próbek sanitarnych i próbek żywności z zatruc pokarmowych.

Wykonano 6 ocen prawidłowości znakowania w próbkach środków spożywczych.

Wykonano 61 badań próbek sanitarnych (tj. 4 zmiotki i 57 wymazów z powierzchni).

W Oddziale Laboratoryjnym w 2025 roku wykonano 449 oznaczeń w ramach zleceń od klientów zewnętrznych badając 75 próbek środków spożywczych i wymazów z powierzchni.

3. BADANIA WODY

Oddział Laboratoryjny PSSE w Suwałkach w ramach nadzoru nad jakością wody, zgodnie z zarządzeniem PPWIS w sprawie realizacji badań jakości wody w systemie zintegrowanym wykonuje badania wskaźników i parametrów wody:

- badania fizykochemiczne wody, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w pływalniach,
- badania mikrobiologiczne wody, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Oddział Laboratoryjny w obszarze badań mikrobiologicznych wykonuje oznaczenia 14 parametrów akredytowanych badań mikrobiologicznych wody, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Zdjęcie nr 3. Pracownia badań mikrobiologicznych wody, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Autor fotografii Marta Konopko.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Zdjęcie nr 4. Pracownia badań mikrobiologicznych wody, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalniach, wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Autor fotografii Marta Konopko.

W obszarze badań fizykochemicznych Oddział Laboratoryjny wykonuje oznaczanie 25 akredytowanych i 3 nieakredytowanych, spełniających wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025 parametrów w wodzie, wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wodzie na pływalniach.

W ramach zintegrowanego systemu Oddział Laboratoryjny wykonuje oznaczanie ołowiu, arsenu, niklu, chromu, cyjanków i boru z terenu powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, suwalskiego, łomżyńskiego, grajewskiego, zambrowskiego, kolneńskiego, wysokomazowieckiego oraz w przypadku konieczności z innych obszarów województwa podlaskiego..

Zdjęcie nr 5. SPEKTROMETR SpectrAA 250 plus do oznaczania metali w próbkach wody. Autor fotografii Marta Sojka.

W Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Suwałkach w 2025 roku wykonano w ramach nadzoru następującą ilość oznaczeń komunalnych (wody) (MZ-45):

- oznaczeń fizykochemicznych – 1520 w 174 próbkach (natomiast oznaczeń zleconych 3104 w 489 próbkach),
- oznaczeń mikrobiologicznych – 465 w 148 próbkach (natomiast oznaczeń zleconych 2833 w 1072 próbkach).

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

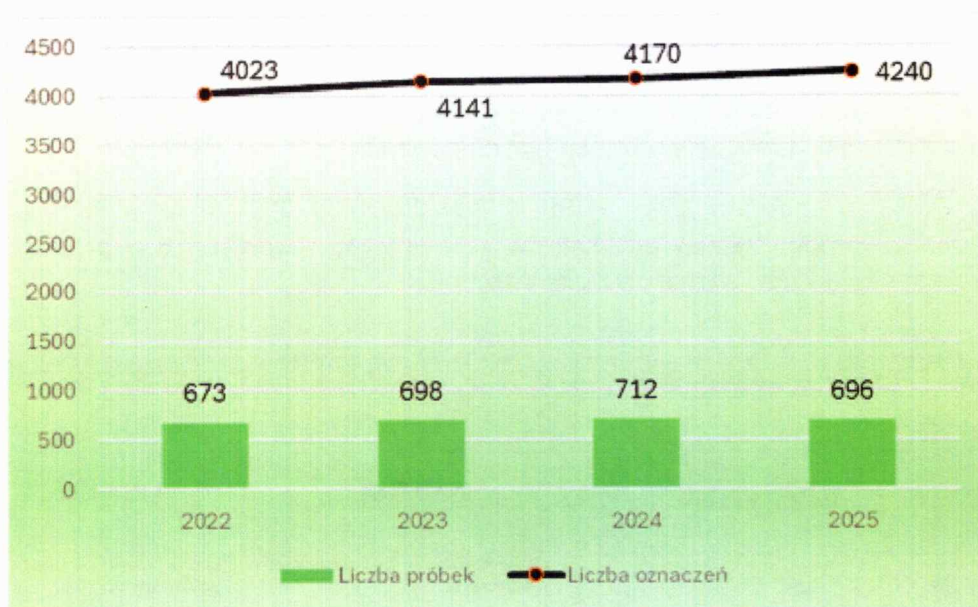
W ramach nadzoru sanitarnego w 2025 r. w Oddziale Laboratoryjnym były wykonywane badania: fizykochemiczne wody, mikrobiologiczne wody, żywności i próbek sanitarnych (wymazy z powierzchni), oraz biologiczne żywności i próbek sanitarnych (zmiotki). Łącznie wykonano 4240 oznaczeń badając 696 próbek.

W Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Suwałkach w 2025 roku wykonano 6386 oznaczeń w ramach zleceń od klientów zewnętrznych badając 1636 próbek wody, środków spożywczych i wymazów z powierzchni..

Liczba zbadanych próbek w poszczególnych obszarach w 2025 r.					
Lp.	Rodzaj badania	ROK 2025			
		NADZÓR		ZLECENIA	
		Liczba próbek analitycznych	Liczba oznaczeń	Liczba próbek analitycznych	Liczba oznaczeń
1.	Fizykochemia wody	174	1520	489	3104
2.	Mikrobiologia wody	154	495	1072	2833
3.	Badania żywności, w tym:	368	2225	75	449
Badania żywności i podział na poszczególne kierunki badań	Zanieczyszczenia fizyczne	5	5	–	–
	Mikrobiologia żywności + próbki środowiskowe z obszaru produkcji żywności	335	2192	75	449
	Organoleptyka	–	–	–	–
	Znakowanie	6	6	–	–
	Obecność zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości (inne niż przetwory zbożowe)	11	11	–	–
	Obecność zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości (przetwory zbożowe)	11	11	–	–
OGÓŁEM (suma wierszy: 1,2,3)		696	4240	1636	6386

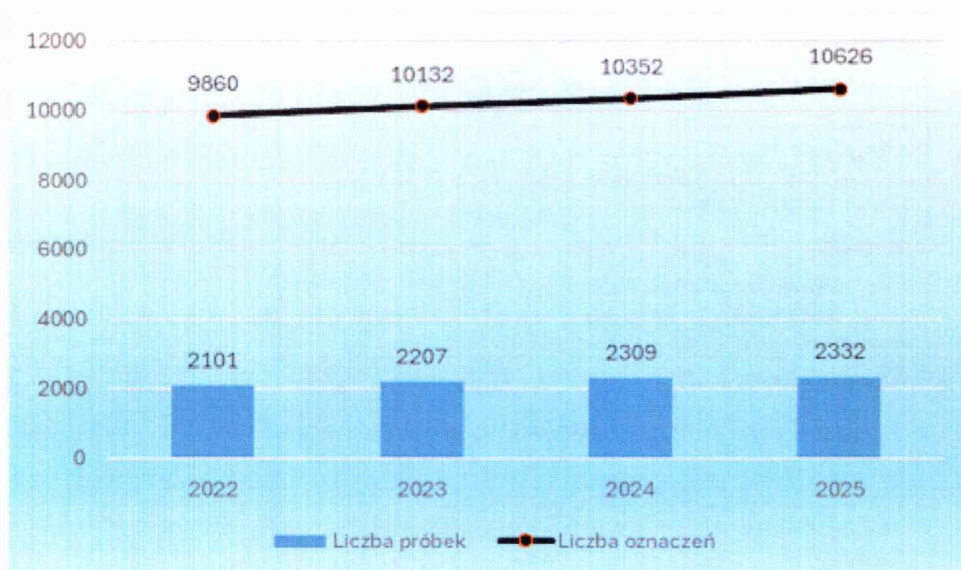
Tabela nr 1. Liczba wykonanych badań/pomiarów i oznaczeń w 2025 r. Wykonała Marta Sojka.

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Wykres nr 1. Porównanie liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Suwałkach w ramach nadzoru sanitarnego w latach 2022-2025. Wykonała Marta Sojka.

Poniższy wykres przedstawia liczbę próbek i liczbę oznaczeń wykonanych w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Suwałkach w ramach nadzoru sanitarnego i zleceń od klientów zewnętrznych w latach 2022 – 2025.

Wykres nr 2. Porównanie liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Suwałkach w ramach nadzoru sanitarnego i zleceń od klientów zewnętrznych w latach 2022-2025. Wykonała Marta Sojka.

4. PODSUMOWANIE

Oddział Laboratoryjny Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Suwałkach:

- ✓ Zatrudnia kompetentny personel, posiadający wiedzę merytoryczną i doświadczenie zawodowe, systematycznie podnoszący swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez jednostki zewnętrzne i organy PIS.
- ✓ Badania i pomiary przeprowadzane są z wykorzystaniem specjalistycznego wyposażenia pomiarowego stosując wiarygodne i uznane metody badawcze oraz certyfikowane materiały odniesienia.
- ✓ Realizuje wewnętrzne monitorowanie ważności wyników.
- ✓ Uczestniczy systematycznie w badaniach biegłości oraz międzylaboratoryjnych badaniach porównawczych (krajowych i międzynarodowych).
- ✓ Utrzymuje i doskonali system zarządzania (m.in. poprzez monitorowanie rezultatów działań, systematyczne unowocześnianie laboratoriów poprzez zakupy sprzętu, analizę informacji zwrotnych od klientów).
- ✓ W 2025 roku wykonano łącznie 10626 wszystkich oznaczeń (w tym 4240 w ramach nadzoru oraz 6386 w ramach oznaczeń zleconych); zbadano łącznie 2332 próbki (w tym 696 w ramach nadzoru oraz 1636 w ramach zleceń).

VII. MEDYCZNE LABORATORIUM DIAGNOSTYCZNE SEKCJA BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH

Medyczne Laboratorium Diagnostyczne wspiera działania podejmowane w celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego ludności na potrzeby miasta Suwałk.

Realizowane zadania w celu ochrony zdrowia publicznego wynikają z aktualnych aktów prawnych tj.: Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Ustawy z dnia 05 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Działalność laboratoryjna oparta jest na systemie zarządzania jakością zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Od 2009 r. laboratorium posiada Certyfikat Akredytacji Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 530 potwierdzający spełnienie wymagań normy PN-EN/IEC 17025 oraz kompetencje techniczne w zakresie akredytowanych metod badawczych.

W 2025 r. Medyczne Laboratorium Diagnostyczne wykonywało badania mikrobiologiczne, parazytologiczne materiału biologicznego oraz wskaźników biologicznych w ramach nadzoru sanitarnego lub na zlecenia klienta zewnętrznego na podstawie zawartych umów i rutynowych zleceń pacjentów i klientów.

1. ZAKRES WYKONYWANYCH BADAŃ

- Badania w kierunku bakterii *Salmonella* spp., *Shigella* spp.
- Identyfikację /potwierdzenie szczepów bakteryjnych w kierunku *Salmonella* spp., *Shigella* spp.
- Badania w kierunku *Yersinia* spp.
- Badania w kierunku *E. coli* O157 oraz EPEC *E. coli*
- Badania w kierunku pałeczek *Enterobacteriaceae*
- Badania parazytologiczne w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego
- Badania skuteczności procesu sterylizacji przy użyciu wskaźników biologicznych

Fot. 1. Pracownia badań mikrobiologicznych SM MLD.

2. LICZBA WYKONYWANYCH BADAŃ

W 2024 roku w Medycznym Laboratorium Diagnostycznym przeprowadzono ogółem 9593 badań wykonując 19052 oznaczeń.

W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 1183 badań wykonując 2014 oznaczeń.

W ramach zleceń zewnętrznych przeprowadzono łącznie 8410 badań wykonując 17038 oznaczeń. Szczegółowe dane zawarto w tabeli poniżej:

Tab. 1 Liczba badań mikrobiologicznych, parazytologicznych i skuteczności sterylizacji wykonanych w 2025 r.

Lp.	Rodzaj badania	Liczba próbek	Liczba oznaczeń	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
BADANIA NADZOROWE	Badania w kierunku Salmonella Shigella (ozdrowieniec, nosiciel, styczność)	352	352	88
	Badanie w kierunku Salmonella Shigella (uczniowie /studenci)	831	1662	-
RAZEM		1183	2014	88
BADANIA ZLECONE	Badanie w kierunku Salmonella Shigella (pracownicy branżowi)	7407	14814	33

Ocena stanu sanitarnego Miasta Suwałki w 2025 r.

Identyfikacja szczepów bakteryjnych w kierunku Salmonella Shigella	59	59	59
Badanie diagnostyczne w kierunku Salmonella Shigella (chorzy)	22	22	-
Badanie diagnostyczne w kierunku Yersinia spp	13	13	-
Badanie diagnostyczne w kierunku E. coli O157	6	6	-
Badanie diagnostyczne w kierunku E. coli EPEC	2	2	-
Badania parazytologiczne	64	448	14
Badanie skuteczności procesu sterylizacji	837	1674	-
RAZEM	8410	17038	106
RAZEM NADZÓR /ZLECENIE	9593	19052	194

3. PODSUMOWANIE

Medyczne Laboratorium Diagnostyczne Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Suwałkach:

- * Zatrudnia kompetentny personel posiadający wiedzę merytoryczną i doświadczenie zawodowe, który stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach organizowanych przez jednostki nadrzędne oraz organy PIS.
- * Wykonuje badania stosując uznane metody badawcze przy użyciu wyposażenia spełniającego wymagania metrologiczne oraz wykorzystując certyfikowane materiały odniesienia.
- * Bierze stały udział w badaniach biegłości, które organizowane są przez ośrodki krajowe i zagraniczne.
- * Utrzymuje i doskonali system zarządzania zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 oraz z obowiązującymi aktami prawnymi.